

325 01

10 03 0

8.3

การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ก่อนและหลังการให้แบบฝึกทักษะระหว่างกลุ่มที่ใช้การสอนตามคู่มือครูกับกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะ

ปริณฎานิพนธ์

ของ

ทิพวรรณ หอมพล

10 พ.ย. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

มีนาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(อาจารย์สุวดี กุประดิษฐ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์สุภาพร ธนะชาพันธ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(อาจารย์สุวดี กุประดิษฐ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์สุภาพร ธนะชาพันธ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพุธ ไสวงค์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์สวัสดิ์ ภูประติษฐ์ และอาจารย์สุภาพร ธนะชานันท์ ที่ท่านได้สละเวลาในการให้ความรู้ คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของท่านอาจารย์ ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพุธ ไสยวงศ์ กรรมการสอบปากเปล่า และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขบทความภาษาอังกฤษ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล อาจารย์พิศศรี แจ่มไพ อาจารย์ณัฐวิวัฒน์ รัชตะวรรณ ศึกษานิเทศก์เขตบางซื่อ และอาจารย์วิไล ศรีสุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไข และปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย และให้ข้อคิดเห็นต่างๆซึ่งเป็นประโยชน์

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ชูพรรณ ไกรศรีวรรณ และอาจารย์สุรางค์รัตน์ ณ ศรีธะ โรงเรียนวัดจันทร์สโมสร เขตดุสิต และอาจารย์จันทร์เพ็ญ สุกตะโยธิน และอาจารย์ลัดดา ฤกษ์เย็น ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองสุทธาราม เขตบางซื่อ คณะครูทั้งสองโรงเรียน ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการทดลองข้อมูล

ขอขอบพระคุณ อาจารย์จินตนา รุ่งกาจจิต และนางสาวสิริสุดา หอมพล ที่ได้ช่วยเหลือในการวาดภาพ และทำสื่อประกอบการสอน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ และความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์พรทิพย์ วสุธาร อาจารย์สมรดี อินทรกนก คณะครู และคณะนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประสาน หอมพล ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนประชาชนิเวศน์ เขตจตุจักร ที่ได้ให้การช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

ท้ายที่สุดขอโน้มระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นที่เคารพและรักยิ่งของผู้วิจัย ตลอดจนเพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ทิพวรรณ หอมพล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ	7
ความหมายของการอ่านจับใจความ	7
ความสำคัญของการอ่านจับใจความร้อยแก้วและร้อยกรอง	8
วิธีอ่านจับใจความบทร้อยกรอง	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก	12
ลักษณะของแบบฝึกที่ดี	12
ประโยชน์ของแบบฝึก	14
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	17
/	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	17
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	18
/	แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง	18
/	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง	26
	การดำเนินการทดลอง	29
	การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	30
/	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4	การวิเคราะห์ข้อมูล	34
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
5	สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
	จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	40
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	40
/	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
/	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	42
/	อภิปรายผล	43
	ข้อเสนอแนะ	44
	ข้อเสนอแนะทั่วไป	44
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	45

บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	51
ภาคผนวก ก	52
ภาคผนวก ข	56
ภาคผนวก ค	65
ประวัติย่อของผู้วิจัย	250

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ บทร้อยกรองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง	35
2	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความร้อยกรองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม ก่อนการทดลอง	36
3	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองภายในกลุ่ม ทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง	37
4	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความกลุ่มควบคุมระหว่างก่อน และหลังการทดลอง	38
5	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง	39

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันที่สำคัญอย่างหนึ่งของบุคคล ผู้ที่มีประสิทธิภาพในการอ่านสารต่าง ๆ ย่อมดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่นและเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศิริพร ลิ้มตระการ (2520 : 46) กล่าวว่า iva การอ่านนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคนเราเพราะ การอ่านเปรียบเสมือนลมหายใจที่จำเป็นของชีวิต ยิ่งในโลกปัจจุบันที่เรียกว่า ยุคข่าวสารด้วยแล้ว การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพยังมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อทุก ๆ คน ทั้งนี้เพราะ บุคคลย่อมใช้ความสามารถในการอ่านแสวงหาสรรพวิทยาและความบันเทิงจากสื่ออันหลากหลาย ซึ่งเสนอทั้งในรูปแบบของร้อยแก้วและร้อยกรอง ในการอ่านร้อยแก้วที่ปรากฏในงานเขียนประเภท ข่าว บทความ โฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ นั้น เนื่องจากวิธีเรียบเรียงถ้อยคำและวิธีอ่านใกล้เคียงกับ ภาษาพูดในชีวิตประจำวัน ผู้อ่านจึงสามารถเข้าใจความได้อย่างรวดเร็ว ส่วนร้อยกรองแม้โอกาสพบเห็นในชีวิตประจำวันไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าร้อยแก้ว ไม่ว่าจะเป็นปรากฏแทรกในร้อยแก้ว เช่น บทความ โฆษณาชวนเชื่อ หรือปรากฏแยกเฉพาะในบทกวีนิพนธ์ บทเพลงและคำขวัญต่าง ๆ แต่ เนื่องจากวิธีการเรียบเรียงถ้อยคำและวิธีอ่านที่มีลักษณะต่างจากภาษาพูดปกติ ผู้อ่านจึงเข้าใจยากกว่าการอ่านร้อยแก้ว บุคคลที่มีประสิทธิภาพในการรับสารทุกประเภทได้เข้าใจโดยถ่องแท้และทัดเทียมกัน จึงต้องอาศัยวิธีการเรียนรู้และฝึกฝนจนชำนาญ ดังนั้น ในส่วนของการศึกษาเล่าเรียน การอ่านร้อยกรองจึงเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งที่ครูจะต้องวางพื้นฐานให้แก่นักเรียน

โดยเหตุที่การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันนี้เอง กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ กำหนดลักษณะการอ่านไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไว้ 3 แบบ คือ การอ่านออกเสียง การอ่านในใจ และการอ่านทวนเองเสนาะ โดยเฉพาะการอ่านในใจ หลักสูตรประถมศึกษาได้กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการอ่านในใจไว้ว่า การอ่านในใจที่มีประสิทธิภาพสูง ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ในปริมาณที่เพียงพอ แต่ใช้เวลาอันน้อยและพลังงานน้อย ซึ่ง ยุพา ส่งศิริ (2525 : 159) ได้สรุปจุดประสงค์การอ่านในใจที่ตรงกับหลักสูตรว่า ครูควรมุ่งให้นักเรียน เข้าใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และจับใจความได้อย่างรวดเร็ว เช่นเดียว

กับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดจุดประสงค์การอ่านในใจไว้ในหนังสือคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (2526 : 46) ว่าการอ่านในใจต้องอ่านได้รวดเร็ว และจับใจความได้ด้วย จากจุดประสงค์และความคิดรวบยอดในหลักสูตรประถมศึกษา ที่ได้เน้นถึงการอ่านจับใจความ แสดงให้เห็นว่าการอ่านจับใจความนั้นมีความสำคัญมาก

ประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาเป็นเวลา 20 ปี พบว่าการสอนอ่านจับใจความโดยเฉพาะร้อยกรองนั้นยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดไว้ เพราะจากผลการสอบปลายปีการศึกษา 2533 ผลการประเมินความสามารถในการจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา. 2533 : 523) พบว่า นักเรียนสอบผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 66.28 จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 60 จึงนับว่าอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สำนักการศึกษาเองก็ตระหนักความจริงนี้ จึงได้มีสารถึงโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อเดือน สิงหาคม 2534 (สำนักการศึกษา. 2534 : 1) เน้นนโยบายเกี่ยวกับการสอนทักษะภาษาไทยว่า ควรเน้นให้นักเรียนมีความสามารถด้านความเข้าใจ การวิเคราะห์วิจารณ์ และการสร้างความคิดรวบยอด จึงควรปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทดลองเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กับโรงเรียนวัดจันทรมาน เขตดุสิต เนื่องจากโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนนี้ใช้ข้อทดสอบฉบับเดียวกันทั้งข้อทดสอบฉบับวัดผลปลายปีการศึกษาและฉบับวัดผลประจำภาคเรียนที่ 1 โดยการวัดผลปลายปีการศึกษาใช้ข้อสอบของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้วัดผลโรงเรียนในสังกัดทั้ง 36 สำนักงานเขต จำนวน 427 โรงเรียน ส่วนการวัดผลประจำภาคเรียนที่ 1 ใช้ข้อทดสอบระดับโซน* ซึ่งใช้วัดผลนักเรียนของโรงเรียนใน 10 สำนักงานเขต จำนวน 55 โรงเรียน ได้ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบดังนี้

*ข้อสอบระดับโซน หมายถึง ข้อสอบที่ใช้วัดผลปลายภาคเรียนที่ 1 ซึ่งได้มาจากกลุ่มครูวัดผลจากโรงเรียนต่าง ๆ มาร่วมกันออกข้อทดสอบเพื่อใช้ในการวัดผล

	โรงเรียนวัดสร้อยทอง		โรงเรียนวัดจันทรสโมสร	
	สอบปลาย ปีการศึกษา 2534	สอบปลายภาค เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535	สอบปลาย ปีการศึกษา 2534	สอบปลายภาค เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535
1. จำนวนผู้เข้าสอบ	115 คน	147 คน	167 คน	124 คน
2. จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ การประเมิน (อัตรา ส่วนร้อยละ)	92 คน (59.35)	111 คน (75.51)	93 คน (56.71)	68 คน (54.83)
3. จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ การอ่านร้อยแก้ว (อัตราส่วนร้อยละ)	113 คน (72.90)	114 คน (77.55)	137 คน (82.04)	86 คน (69.35)
4. จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ การอ่านร้อยกรอง (อัตราส่วนร้อยละ)	70 คน (45.16)	81 คน (55.10)	42 คน (25.15)	62 คน (50.00)

หมายเหตุ สำนักการศึกษาตั้งเกณฑ์ให้ผ่านการประเมินผลร้อยละ 60

จากผลการพิจารณาตารางข้างต้นนี้จะเห็นว่า ทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ของนักเรียนยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับข้อความที่กล่าวข้างต้น

ผู้วิจัยจึงคิดปรับปรุงวิธีการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
บทร้อยกรองของนักเรียน โดยเลือกทดลองวิธีการใหม่คือ การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
บทร้อยกรองทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยเห็นว่าเด็กนักเรียน
ในชั้นนี้เป็นเด็กโต และมีพัฒนาการทางภาษามากกว่านักเรียนชั้นอื่น ประกอบกับนักเรียนชั้นนี้ได้
ศึกษาบทร้อยกรองมาหลายประเภทแล้ว แต่ทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองยังไม่อยู่ในเกณฑ์
ที่น่าพอใจ หากได้รับการฝึกฝนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นก็จะสามารถพัฒนาความสามารถ
ในการอ่านบทร้อยกรองขึ้นได้ ประการสุดท้าย ผู้วิจัยคาดหวังว่าการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
โดยใช้แบบฝึกจะเป็นการช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ตามนโยบายของ
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองขึ้น เพื่อเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบเดิมกับกลุ่ม
ที่ใช้แบบฝึกทักษะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนก่อนและ
หลังการใช้แบบฝึกทักษะ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนระหว่าง
กลุ่มที่ใช้การสอนตามคู่มือครูกับกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองที่มีประสิทธิภาพสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อนำแบบฝึกทักษะไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่าน
จับใจความบทร้อยกรองในชั้นอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองสูงขึ้น ภายหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
2. นักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนตามคู่มือครู

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าจำกัดอยู่ในขอบเขตของเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างและตัวแปร

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การสร้างแบบทดสอบและแบบฝึก สร้างจากบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ยานี 11 บทดอกสร้อย บทสักวา และโคลงสี่สุภาพ โดยสร้างให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา วิชาภาษาไทย พุทธศักราช 2521

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 167 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน

3. ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการสอนของครู แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การสอนแบบใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนแบบเดิม

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ ไม่ศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจาก เพศ อายุ เชื้อชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม ภาษาที่ใช้ประจำวัน อาชีพบิดามารดาหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ร้อยกรอง หมายถึง คำประพันธ์ที่มีลักษณะข้อบังคับในการแต่งได้แก่ กาพย์ กลอนและโคลง
2. แบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากบทร้อยกรอง ที่คัดมาจากหนังสือร้อยกรองต่าง ๆ โดยเลือกรูปแบบบทร้อยกรอง ที่นักเรียน เรียนมาแล้ว
3. แบบทดสอบ หมายถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง เพื่อทดสอบความเข้าใจก่อนและหลังทำแบบฝึกทักษะ
4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชาย - หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
5. วิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ หมายถึง วิธีการสอนโดยเน้นวิธีการฝึกโดยใช้กิจกรรมและเกมในการฝึก
6. ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ระดับความสามารถของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองซึ่งได้จากคะแนนในการตอบแบบทดสอบ หลังจากการทำแบบฝึกทักษะแล้วทุกชุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ
 - 1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 1.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความร้อยแก้วและร้อยกรอง
 - 1.3 วิธีอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก
 - 2.1 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี
 - 2.2 ประโยชน์ของแบบฝึก
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

1. ความหมายของการอ่านจับใจความ

บันลือ พฤษะวัน (2522 : 156) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความว่าเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร จึงเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความส่วนใหญ่นั้นเป็นเรื่องของความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นสำคัญในเรื่องที่อ่านได้

ส่วน กาญจนา วิษุบาทกรณ์ (2533 : คานิยม) ได้ให้ความหมายการอ่านจับใจความไว้ในหนังสือคู่มือการสอนอ่านไว้ว่า หมายถึง การอ่านเพื่อจับความคิดสำคัญ ซึ่งเป็นแกนและสาระของเรื่องและเป็นการอ่านเพื่อให้ทราบรายละเอียดโดยส่วนรวมของเรื่องหรืองานเขียนนั้น ๆ ซึ่งอาศัยการอ่านอย่างเข้าใจ และอ่านอย่างรวดเร็ว เป็นพื้นฐานในการอ่านความเข้าใจหมายถึง ความเข้าใจข้อความที่ช่วยแนะความคิดได้อย่างรวดเร็ว และนำมา

เชื่อมโยงกับความคิดเข้าใจที่เราคาดเดายู่ก่อน ส่วน คูลเมอร์ (กาญจน วิทยุภรณ์. 2533 : คำนยาม ; อ้างอิงมาจาก Culmer. 1959 : 5) กล่าวว่า ผู้อ่านสามารถสังเกตได้ว่า เราเข้าใจมากน้อยเพียงใดจากการตั้งคำถามไว้ในใจก่อน ซึ่งเป็นการคาดเดาสาระของเรื่องไปด้วย และถ้าเราตอบคำถามที่ตั้งไว้ได้ก็แสดงว่าเราเข้าใจ ในทำนองเดียวกัน ไรเกล (กาญจน วิทยุภรณ์. 2533 : คำนยาม ; อ้างอิงมาจาก Rogal. 1968 : 8) ได้เสนอแนะไว้ว่า คำถามโดยทั่วไปจะมีคำว่า ใคร อะไร เมื่อไร ที่ไหน ทำไม อะไร อย่างไร ซึ่งคำถามเหล่านี้ช่วยชี้แนะความคิดที่สำคัญที่ปรากฏในงานเขียนขึ้นนั้นหรือในย่อหน้านั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สมิธ (กาญจน วิทยุภรณ์. 2533 : คำนยาม ; อ้างอิงมาจาก Smith. 1970 : 176) สรุปว่า เราตั้งคำถามไว้ในใจขณะอ่านจะช่วยให้เราจับความสำคัญของเรื่องได้เร็วขึ้น

ดังนั้นการอ่านจับใจความตามความหมายที่นักการศึกษาเสนอไว้ พอสรุปได้ว่าเป็น การอ่านเพื่อความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่านสามารถจับใจความหรือสรุปสาระสำคัญของข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้

2. ความสำคัญของการอ่านจับใจความร้อยแก้วและร้อยกรอง

สมบัติ มหารศ (2523 : 43) ได้เสนอความสำคัญของการสอนอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความย่อมทำให้คนเรามีความฉลาด รอบรู้ และเป็นนักปราชญ์ได้ในอนาคต ดังนั้นต้องให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความพร้อมและพัฒนานิสัย และการอ่านจับใจความบ่อย ๆ ย่อมทำให้เข้าใจความหมายของคำ จาได้ดีและอ่านได้เร็วขึ้นตลอดจนเป็นการเพิ่มความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ นอกจากนั้น สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525 : 73) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุดและการฝึกฝนการอ่านจับใจความทำให้ผู้อ่าน อ่านหนังสือเป็น นอกจากนี้ การอ่านจับใจความยังเป็นเป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข ในคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526 : 44) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านไว้ว่า ปัจจุบันการอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันมากขึ้นทั้งผู้ที่อยู่ในวัยเรียนหรือออกจากโรงเรียนแล้ว ดังนั้นการสอนอ่านครูจึงต้องวางรากฐานให้ถูกต้องและดีพอที่จะนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับ สนม ครุฑเมือง (2528 : 159) ที่ได้เสนอไว้ว่า ผู้ที่อ่านหนังสือเก่ง เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้รวดเร็ว จับใจความได้ถูกต้องแม่นยำ ย่อมได้เปรียบในการแสวงหาความรู้ในระดับสูง ๆ ในยุคปัจจุบันสังคมมีการแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลา การอ่านจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต ผู้ที่ต้องการเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ต้องการความก้าวหน้าในด้านการศึกษา ด้านอาชีพการงานและชีวิตที่สงบสุขจึงต้องเป็นผู้มีทักษะการอ่านจับใจความได้ดี

และในส่วนของบริษัทหรือโรงพิมพ์ที่มีความสำคัญกับผู้อ่านเป็นอย่างมาก ดังที่ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2520 : 53 - 55) กล่าวไว้สรุปได้ว่า การอ่านให้ประโยชน์กับผู้อ่านหลายประการคือ ให้ประโยชน์ทางด้านภาษา เพราะทำให้รู้ถึงพัฒนาการทางภาษาว่าจะมีถึงระดับใด ให้ประโยชน์ทางด้านศิลปะก็ทำให้เกิดความเข้าใจถึงจิตใจของมนุษย์ในระดับประณีต และเห็นสมรรถภาพของมนุษย์ที่ได้แสดงออก โดยอาศัยความสุนทรีย์เป็นเครื่องมือ ประโยชน์ประการสุดท้ายความเข้าใจชีวิต คือการเข้าใจถึงการสื่อสารระดับสูงของมนุษย์ ซึ่งเป็นการสื่อสารด้วยอารมณ์ ประณีต

กาญจนา นาคสกุล และคนอื่น ๆ (2521 : 159) กล่าวว่า โดยทั่วไปการอ่านหนังสือทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง มีผลสำคัญต่อผู้อ่าน 2 ประการ คือ

ประการแรก คือ อ่านแล้วได้อรรถ เป็นการอ่านในเนื้อหาสาระสำคัญของข้อความ การแยกแยะใจความสำคัญออกจากรายละเอียด ตลอดจนมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อความ

ประการที่สอง คือ อ่านแล้วได้รส เป็นการอ่านเพื่อความบันเทิง หรือความเพลิดเพลิน คำว่ารส หมายถึง ความงามหรือสุนทรีย์ภาพในงานเขียน ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ คุณลักษณะทางเสียง และคุณลักษณะทางความหมาย คุณลักษณะ 2 ประการดังกล่าวนี้ เกิดขึ้นได้เพราะการรู้จักนำคำหลายคำมาเรียงต่อกันเป็นข้อความ

ดังนั้น กาญจนา นาคสกุล และคนอื่น ๆ (2521 : 183) ได้สรุปถึงลักษณะการอ่านที่ดีและน่าจะเป็นไปได้ คือผู้อ่านควรจะสนใจทั้งส่วนที่เป็นความหมายและส่วนที่เป็นรส จึงนับได้ว่าผู้นั้นอ่านหนังสือเป็น

ส่วน สิทธา พินิจกุล และประทีป วาทิกทินกร (2522 : 7) กล่าวว่า การอ่านร้อยกรองให้คุณค่าหลายรูปแบบคือ ช่วยเร้าอารมณ์และความรู้สึก เร้าจินตนาการ เร้าความคิด เทียบเคียงประสบการณ์ของผู้อ่านและผู้แต่งร้อยกรอง ขยายวงความรู้ และประสบการณ์และจินตนาการของผู้อ่านให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น บทกวีนิพนธ์ชั้นดีจะให้สิ่งที่มีคุณค่าสูงทางภูมิปัญญาแก่ผู้อ่านโดยใช้คำพูดเพียงไม่กี่คำ ซึ่งบรรจุอยู่ในบรรทัดสั้น ๆ ตามบังคับของบทโคลง ดังนั้นผู้อ่านจึงเสียเวลาเพียงไม่กี่นาทีในการเพิ่มพูนสิ่งที่ผู้อ่านมีอยู่แล้วให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้น ฉะนั้นร้อยกรองจึงมีคุณค่าสมควรศึกษาแยกแยะด้วยหลักการที่สอดคล้องกับความนิยมของสังคมและหลักวิชา

ดั่งที่ วิภา กงกะนันท์ (2523 : 138) กล่าวว่า จุดประสงค์ของการอ่าน บางคนอาจต้องการความสนุกทางอารมณ์ บางคนต้องการรับรู้รสทางภาษา บางคนต้องการศีลธรรมหรือปรัชญา เป็นต้น ส่วนประโยชน์ที่ได้จากการอ่านก็คือ เกิดนิสัยรักการอ่านหนังสือ เพราะวรรณศิลป์นั้นเป็นงานที่ยั่วยุให้คนเกิดนิสัยรักการอ่าน

จากความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านร้อยกรอง แสดงให้เห็นว่า ร้อยกรอง เป็นงานที่ประณีตเพราะเป็นวรรณศิลป์ เป็นงานที่ยั่วยุให้คนติดนิสัยรักการอ่าน และยังให้ประโยชน์หลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านภาษา ด้านศิลปะ ด้านอารมณ์ ทำให้ผู้อ่านได้รรถรสให้ความสุนทรีย์ในอารมณ์ ได้รู้ถึงรสของภาษาที่สื่อสาร และประการสำคัญ ผู้อ่านร้อยกรองชนิดนั้น ๆ อ่านแล้วผู้อ่านต้องจับใจความของเรื่องที่อ่านให้ได้ว่าผู้เขียนต้องการเสนอสาระอะไรให้ผู้อ่านทราบ เมื่อผู้อ่านอ่านแล้วต้องเข้าใจเรื่องและสรุปเรื่องที่อ่านได้จึงนับว่าผู้อ่านบทร้อยกรองเป็น

3. วิธีการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

อัมพร สุขเกษม (2524 : 141) ได้ประยุกต์แนวทางการอ่านบทประพันธ์ที่ปรากฏใน ธารชาลันท์ (2516 : 25 - 28) ได้เสนอไว้เป็น 3 ระดับคือ การอ่านระดับเข้าใจข้อความต่าง ๆ ในบทประพันธ์ตามตัวอักษร หรืออ่านระดับ Comprehension literal meaning ระดับแปลความที่เป็นโวหารให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย (Figures of Speech) หรือ Interpretation หรือ Second Meaning และสรุปความ โดย อัมพร สุขเกษม ได้เสนอแนวประยุกต์เพื่อใช้อ่านบทประพันธ์ไทยเป็นดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านเพื่อเข้าใจข้อความในบทประพันธ์ตามตัวอักษร

การอ่านขั้นนี้เป็นขั้นสำคัญมาก เพราะถ้าหากความเข้าใจในขั้นนี้ ถูกต้องแล้ว การทำความเข้าใจในขั้นต่อ ๆ ไป ก็จะเข้าแนวถูกต้องไปด้วย และในทางกลับกันถ้าความเข้าใจในระดับนี้ผิดพลาดไปแล้ว ความเข้าใจความหมายของบทร้อยกรองและความคิดรวบยอดของผู้อ่านที่มีต่อบทร้อยกรองก็จะผิดพลาดไปด้วย การอ่านขั้นนี้ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. อ่านบทร้อยกรองนั้นให้ละเอียดทุกบททุกตอนทุกคำ เพื่อให้เข้าใจความหมายที่ปรากฏอยู่อย่างชัดเจนและถูกต้อง

2. ศึกษาคำแปลหรือความหมายของคำศัพท์ที่กวีใช้ในบทประพันธ์นั้น ๆ แต่ละคำให้เข้าใจโดยศึกษาจากพจนานุกรม สารานุกรม หนังสือ ฯลฯ

3. เรียบเรียงถ้อยคำ จัดลำดับความในบทร้อยกรองเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย

จากการอ่านขั้นที่ 1 อัมพร สุขเกษม (2524 : 142) ได้สรุปการอ่านขั้นนี้ว่า จะต้องพยายามทำความเข้าใจคำทุกคำในบทร้อยกรองอย่างถ่องแท้ ทั้งต้องพยายามวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคในบทร้อยกรอง การเรียงลำดับคำ การแบ่งประโยค การละส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค การปรุงคำที่ขึ้นใช้เป็นพิเศษ และที่สำคัญคือ การจัดกระบวนการ ความ ดังนั้น การอ่านบทร้อยกรองขั้นนี้จะมีการฝึกฝนอยู่มากในโรงเรียนซึ่งได้แก่ การสอนให้อ่านบทร้อยกรองโดยการแปลศัพท์และให้ผู้เรียนถอดความและอธิบายความ

ขั้นที่ 2 ขั้นเบลความเป็นไวยากรณ์ให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย

บทร้อยกรองมักใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายโดยนัยแฝงอยู่ จึงเป็นหน้าที่ของผู้อ่าน ต้องใช้ปัญญาตีความ โดยต้องอาศัยประสบการณ์ของแต่ละคนช่วย เพื่อให้เข้าใจได้ถ่องแท้และถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปความหมายรวมบทร้อยกรอง

ความหมายรวมของบทร้อยกรองทั้งบทนั้น หากผู้อ่านผ่านการอ่านร้อยกรอง 2 ขั้นดังกล่าวแล้วย่อมไม่เป็นการยากที่จะสรุปความหมายของบทร้อยกรองทั้งบทได้

จากขั้นการอ่านทั้ง 3 ขั้นดังกล่าวข้างต้น ก็พอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นเรื่องของความชำนาญ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยอาศัยการปฏิบัติเป็นสำคัญ กฎเกณฑ์ข้อเสนอนะเป็นเพียงแนวทางเท่านั้น ผู้เขียนบทร้อยกรองได้ตั้งใจอ่านมาก และในทำนองเดียวกันผู้ที่อ่านบทร้อยกรองได้ดี อ่านให้เข้าใจตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนรวมทั้งจับใจความสำคัญที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทร้อยกรองนั้น ได้อย่างถูกต้อง ผู้อ่านก็จำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญโดยอาศัยการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และประสบการณ์ในชีวิตเป็นสำคัญ

ฉะนั้น เพื่อให้การอ่านบทร้อยกรองประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องอาศัย การปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนเสมอ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจเกิดความคิดในขณะที่อ่านและรับรู้ความคิดของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และผู้ที่ศึกษาบทร้อยกรองให้ได้สิ่งสำคัญที่จะสัมฤทธิ์คือการฝึกอ่านบทร้อยกรองอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นในการฝึกให้ได้ผลดีจึงควรมีแบบฝึกไว้ฝึกอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

1. ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

บาเน็ต และคนอื่น ๆ (ไตรเทพ ให้งัก, 2533 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Barnett and others. 1969 : 11) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกว่าแบบฝึกที่ดีควรมีข้อเสนอแนะการใช้ ควรให้มีตัวเลือกแบบตอบจำกัดและแบบตอบเสรี คำสั่งหรือตัวอย่างที่ยกมาเป็นข้อความหรือเป็นแบบฝึกไม่ควรยาวเกินไปและยากแก่การเข้าใจ ถ้าต้องการให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีหลายรูปแบบและให้ความหมายแก่ผู้ทำ

รัชนี้ ศรีไพรวรรณ (2517 : 412 - 413) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดทำแบบฝึกทักษะพอสรุปได้ว่า

1. แบบฝึกต้องสอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กและลำดับขั้นตอนของการเรียน
2. แบบฝึกควรมีจุดมุ่งหมายแน่นอนว่าควรฝึกในด้านใดแล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ถ้าสามารถแยกความสามารถและจัดทำแบบฝึกเพื่อเสริมเด็กแต่ละกลุ่มได้ก็ยิ่งดี

4. ในแบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ

5. เนื้อหาในแต่ละแบบฝึกต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก

นิตยา ฤทธิโยธี (2520 : 1) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ 5 ประการ คือ

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาเหมาะสมคือ ไม่ใช้เวลานานหรือเร็วเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

ส่วนเกษร รองเดช (2522 : 36 - 37) ได้ให้แนวทางในการสร้างแบบฝึกได้ดังต่อไปนี้

1. สร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนคือ ไม่ง่ายและไม่ยากจนเกินไป
2. เรียงลำดับแบบฝึกจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากฝึกการออกเสียงเป็น

พยางค์ คำ วลี ประโยค และคำประพันธ์

3. แบบฝึกบางแบบฝึกใช้ภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในการฝึก และจะช่วยยั่วยุให้ติดตามต่อไปตามหลักของการจูงใจ

4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นเป็นแบบฝึกง่าย ๆ สั้น ๆ ให้ใช้เวลาในการฝึกประมาณ 10 ถึง 20 นาที

5. ป้องกันความเบื่อหน่าย แบบฝึกต้องมีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ประสมคำจากภาพ เล่นกับภาพ เติมคำลงในช่องว่าง อ่านคำประพันธ์ ฝึกร้องเพลง ใช้เกมต่าง ๆ ประกอบ ดังนั้น ก่อ สวัสดิพานิช (2524 : 1 - 2) ได้สรุปเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกไว้ว่า

1. แบบฝึกควรมีหลายแบบเพื่อเด็กจะได้ไม่เบื่อ
2. ควรเป็นแบบฝึกที่คั่นสั้น ๆ
3. ควรให้ฝึกในสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน
4. ควรมีการประเมินผลการฝึกและควรประเมินผลขณะที่ฝึกเพื่อดูว่าเด็กเกิด

ความชำนาญในทักษะนั้นเพียงใด

จากข้อเสนอแนะของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านเกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกที่ดีพอจะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ แบบฝึกที่ดีต้องมีสัณฐานง่าย มีหลายชนิด บลุกความคิด ความสนใจเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยให้มีคำชี้แจงอย่างชัดเจน ให้เวลาในการทำแบบฝึกพอดีไม่มากหรือน้อยเกินไป และประการสำคัญผู้สร้างแบบฝึกควรคำนึงอยู่เสมอว่าต้องการสร้างแบบฝึกเพื่อการสอน และฝึกทักษะให้แม่นยำในแต่ละเรื่องที่ต้องการฝึก ไม่ใช่ทำขึ้นเพื่อทดสอบ

2. ประโยชน์ของแบบฝึก

ศศิธร สุทธิแพทย์ (2518 : 72) ได้สรุปประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกช่วยให้การสอนของครูประสบผลสำเร็จและตัวแบบฝึกนั้นต้องครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ก็จะช่วยท่นเวลาในการสอนด้วย นอกจากนั้น เขาวมาลัย สุขอุดม (2518 : 30) ได้ให้ความเห็นว่า การฝึกทักษะนั้นจะช่วยให้นักเรียนเกิดความสำเร็จตามความต้องการ

กิตติยวดี บุญเชื้อ (2520 : 99) ได้สรุปถึงประโยชน์ของแบบฝึกการอ่านไว้ว่า แบบฝึกช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของแต่ละคน การที่นักเรียนได้ทำแบบฝึกจะช่วยให้ครูเข้าใจพัฒนาการจากการเรียนการสอนของนักเรียนได้ชัดเจน นอกจากนี้ เขาวนี้ เกิดเพทางค์ (2524 : 49) ได้สรุปประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า เป็นเครื่องมือทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความสนใจ และช่วยให้ครูทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

จากเอกสารที่เกี่ยวกับแบบฝึกดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียนและการฝึกทักษะแต่ละทักษะนั้นควรมีหลาย ๆ แบบเพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่เบื่อ แบบฝึกนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเรียนทักษะทางภาษาของนักเรียนแล้ว ยังมีประโยชน์สำหรับครูในการสอน ทำให้ทราบพัฒนาการทางทักษะนั้น ๆ ของเด็ก และเห็นข้อบกพร่องในการเรียน ซึ่งจะได้แก้ไขปรับปรุงได้ทันที่ ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียนการสอนที่ดีที่สุด และสามารถเก็บรักษาไว้ใช้ได้ในอนาคตต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เขาวมาลย์ สุขอุดม (2518 : 26 - 27) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิมสรุปผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ มีพัฒนาการทางความสามารถทาง การอ่านภาษาไทย เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิมไม่มีพัฒนาการทางความสามารถในการอ่าน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ มีความสามารถในการอ่านแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาณี อัดโสมณ (2523 : 39) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การอ่านขึ้นต้นความก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านขึ้นต้นความ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านขึ้นต้นความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ การอ่าน ขึ้นต้นความในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสันทรายหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 50 คน สรุปผลการวิจัย พบว่า ก่อนฝึกและหลังฝึก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านขึ้นต้นความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าหลังฝึกแล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านขึ้น ต้นความดีขึ้น

นิทัศน์ เสมอพิทักษ์ (2524 : 66) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของ ชุดการฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาจากนักเรียนจำนวน

100 คน ของโรงเรียนท่าแร่วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร และโรงเรียนกุสุมาลย์พิศาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ด้วยการสร้างแบบฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วให้กับนักเรียน กลุ่มทดลองจำนวน 50 คน ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนตามปกติ สรุปผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีสมรรถภาพการอ่านเร็วดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สายใจ อุณนันทน์ (2529 : 59) ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การอ่านในใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึก ผลการ วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ผลปรากฏว่า ความสามารถในการอ่านในใจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ภายหลังการใช้แบบฝึกกับกลุ่มทดลองแล้ว ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านในใจของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสรุปได้ว่า การเรียนทักษะการอ่าน ในใจโดยใช้แบบฝึกหัดทำให้ทักษะการอ่านในใจของนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สุนทรี ประเสริฐศรี (2526 : 43) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึก ทักษะความเข้าใจในการอ่านสำหรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุนทรวิทยาราม วิทยาคม สรุปผลการวิจัยพบว่า คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการใช้แบบฝึกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการฝึกระหว่างนักเรียน ชายและนักเรียนหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วนิดา ไสภภักดิ์ (2530 : 85) ได้ทำการวิจัยการศึกษาความก้าวหน้าของ การอ่านจับใจความในการเรียนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย โดยสอนในชั้นและนอกชั้น เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาความก้าวหน้าของการอ่านจับใจความ ในการเรียนวิชาภาษาไทย โดยสอนในและนอกชั้นเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีความก้าวหน้าของการอ่านจับใจความดีขึ้น

จากผลการวิจัยข้างต้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ของนักเรียนมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น เพราะการสอนทักษะการอ่านและการใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านเพิ่มขึ้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงทำแบบฝึกทักษะ มาใช้เพื่อเพิ่มความสามารถของนักเรียนในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยต้องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง โดยดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ
3. การดำเนินการทดลอง
4. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก 5 ห้องเรียน จักรวรรดิมา 2 ห้องเรียน เพราะแต่ละห้องมีเด็กเรียนเก่งเรียนปานกลาง และเรียนอ่อน คละกัน และจาก 2 ห้องเรียน ใช้วิธีจับฉลากอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองใช้แบบฝึกทักษะ และกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนตามคู่มือครู

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทความร้อยกรอง มี 4 ชั้นคือ
 - ชั้นที่ 1 ฝึกเกี่ยวกับการแปลความหมายของคำตามบริบท
 - ชั้นที่ 2 ฝึกเกี่ยวกับการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
 - ชั้นที่ 3 ฝึกเกี่ยวกับการอธิบายความจากเนื้อเรื่อง
 - ชั้นที่ 4 ฝึกเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ

แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีทั้งหมด 10 ชุด ซึ่งแต่ละชุดจะมี 4 แบบฝึก รวมเป็น 40 แบบฝึก

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทความร้อยกรอง ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากบทความร้อยกรอง 5 ชนิด เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เครื่องมือทั้ง 2 ชนิด ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับต่อไปนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทความร้อยกรอง

ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทความร้อยกรองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1.1 ชั้นสำรวจ ศึกษา และวิเคราะห์ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก โดยดำเนินการดังนี้

- 1.1.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ วิธีการ และข้อเสนอแนะจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.1.2 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับทักษะการอ่าน เพื่อวิเคราะห์ด้านความคิดรวบยอด จุดมุ่งหมายและเนื้อหา

- 1.1.3 ศึกษาหนังสือคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อวิเคราะห์จุดประสงค์แนววิธีการสอนโดยทั่วไป กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียน และการประเมินผล โดยเฉพาะในด้านการอ่านบทความร้อยกรอง

- 1.1.4 หนังสือแบบเรียนภาษาไทยหนังสืออ่านเพิ่มเติมและหนังสือแบบฝึกเสริมกิจกรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เพื่อหา

แนวคิดด้านกิจกรรมและลักษณะทั่วไปของแบบฝึก โดยยึดหลักการสร้างแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะคือ การแปลความหมายของคำตามบริบท อธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง การคิดขยายความ จากเนื้อเรื่องและจับใจความสำคัญจากเนื้อเรื่อง

1.1.5 ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบฝึกจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.6 ศึกษาแนวทางการใช้กิจกรรมและเกมจากหนังสือคู่มือการสอน ภาษาไทย กิจกรรมการเล่นประกอบการสอนของอาจารย์ อัจฉรา ชีวพันธ์ และจากเอกสาร ต่างจากการฝึกอบรมฯ แล้วนำมาดัดแปลงให้เข้ากับการสอนอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

ผู้วิจัยเลือกบทร้อยกรองที่นำไปสร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความบทร้อยกรองจำนวน 10 เรื่อง โดยคัดบทร้อยกรองที่มีตัวละครจำนวน 3 เรื่อง บทร้อยกรองที่ไม่มีตัวละครปรากฏจำนวน 7 เรื่อง ซึ่งฝึกทักษะสลับกันไปจนครบ 10 เรื่อง

1.2 ชั้นศึกษาและวิเคราะห์บทร้อยกรองที่นำมาสร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความบทร้อยกรอง

ในชั้นนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.2.1 นำบทร้อยกรองจากหนังสือวารสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือสัปดาห์ ไคลง สุภาสิต สุภาสิตคำพิงเหย บทดอกสร้อยร้อยแปด นิทานสุภาสิต เพื่อนแก้วคำภักย์ ไคลงเฉลิมพระเกียรติ และหนังสือรวบรวมพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ ฯลฯ โดยคัดเลือกเฉพาะเรื่องที่มีคำประพันธ์ต่อไปนี้คือ กลอนสุภาพ กาพย์ยานี 11 บทดอกสร้อย บทสัทวา และโคลงสี่สุภาพ ได้บทร้อยกรองมา 20 เรื่อง แล้วนำบทร้อยกรองที่คัดเลือกไว้ไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสร้อยทองอ่านโดยการสุ่มนักเรียนมาอ่านบท ร้อยกรองจำนวน 50 คน แล้วให้นักเรียนจัดอันดับเรื่องที่อ่านตั้งแต่ชอบมาก ชอบปานกลาง ไปถึงชอบน้อย เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยคัดเลือกเรื่องมาสร้างแบบฝึกทักษะได้ตรงกับความสนใจ ของนักเรียนจริง ๆ

1.2.2 ผู้วิจัยคัดเลือกบทร้อยกรองที่นักเรียนสนใจมากถึงสนใจปานกลาง ไว้จำนวน 10 เรื่อง ดังนี้ กลอนสุภาพ 2 เรื่อง กาพย์ยานี 2 เรื่อง บทดอกสร้อย 2 เรื่อง บทสัทวา 2 เรื่อง และโคลงสี่สุภาพ 2 เรื่อง ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

เรื่องที่	ชนิดของร้อยกรอง	เนื้อหา	ความมุ่งหมาย
1	กลอนสุภาพ	นิทานเรื่องกระต่ายน้อย	เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะ
2	กาพย์ยานี 11	เรื่องเบ็ดน้อย	การอ่านจับใจความ
3	บทดอกสร้อย	เรื่องบ้านน้อย	บทร้อยกรอง และเพื่อฝึก
4	บทสักวา	เรื่องเมืองไทย	ทักษะดังต่อไปนี้
5	โคลงสี่สุภาพ	เรื่องเกียรติศักดิ์นักรบไทย	1. ฝึกเกี่ยวกับ
6	กลอนสุภาพ	เรื่อง เมตตธรรม	การแปลความหมายของ
7	กาพย์ยานี 11	เรื่อง หนังสือ	คำตามบริบท
8	บทดอกสร้อย	เรื่อง หลงชีวิต	2. ฝึกเกี่ยวกับการ
9	บทสักวา	เรื่องกระจกเงา	อธิบายความสัมพันธ์ของ
10	โคลงสี่สุภาพ	เรื่องปัญหาแลประเสริฐ กว่าทรัพย์	เนื้อเรื่อง 3. ฝึกเกี่ยวกับการคิด ขยายความจากเนื้อเรื่อง 4. ฝึกเกี่ยวกับการ จับใจความสำคัญ

1.3 ขั้นกำหนดรูปแบบและลักษณะของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

บทร้อยกรอง

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

บทร้อยกรองขึ้นดังนี้

1.3.1 เป็นแบบฝึกการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ซึ่งประกอบด้วย

แบบฝึกเกี่ยวกับการแปลความหมายของคำตามบริบท ฝึกเกี่ยวกับการอธิบายความสัมพันธ์

ของเนื้อเรื่อง ผีกเกี่ยวกับการขยายความจากเนื้อเรื่อง ผีกเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ

1.3.2 แบบฝึกแต่ละชั้นมีลักษณะเป็นบทร้อยกรองสั้น ๆ ง่าย ๆ ใช้เวลา ผีก 10 - 20 นาที ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับช่วงเวลาความสนใจของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

1.3.3 แบบฝึกมีลักษณะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มฝึกกับบท ร้อยกรองที่นักเรียนคุ้นเคยมาก่อน ดังนั้นในการทดลองครั้งนี้เริ่มฝึกจาก กลอนแปด ภาพยานี 11 บทดอกสร้อย บทสัทวา และโคลงสี่สุภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความท้อถอย ในการฝึกและประสบผลสำเร็จในการฝึกเร็วขึ้น

1.3.4 แบบฝึกมุ่งให้ฝึกเป็นกลุ่มย่อย 6 คน และเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะของตนเอง และผู้ฝึกสามารถประเมินผลนักเรียนได้อย่างถ่วงถี้ เพื่อช่วยปรับปรุงนักเรียนที่มีปัญหาได้ทั่วถึง

1.3.5 แบบฝึกมุ่งสร้างบรรยากาศเป็นกันเองและสนุกสนานในเรื่องที่ เรียน เพื่อให้ นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน ดังนั้นแบบฝึกจึงใช้สื่อการเรียน การสอนหลายหลากชนิดมาประกอบการฝึกทักษะ เช่น แผนภูมิ บัตรคำ บัตรภาพ แถบประโยค กิจกรรมและเกม ฯลฯ

1.3.6 แบบฝึกมีลักษณะเป็นกระบวนการฝึกที่เน้นความเข้าใจและสามารถ นำไปใช้ได้ถูกต้อง

จากการกำหนดรูปแบบและลักษณะที่สำคัญของแบบฝึก เสริมทักษะของนักการศึกษา ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำรูปแบบและลักษณะที่สำคัญของแบบฝึกเสริมทักษะมาเป็นแนวในการ สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง โดยผู้วิจัยได้แยกแบบฝึกแต่ละชุดที่ผู้วิจัย สร้างออกเป็นชุดย่อย ๆ เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองแต่ละชั้นตอนที่ละชั้น คือ เริ่มจากชั้นที่ 1, 2, 3, และ 4 เพื่อให้ นักเรียนเกิดความชำนาญและเกิดความเข้าใจ ในแต่ละชั้นตอนนั้นจริง ๆ

1.4 ขั้นสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

หลังจากกำหนดรูปแบบและลักษณะของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ในข้อ 1.3 แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองในแต่ละชุดโดยแยกการฝึกออกเป็น 4 ขั้น รูปแบบและลักษณะแบบฝึกมีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 แบบฝึกเกี่ยวกับการแปลความหมายของคำตามบริบท

ขั้นที่ 2 แบบฝึกเกี่ยวกับการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ 3 แบบฝึกเกี่ยวกับการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง โดย

จะฝึกให้นักเรียนเกิดความคิดต่อจากเรื่องที่ไม่ปรากฏในเนื้อหา ฝึกให้นักเรียนเกิดจินตนาการในการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 แบบฝึกเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ คือให้นักเรียนดึงเอาใจความสำคัญของเรื่องออกมาได้และฝึกให้นักเรียนบอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องได้

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองชุดที่ 1 ถึงชุดที่ 10 ได้แยกการฝึกดังนี้คือ บทร้อยกรอง 1 เรื่อง แยกการฝึกออกเป็น 4 ขั้น จนครบ 10 เรื่อง และอุปกรณ์การเรียนได้แก่ แผนภูมิ บัตรคำ บัตรภาพ แถบประโยค เกมและกิจกรรมการฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง โดยใช้เกมและกิจกรรมต่างกันดังต่อไปนี้

ขั้นที่	ฝึกทักษะ	กิจกรรม/เกม
1	ฝึกเกี่ยวกับการแปลความหมายของคำตามบริบท	1.1 ชิงธง 1.2 แหกฟ้า คว่ำคว่ำ 1.3 คว่ำใจ...ทายคำ 1.4 แข่งรถ 1.5 จับปลา 1.6 ปริศนาหาคำ 1.7 รวมใจ

ชั้นที่	ฝึกทักษะ	กิจกรรม/เกม
		1.8 จับคู่ 1.9 แข่งขันกันทาย 1.10 ถามให้ตอบ
2	ฝึกเกี่ยวกับการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง	2.1 แข่งขันเล่าเรื่อง 2.2 ประคิดประต่อ 2.3 คุณถาม--ฉันตอบ 2.4 ตอบคำถามชุดที่ 1 2.5 คุปองข้อสี่ม 2.6 แข่งขันกันตอบ 2.7 พนอนหนังสือ 2.8 จลากรปริศนา 2.9 แข่งขันความเร็ว 2.10 ชิงไหวชิงพริบ
3	ฝึกเกี่ยวกับการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง	3.1 แข่งขันเขียนเรื่อง 3.2 เขียนภาพการ์ตูน 3.3 แถบประโยคชุดที่ 1 3.4 วาดภาพตามจินตนาการ 3.5 เขียนการ์ตูน 3.6 จินตนาการด้วยภาพ

ชั้นที่	ฝึกทักษะ	กิจกรรม/เกม
4	ฝึกเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ	3.7 ผันไปตามใจของฉัน 3.8 ฝึกตั้งคำถามและ ตอบคำถามจากภาพ 3.9 คัดขยายความตาม จินตนาการ 3.10 ความคิดพิสดาร 4.1 ไบบัธทา -- คาใจ 4.2 จับใจความ 4.3 ผู้พิชิตต้นถั่ว 4.4 เชื่อมซึ่มี่รางวัล 4.5 ย่น ๆ ย่อ ๆ พอเข้าใจ 4.6 ไคร-อะไร-ที่ไหนด 4.7 หัวใจใครเอ่ย 4.8 นักฝัน 4.9 ทายใจผู้เขียน 4.10 เจ็ดคำถามตามหา แชมป์

การฝึกทักษะขั้นที่ 1 - 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้เน้นความสำคัญของการฝึกแต่ละชุดเท่า ๆ กัน ดังนั้นแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเน้นทักษะการนำไปใช้ เพื่อให้เกิดความชำนาญในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองในเรื่องอื่น ๆ ได้อย่างมีหลักเกณฑ์

1.5 ขั้นทดสอบคุณภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ขั้นทดสอบคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปดำเนินการดังนี้

1.5.1 นำแบบฝึกที่สร้างไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมปริิณานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบแก้ไขแบบฝึก เพื่อให้ได้แบบฝึกที่เป็นมาตรฐาน มีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ในด้านการเขียนคำสั่ง คำถาม ด้านการใช้กิจกรรมและเกม ตลอดจนการใช้ภาษาให้เหมาะสมระดับชั้นและวัยของผู้เรียน

คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญกำหนดไว้คือเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้าน
การสอนภาษาไทยไม่น้อยกว่า 6 ปี และเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอนภาษาไทยในการ
ออกข้อสอบและวัดผลที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับโดยเฉพาะวิชาภาษาไทยจำนวน 5 คน ได้แก่

1. ผศ.วิพุธ ไสภวงศ์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผศ.จันทิมา พรหมโชติกุล สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์พิศศรี แจ้งไพร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. อาจารย์ฉวีวรรณ รัชตะวรรณ ศึกษาพิเศษ เขตบางซื่อ
กรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์วิไล ศรีสวรรค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสร้อยทอง
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

1.5.2 นำแบบฝึกทั้งหมดที่ปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้
ควบคุมปริิณานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญไปหาประสิทธิภาพ 2 ครั้ง (Try Out) โดยดำเนินการดังนี้

ครั้งที่หนึ่ง นำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนวัดทองสุทธาราม เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เพื่อศึกษาระดับความยากง่ายของการใช้ภาษา ความเหมาะสมของสื่อการเรียน กิจกรรมและเวลาที่ใช้สำหรับเป็นแนวเทียบในการปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง ผลการทดลองพบปัญหาคือ การใช้ภาษาและการตั้งคำถาม จึงนำแบบฝึกมาปรับปรุงแก้ไขใหม่

ครั้งที่สอง ผู้วิจัยนำแบบฝึกที่ปรับปรุงข้อบกพร่องจากการทดลอง

ครั้งที่ 1 เรียบร้อยแล้ว โดยเลือกเพียงบางแบบฝึกที่เป็นตัวแทนของแต่ละแบบฝึกไปทดลองฝึกกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน โดยทดลองเป็นกลุ่ม 2 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เพื่อศึกษาความเข้าใจและความเหมาะสมในการใช้กิจกรรมการฝึก แล้วนำแบบฝึกจากการทดลองครั้งที่สองไปปรับปรุงเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการถามเล็กน้อย แล้วนำแบบฝึกไปทำการฝึกกับกลุ่มทดลองต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการฝึกทักษะไปจนครบทุกแบบฝึกย่อยที่จัดไว้

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง โดยยึดแนวการสร้างเหมือนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังต่อไปนี้

2.1 ขั้นศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาลักษณะความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 (อายุ 9 - 12 ปี) เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกเรื่องและบทร้อยกรองมาสร้างเป็นแบบทดสอบ

2.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างข้อทดสอบการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

จากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อทดสอบของ ขวาล แพรัตกุล (2520) และจันทิมา พรหมโชติกุล (2523 : 25 - 28) และศึกษาจากเอกสารการสอนอ่านไทยของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช หน่วยที่ 3 การอ่านจับใจความของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2534 : 93 - 148) เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งคำถาม

2.1.3 คัดเลือกบทร้อยกรองประเภทกลอนแปด กาพย์ยานี 11

บทดอกสร้อย บทสักวา และโคลงสี่สุภาพ จากวารสารและหนังสือต่าง ๆ เหมือนการสร้างแบบฝึก โดยคัดเลือกเรื่องที่มีขนาดความยาว ความยากง่าย ใกล้เคียงกันกับที่นำมาสร้างแบบฝึกทักษะ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกเรื่องนำมาสร้างแบบทดสอบเอง โดยใช้เรื่องจากแบบฝึกเป็นแนวเทียบการคัดเลือกเรื่อง

2.2 ขึ้นสร้างแบบทดสอบ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ บทร้อยกรองดังต่อไปนี้

2.2.1 นำบทร้อยกรองที่คัดเลือกไว้ไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมปริิณูณานิพนธ์ พิจารณาความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน และนำบทร้อยกรองที่ได้รับการคัดเลือก แล้วมาสร้างแบบทดสอบ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 40 ข้อ โดยกำหนดเป็นสถานการณ์ สำหรับให้นักเรียนอ่าน

2.2.2 ตั้งคำถามจากสถานการณ์ที่กำหนดไว้ในลักษณะการแปลความหมาย ของคำตามบริบท การอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง การคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง และการจับใจความสำคัญโดยคำถามทั้งหมดจะวัดความสามารถในการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

2.2.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ผู้ควบคุมปริิณูณานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดียวกับที่ตรวจแบบฝึก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความชัดเจนของ คำสั่ง คำถามตลอดจนการใช้ภาษา แล้วนำแบบทดสอบมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ ผู้ควบคุมปริิณูณานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

2.3 ขั้นตอนคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ

บทร้อยกรอง

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปดำเนินการดังต่อไปนี้

2.3.1 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try Out) ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทรสไมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 1 จำนวน 30 คน ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 60 นาที เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบแล้วให้ตรวจพร้อม ๆ กัน โดยให้ข้อถูก 1 คะแนน ข้อผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ และเปิดตารางวิเคราะห์ข้อมูลของ จุง เต ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32) เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจําแนก (r) ของข้อทดสอบแต่ละข้อ แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า p อยู่ระหว่าง .02 -.08 และค่า r ตั้งแต่ .02 ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยเลือกไว้ 35 ข้อ

2.3.2 นำข้อทดสอบ 35 ข้อ มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผู้ควบคุมปริญาพนธ์

2.3.3 นำข้อทดสอบ 35 ข้อ ที่แก้ไขข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้วไปทดลอง (Try Out) ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทรสไมสร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 2 จำนวน 30 คน ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 60 นาที เท่ากับการทดสอบกลุ่มที่ 1 ทำเสร็จแล้วให้คะแนนตามขั้นตอนต่าง ๆ เหมือนครั้งที่ 1

2.3.4 นำผลการสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจําแนกของข้อทดสอบเช่นเดียวกับการทำครั้งที่ 1

2.3.5 คัดเลือกข้อทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ที่ตั้งไว้เหลือจำนวน 30 ข้อ เพื่อให้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างภาคสนาม

2.3.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .777

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Reserch) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 216)

ตาราง แสดงแบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T1	X	T2
CR	T1	-	T2

ความหมายของสัญลักษณ์

เมื่อ E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

- แทน ไม่มีการจัดกระทำ

X แทน มีการจัดกระทำ

T1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

T2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูล

4.1 ทดสอบความสามารถเมื่อได้กำหนดกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองแล้ว ได้ทำการทดสอบก่อนฝึก (Pre-test) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2 เริ่มการใช้แบบฝึกทักษะ ได้ให้นักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนตามแบบที่เคยเรียนตามโดยปกติในชั้นเรียน ส่วนกลุ่มทดลองให้เรียนในห้องที่ผู้วิจัยจัดขึ้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งนักเรียนกลุ่มทดลองออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 - 6 คน และทำการฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองกับผู้วิจัยในเวลาเรียนทุกวัน ครั้งละ 60 นาที รวมการฝึกทั้งหมด 10 ครั้ง

4.3 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองผู้วิจัยได้ทำการทดสอบภายหลังการฝึก (Post-test) นักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนการฝึก

4.4 ตรวจให้คะแนนการสอนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยพิจารณาเปรียบเทียบกันทั้งสองครั้งคือ ก่อนฝึกและหลังฝึก แล้วนำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองภายในกลุ่มระหว่างก่อนและหลังการฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองให้ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้ t-test แบบ dependent

2.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองใช้ t-test แบบ Independent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การคำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรการหาค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. การคำนวณหาค่าความแปรปรวนของคะแนน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 62 - 63)

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. การหาค่าความยากง่ายของข้อสอบ (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อโดยใช้เทคนิค 27 % กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ โดยใช้ตารางวิเคราะห์ข้อสอบของ จุง เต ฟาน (Fan. 1952) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 186 - 188)

4. การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 (Kuder Richardson 20) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ทำถูกในแต่ละข้อ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ หรือ $1 - p$

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

5. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองภายในกลุ่มระหว่างก่อนและหลังการฝึกการอ่านจับใจความบทร้อยกรองโดยใช้ t-test แบบ dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณา หรือค่าแจกแจงแบบที่

D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

N แทน จำนวนคนหรือจำนวนคู่

6. ทดสอบนัยสำคัญของค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ
 บทร้อยกรองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
 โดยใช้ t-test แบบ independent (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มควบคุม
	s_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S ²	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
ΣD	แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
ΣD^2	แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างแต่ละตัวยกกำลังสอง
t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
df	แทน ระดับความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
S ₁ ²	แทน ความแปรปรวนของคะแนนก่อนการทดลอง
S ₂ ²	แทน ความแปรปรวนของคะแนนหลังการทดลอง
SD	แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบ ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง
2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองภายในกลุ่มระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
3. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองภายในกลุ่มระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบการอ่านจับใจความบทร้อยกรองซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการหาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นแล้ว มาใช้วัดพื้นฐานการอ่านจับใจความบทร้อยกรองก่อนและหลังการทดลอง ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยแสดงความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
กลุ่มทดลอง	30	15.0000	3.0738	21.8000	3.4281
กลุ่มควบคุม	30	14.6667	2.3973	18.9000	3.1332

จากตาราง 1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมสูงกว่าก่อนการทดลอง และคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม นั้นแสดงว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะได้คะแนนโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้แบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง	30	15.0000	9.4482	.0156
กลุ่มควบคุม	30	14.6667	5.7470	

จากตาราง 2 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ก่อนเข้ารับการทดลองนักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง เท่าเทียมกัน

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ
บทร้อยกรองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ t-test ได้ผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองภายในกลุ่มทดลอง
ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	30	15.0000	204	1520	17.4048*
หลังการทดลอง	30	21.8000			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองของ
กลุ่มทดลอง ภายหลังจากทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
สูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมุติฐานข้อ 1

ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองภายในกลุ่มควบคุม
ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	30	14.6667	127	983	5.9168*
หลังการทดลอง	30	18.9000			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองของ
กลุ่มควบคุม ภายหลังจากทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
นั่นคือ นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบเดิม มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองสูงขึ้น
เช่นกัน

แต่จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าเมื่อนำทั้ง 2 กลุ่มมาเปรียบเทียบกันแล้ว คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มทดลอง ดังแสดงให้เห็นในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง	30	21.8000	11.7517	3.4201*
กลุ่มควบคุม	30	18.9000	9.8172	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะจะมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ใช้วิธีการสอนตามคู่มือครู ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมุติฐานข้อ 2

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการทดลองโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะระหว่างกลุ่มที่ใช้การสอนตามคู่มือครูกับกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ใช้การสอนตามคู่มือครูกับกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองสูงขึ้น ภายหลังจากใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
2. นักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองจะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนตามคู่มือครู

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อเรื่องมาจากบทร้อยกรองที่นักเรียนสนใจมากถึงสนใจปานกลางไว้จำนวน 10 เรื่อง ดังนี้ กลอนสุภาพ 2 เรื่อง กาพย์ยานี 2 เรื่อง บทดอกสร้อย 2' เรื่อง บทสัทวา 2 เรื่อง และโคลงสี่สุภาพ 2 เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องสั้น ๆ นำมาสร้างเป็นแบบฝึกทักษะ 4 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ฝึกเกี่ยวกับการแปลความหมายของคำตามบริบท

ชั้นที่ 2 ฝึกเกี่ยวกับการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ชั้นที่ 3 ฝึกเกี่ยวกับการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ชั้นที่ 4 ฝึกเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ

2.2 แบบทดสอบการอ่านจับใจความบทร้อยกรองสร้างจากบทร้อยกรอง 5 ชนิด เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.3 แผนการสอน สร้างขึ้นโดยศึกษาจากหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก 5 ห้องเรียน จับฉลากมา 2 ห้องเรียน เพราะแต่ละห้องมีเด็กเก่งปานกลาง และอ่อน โดยพิจารณาจากคะแนนปลายภาคเรียนเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกกลุ่มตัวอย่าง แล้วคละนักเรียนชายหญิงไว้ห้องละ 30 คน จับฉลากอีกครั้งเพื่อให้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอีกห้องเป็นกลุ่มควบคุม

3.2 ผู้วิจัยได้ทดสอบกลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดความรู้พื้นฐาน การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง (Pre - test) โดยใช้แบบทดสอบการอ่านจับใจความบทร้อยกรองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปทดลองหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว (ตอนวัดความรู้พื้นฐาน ทั้งสองกลุ่มมีความรู้เท่าเทียมกัน โดยดูจากคะแนนสอบปลายภาคเรียน)

3.3 ดำเนินการทดลอง โดยแยกนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มทดลอง เรียนโดยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และกลุ่มที่สองเป็น กลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีการสอนตามคู่มือครู เมื่อฝึกหรือเรียนเสร็จแต่ละครั้งให้นักเรียนทำ แบบฝึกหัดท้ายบทใช้เวลาในการฝึก วันละ 3 คาบ (60 นาที) จนครบ 10 ชุด

3.4 เมื่อทดลองครบ 10 ชุดแล้ว ผู้วิจัยทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน จับใจความบทร้อยกรองจากแบบทดสอบการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง (Post - test) แล้วนำมาตรวจโดยใช้เกณฑ์ตอบถูกให้ 1 คะแนนไม่ตอบหรือตอบผิดหรือตอบเกินให้ 0 คะแนน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์สถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ($\bar{X}$, SD)

4.2 เปรียบเทียบมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยใช้การทดสอบนัยสำคัญของค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t-test independent

4.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองภายใน กลุ่มของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test dependent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะและการสอนตามคู่มือ แตกต่างกันโดยกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
2. นักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

ผลการทดลองปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีการสอนตามคู่มือครู ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

การที่ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอาจเป็นเพราะว่า

1.1 การฝึกทักษะเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความสามารถใช้ทักษะการอ่านได้คล่องแคล่วขึ้น ดังนั้นผู้ที่ฝึกบ่อย ๆ ย่อมมีโอกาส พัฒนาตนเอง ได้ดีกว่า ผู้ที่ฝึกน้อยหรือไม่ผ่านการฝึก อีกประการหนึ่ง เนื้อหาบทร้อยกรองที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีส่วนเสริมให้ผู้ผู้อ่านมาก ฝึกมาก มีโอกาสพัฒนาตนเอง จนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้นได้ที่ปรากฏ

1.2 แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีทั้งกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ ให้ทั้งความสนุกเพลิดเพลิน ได้สาระและสร้างความสนใจ ตลอดเวลาการฝึก จึงเป็นเหตุให้ผู้เรียนอยากเรียน สนใจใฝ่รู้ในบทเรียน จนทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลองสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมุติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้

1.3 การเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะเสริมการสอน ทำให้การเรียนน่าสนใจและให้ผลดีต่อนักเรียน เพราะก่อนการใช้แบบฝึกทักษะได้มีการเตรียมตัวล่วงหน้า ทำให้มีโอกาสแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ในการฝึก และยังช่วยให้ผู้สอนไม่เหนื่อย เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ผู้เรียนจะฝึกไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ครูเป็นเพียงผู้ควบคุมกิจกรรมให้ดำเนินไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุนี้แบบฝึกทักษะจึงทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น

2. การที่กลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรองสูงขึ้นกว่าเดิมอาจเป็นเพราะ การที่ผู้เรียนมีโอกาสได้อ่านบทร้อยกรองอื่น ๆ เสริมจากบทเรียนในชั้น ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการอ่านเพิ่มขึ้นแต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีโอกาส ฝึกกิจกรรมเราก็คงเห็นว่ากลุ่มที่ใช้กิจกรรมมีผลสัมฤทธิ์การอ่านสูงกว่าอยู่นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้างต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลการวิจัยค้างนี้แสดงให้เห็นว่า การฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองโดยใช้แบบฝึกทักษะให้ผลดีกับนักเรียน กล่าวคือแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านสูงขึ้นค้างนั้นควรมีการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเสริมการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น เพราะทักษะการอ่านมีความสำคัญ และจำเป็นในชีวิตประจำวัน

1.2 ในการฝึกทักษะการอ่านในค้างนี้ แม้จะใช้เวลาในการฝึกเพียง 10 ชุดก็พบว่าได้ผลเป็นที่น่าสนใจ ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านบทร้อยกรองของกลุ่มทดลองสูงขึ้น ที่เป็นค้างนี้คงเป็นเพราะแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีหลากหลายรูปแบบจึงทำให้นักเรียนเข้าใจในการอ่านจับใจความบทร้อยกรองค้างขึ้นเมื่อนักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความค้างขึ้นจึงทำให้พัฒนาทักษะการทางภาษาค้างอื่น ๆ ค้างขึ้นด้วย ถ้าหากได้ฝึกมากขึ้นทักษะทางภาษาจะค้างขึ้น

1.3 การนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองไปใช้ ควรศึกษาแบบฝึกไว้ล่วงหน้า เพื่อทำความเข้าใจกับขั้นตอนในการฝึก ตลอดจนจัดสื่อให้สัมพันธ์กับกิจกรรมในแบบฝึกชุดนั้น ๆ จะทำให้การฝึกค้างเน้นไปตามลำดับขั้นตอน ซึ่งจะควบคุมทั้งเนื้อหา และเวลาในการฝึก จะช่วยให้การฝึกน่าสนใจและให้ผลดี

1.4 การฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ควรจัดนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 5 - 6 คน ไม่ควรจัดให้มากเกินไป จะทำให้การฝึกไม่ได้ผล เพราะครูดูแลไม่ทั่วถึง และนักเรียนจะไม่ได้ทำกิจกรรมครบทุกคน

1.5 สิ่งแวดล้อม เช่น บรรยากาศ สภาพห้องเรียน ความพร้อมของนักเรียน เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการฝึกทักษะการอ่านเพราะจะช่วยให้ได้ผลดี

1.6 เวลาในการฝึกแต่ละชั้น ครูควรคุมเวลาให้พอดี เพราะถ้าครูไม่คุมเวลานักเรียนมักจะยัดเวลาในการเล่นกิจกรรมในค้างขึ้นออกไปทำให้ใช้เวลาในการฝึกมากเกินไป

1.7 ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ควรร่วมมือกันสร้างแบบฝึกเสริมทักษะขึ้นใช้เอง ในโรงเรียน หรือแลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่มโรงเรียน เพื่อจะได้นำแบบฝึกไปใช้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการฝึก

1.8 ครูควรสั่งสมความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเทคนิคการสร้างกิจกรรม จากสื่อมวลชนหรือตำราต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การสอนไม่ซ้ำซาก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยมุ่งศึกษาตัวแปร อื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น วัย และกลุ่มอาชีพผู้ปกครอง

2.2 ควรมีการศึกษาสำหรับสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านตีความ อ่านอย่าง มีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

3. ปัญหาการอุปสรรคในการทำแบบฝึก

3.1 สภาพแวดล้อมคือ ห้องเรียนคับแคบ เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนและลักษณะ ของกิจกรรมที่จัด จึงไม่สะดวกในการแบ่งกลุ่ม ทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปไม่คล่องเท่าที่ควร

3.2 เสียงรบกวนจากภายนอก เช่น เสียงรถยนต์ รถไฟ ฯลฯ เพราะ โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ทำให้นักเรียนเสียสมาธิ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล และคนอื่น ๆ. การใช้ภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2521.
- กาญจนา วิษญาภรณ์. คู่มือการสอนอ่าน. พิษณุโลก : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2533.
- กิตติวดี บุญเชื้อ. "กลุ่มทักษะภาษาไทย," หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทักษะและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สารมวลชน จำกัด (แผนกการพิมพ์), 2520.
- เกษร รongเดช. การสร้างแบบฝึกเพื่อซ่อมเสริมการออกเสียงพยัญชนะ "ง" "พ" "ผ" "คว" และ "ข" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อุดสาเนา.
- ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. การสอนภาษาไทยในชั้นประถม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2524.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. การวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย : พัฒนาวัดผล 14. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- _____. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- ชวาล แพร่ตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.
- เขาวนั เกิดเพทางค์. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อุดสาเนา.

- ไตรเทพ ไม้ไผ่. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังภาษาไทย และความสนใจในวิธีสอน
ฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการฟังจากแถบ
บันทึกเสียงและจากการอ่านของครู. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- นิตยา ฤทธิ์โยธี. การนำและการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ. เอกสารเผยแพร่ความรู้ทาง
 การสอนภาษาไทย. หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- นิตศัน เสมอพิทักษ์. การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- บันลือ พุกกะวัน. อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทางการสอน.
 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม. ชุมชนส่งเสริมการใช้วิชาภาษาไทย,
 กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2520.
- ปราณี ธนะชานนท์. การอ่านคำประพันธ์อังกฤษ. กรุงเทพฯ : ประเสริฐการพิมพ์, 2516.
- พรทิพย์ สุทธิพันธ์. เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนอนุบาลระนอง จังหวัดระนองที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึกการอ่าน.
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- ภาณี อัดไสภณ. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านขึ้นตีความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ
การอ่านขึ้นตีความในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสันทราย อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
 2523. อัดสำเนา.
- ยุพา ส่องศิริ. สุ.จิ.บุ.ลิ. ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2525.
- เยาวมาลย์ สุขอุดม. การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 7 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

- รัตน์ ศรีไพรวรรณ. "แบบฝึกหัดทักษะวิชาภาษาไทย สำหรับเด็กแรกเรียน," ในคู่มือครู
คิดและทรรณะบางประการเกี่ยวกับกลไกการสอนเด็กเริ่มเรียนที่พูดสองภาษา
หน้า 412 - 417. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครราชสีมา : สำนักงานศึกษาธิการเขต 11,
2517.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษากร,
2531.
- วนิดา ไสภากันท์. การติดตามความก้าวหน้าการอ่านจับใจความในการเรียนซ่อมเสริมวิชา
ภาษาไทย โดยสอนในและนอกชั้นเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- วิภา กงกะนันท์. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- ศศิธร สุทธิแพทย์. แบบฝึกสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- ศิริพร ลิ้มตระกูล. "อ่านนั้นสำคัญไฉน," จันทร์เกษม 186. 43 - 46 ; กันยายน -
ตุลาคม 2528.
- ศรีปัทมา อยู่สอน. การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึกหัด โรงเรียนวัดอัมรินทร์วราราม กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- สายใจ อุนะนันท์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านในใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึก โรงเรียนวัดเวฬุวัน อำเภอเมือง
จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2529. อัดสำเนา.
- สนม ครุฑเมือง. การสอนทักษะการใช้ภาษาไทย การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน.
พิษณุโลก : ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2528.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต,
2525.

สมบัติ มหารศ. เอกสารการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถม. มหาสารคาม :

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2523.

สำนักการศึกษา. รายงานการประเมินผลความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียน
ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (พ.ศ. 2532 - 2533).

กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2534.

_____. วารสารการศึกษากรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2534.

อค์สำเนา.

ลิธธา พินิจกุล และประทีป วาทิกนิกร. ร้อยกรอง. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. การอ่านภาษาไทย. เอกสารการสอนหน่วยที่ 1 - 7. สาขาวิชา
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.

สุนทรี ประเสริฐศรี. การสร้างแบบฝึกทักษะตามความเข้าใจในการอ่านสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุนนทีสุทธารม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อค์สำเนา.

อัมพร สุขเกษม. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับร้อยกรองไทย. มหาสารคาม : ภาควิชาภาษาไทย
และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2524.

อัจฉรา ชีวพันธ์. คู่มือการสอนภาษาไทย กิจกรรมการเล่นประกอบการสอน. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2534.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
2. การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

ตาราง 6 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
การอ่านจับใจความพร้อมโครง

ข้อที่	P	r
1	.80	.30
2	.67	.30
3	.47	.40
4	.57	.40
5	.57	.30
6	.67	.50
7	.50	.50
8	.77	.60
9	.80	.40
10	.77	.40
11	.57	.50
12	.50	.30
13	.33	.30
14	.37	.30
15	.77	.30
16	.63	.50
17	.60	.40
18	.40	.40
19	.60	.40
20	.77	.40

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	P	r
21	.80	.30
22	.73	.30
23	.63	.60
24	.37	.40
25	.43	.60
26	.57	.30
27	.43	.50
28	.37	.40
29	.43	.20
30	.53	.30

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

โดยสูตร KR-20

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ $n = 30$ $N = 30$

$$q = 1 - p$$

$$\begin{aligned} \sum pq &= (.80)(.20) + (.67)(.33) + (.47)(.53) + \dots + (.53)(.47) \\ &= 6.6482 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} s_t^2 &= \frac{N \sum x_t^2 - (\sum x_t)^2}{N(N-1)} \\ &= \frac{30(25^2 + 25^2 + 25^2 + \dots + 8^2) - (25 + 25 + 25 + \dots + 8^2)}{30(30-1)} \\ &= \frac{30(9858) - 522^2}{30 + 29} \\ &= \frac{295740 - 272484}{870} = \frac{23256}{870} \\ &= 26.7310 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} r_{tt} &= \frac{30}{30-1} \left[1 - \frac{6.6482}{26.7310} \right] \\ &= \frac{30}{29} [1 - 0.24871] \\ &= 1.03448 (0.75129) \\ &= 0.777 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ข

- แสดงคะแนนการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง
- การคำนวณหาค่าเฉลี่ยของคะแนนการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
- การคำนวณหาค่าความแปรปรวนและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
- การคำนวณค่าสถิติทีแบบเป็นอิสระจากกันของคะแนนการอ่านจับใจความบทร้อยกรองหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
- แสดงค่าความแตกต่างและค่าความแตกต่างกำลังสองของคะแนนการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลองเป็นรายคน
- การคำนวณค่าสถิติทีแบบไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent-test) ของคะแนนการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง
- แสดงค่าความแตกต่างและค่าความแตกต่างกำลังสองของคะแนนการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มควบคุมเป็นรายคน
- การคำนวณค่าสถิติแบบไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent-test) ของคะแนนการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 7 แสดงคะแนนการอ่านจับใจความร้อยกรองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและ
หลังการทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	10	19	14	17
2	10	19	13	17
3	13	20	10	18
4	11	17	10	18
5	18	28	13	20
6	10	16	13	17
7	16	25	15	18
8	15	19	16	22
9	19	28	14	19
10	14	20	15	18
11	19	22	16	21
12	12	20	14	17
13	18	26	12	19
14	16	20	15	18
15	13	18	20	22
16	20	25	13	25
17	17	24	14	19
18	16	21	15	17

ตาราง 7 (ต่อ)

คนที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
19	20	24	16	25
20	14	20	18	20
21	17	21	18	14
22	15	26	15	18
23	17	27	17	19
24	19	26	13	25
25	15	23	16	20
26	15	24	16	19
27	13	18	10	15
28	13	20	18	10
29	10	18	15	21
30	15	20	16	19
ΣX	450	654	440	567
ΣX^2	7024	14598	6620	11001
$\bar{X}$	15.0000	21.8000	14.6667	18.9000
S^2	9.4483	11.7517	5.7471	9.8172

ตาราง 8 แสดงค่าความแตกต่างและค่าความแตกต่างกำลังสองของคะแนนการอ่านจับใจความ
บทร้อยกรองของกลุ่มทดลองเป็นรายคน

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
1	10	19	9	81
2	10	19	9	81
3	13	20	7	49
4	11	17	6	36
5	18	28	10	100
6	10	16	6	36
7	16	25	9	81
8	15	19	4	16
9	19	28	9	81
10	14	20	6	36
11	19	22	3	9
12	12	20	8	64
13	18	26	8	64
14	16	20	4	16
15	13	18	5	25
16	20	25	5	25
17	17	24	7	49
18	16	21	5	25
19	20	24	4	16
20	14	20	6	36

ตาราง 8 (ต่อ)

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
21	17	21	4	16
22	15	26	11	121
23	17	27	10	100
24	19	26	7	49
25	15	23	8	64
26	15	24	9	81
27	13	18	5	25
28	13	20	7	49
29	10	18	8	64
30	15	20	5	25
ผลรวม	450	654	204	1520

การคำนวณค่าสถิติทีแบบไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent t-test) ของคะแนน
การอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ตามสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$\text{เมื่อ } \sum D = 9 + 9 + 7 \dots + 5 = 204$$

$$\sum D^2 = 9^2 + 9^2 + 7^2 + \dots + 5^2 = 81 + 81 + 49 + \dots + 25 = 1520$$

$$N = 30$$

$$df = N - 1$$

$$= 30 - 1$$

$$= 29$$

$$= \frac{204}{\sqrt{\frac{30(1520) - 204^2}{30 - 1}}}$$

$$= \frac{204}{\sqrt{\frac{45600 - 41616}{29}}}$$

$$= \frac{204}{\sqrt{\frac{3984}{29}}}$$

$$= \frac{204}{\sqrt{137.3793}}$$

$$= \frac{204}{11.7209}$$

$$= 17.4048$$

ตาราง 9 แสดงค่าความแตกต่างและค่าความแตกต่างกำลังสองของคะแนนการอ่านจับใจความ
บทร้อยกรองของกลุ่มควบคุมเป็นรายคน

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
1	14	17	3	9
2	13	17	4	16
3	10	18	8	64
4	10	18	8	64
5	13	20	7	49
6	13	17	4	16
7	15	18	3	9
8	16	22	6	36
9	14	19	5	25
10	15	18	3	9
11	16	21	5	25
12	14	17	3	9
13	12	19	7	49
14	15	18	3	9
15	20	22	2	4
16	13	25	12	144
17	14	19	5	25
18	15	17	2	4
19	16	25	9	81
20	18	20	2	4

ตาราง 9 (ต่อ)

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
21	18	14	-4	16
22	15	18	3	9
23	17	19	2	4
24	13	25	12	144
25	16	20	4	16
26	16	19	3	9
27	10	15	5	25
28	18	10	-8	64
29	15	20	6	36
30	16	19	3	9
ผลรวม	440	567	127	983

การคำนวณค่าสถิติทีแบบไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent t-test) ของคะแนน
การอ่านจับใจความขำหรือกรองของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง ตามสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } D &= 3 + 4 + 8 + \dots + 3 = 127 \\ D^2 &= 3^2 + 4^2 + 8^2 + \dots + 3^2 = 9 + 16 + 64 + \dots + 9 = 983 \\ N &= 30 \\ df &= N - 1 = 30 - 1 = 29 \end{aligned}$$

$$t = \frac{127}{\sqrt{\frac{30(983) - 127^2}{30 - 1}}}$$

$$= \frac{127}{\sqrt{\frac{29490 - 16129}{29}}}$$

$$= \frac{127}{\sqrt{\frac{13361}{29}}}$$

$$= \frac{127}{\sqrt{460.7241}}$$

$$= \frac{127}{21.4645}$$

$$= 5.9168$$

ภาคผนวก ค

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความบทร้อยกรองของกลุ่มทดลอง

แบบฝึกหัดท้ายบทร้อยกรอง ชุดที่ 1 - 10 สำหรับกลุ่มทดลอง

และกลุ่มควบคุม

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

เฉลยแบบฝึกหัด

เฉลยแบบทดสอบ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

ชุดที่ 1 - 10

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 1

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

นิทานเรื่องกระต่ายน้อย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำภาพประกอบนิทานเรื่องกระต่ายน้อย มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับตัวละครในภาพ โดยให้นักเรียนตอบตามความรู้สึกรู้สึกคิดของนักเรียนภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยการเรียงตามลำดับเลขที่)

2. ครูแจกนิทานเรื่องกระต่ายน้อยให้นักเรียน แล้วครูอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะให้นักเรียนฟัง 1 บท เสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทหรือกรอนทั้งหมด เป็นทำนองเสนาะพร้อมกัน 1 ครั้ง

3. ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องกระต่ายน้อยในใจอีก ภายในเวลา 5 นาที

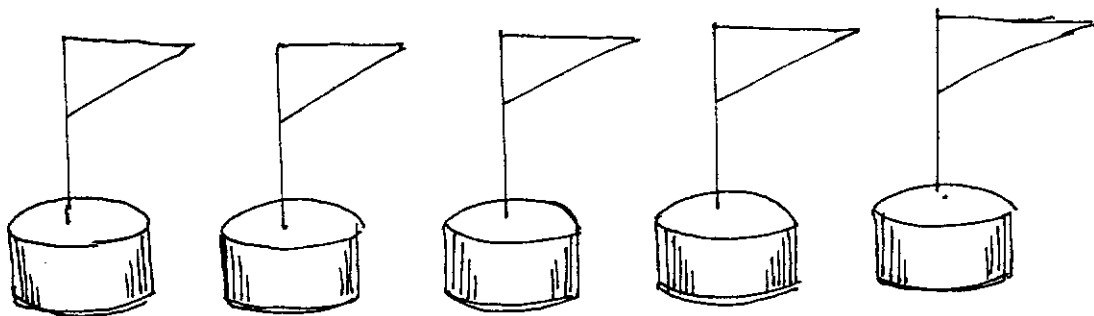
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำที่ไม่เข้าใจความหมายจากนิทาน แล้วนำไปเขียนไว้บนกระดานกลุ่มละไม่เกิน 3 คำ (ถ้าเขียนซ้ำกันให้ตัดออก) แล้วครูเขียนคำที่นักเรียนเสนอไว้บนกระดานใส่ฉลากที่ครูเตรียมไว้

5. ครูให้นักเรียนช่วยกันแปลความหมายของคำโดยสังเกตจากบริบทในนิทานที่อ่าน
ขั้นฝึกทักษะ

ขั้นที่ 1 การอ่านบทหรือกรอนในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "ชิงธง" โดยปกติปฏิบัติดังนี้

1. ครูนำธง 5 สี ที่ปักลงในแก้วทราย แก้วละ 1 อัน ซึ่งมีสีต่างกันธงละ 1 สี รวมเป็น 5 อัน มาตั้งเรียงกันไว้ดังนี้

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมายืนเรียงแถวหน้ากระดาน เมื่อครูให้สัญญาณให้ตัวแทนกลุ่มรีบวิ่งออกไปชิงธง แล้วกลับมานั่งที่ ใครกลับมานั่งช้าหักคะแนน 1 คะแนน ซึ่งธงแต่ละสีมีคะแนนต่างกันดังนี้ สีขาว 1 คะแนน สีแดง 2 คะแนน สีเขียว 3 คะแนน สีชมพู 4 คะแนน สีฟ้า 5 คะแนน

3. เมื่อตัวแทนของกลุ่มชิงธงมาได้แล้ว ครูจะถามความหมายของคำที่ละคำ (โดยการจับฉลากคำขึ้นมา) และเลือกถามทีละกลุ่ม ให้สมาชิกของกลุ่มนั้นไปเขียนความหมายของคำลงในกระดาน แล้วบักธงไว้ที่เดิม กลุ่มใดเขียนความหมายของคำถูกต้องตามเฉลยของครู จะได้คะแนนสะสมตามสีของธง เมื่อถามครบทุกกลุ่มในรอบแรกให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มวิ่งไปชิงธงใหม่ (ถ้ายังมีคำเหลืออยู่) เกมจะดำเนินไปจนหมดคำที่นักเรียนเตรียมไว้ เมื่อจบเกมแล้วรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดชนะ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมา เสนอเหตุผลของกลุ่มในการแปลความหมายของคำ (ตัวแทนกลุ่มควรหมุนเวียนกัน)

หมายเหตุ ถ้านักเรียนไม่เสนอคำมาครูควรเตรียมคำไว้ถามความหมายจากนักเรียนเอง

ขั้นที่ 2 การอ่านบทหรือกรอกลงในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "แข่งขันเล่าเรื่อง" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลากโดยผู้ที่จับได้ หมายเลข 1 เป็นผู้เล่าเรื่อง และหมายเลข 2 แสดงบทบาทสมมติ

2. ครูกำหนดการให้คะแนนดังต่อไปนี้

เล่าเรื่อง 10 คะแนน แบ่งเป็น

การใช้ภาษาถูกต้อง	2 คะแนน
การแสดงออกเหมาะสมกับเรื่อง	2 คะแนน
การลำดับเรื่องเป็นไปตามลำดับ	3 คะแนน
การสรุปเรื่องกะทัดรัดชัดเจน	3 คะแนน

บทบาทสมมติ 10 คะแนน แบ่งเป็น

การใช้ท่าทางถูกต้อง	3 คะแนน
การลำดับเรื่องเป็นไปตามลำดับ	4 คะแนน
มีไหวพริบในการแก้ปัญหา	3 คะแนน

3. ครูให้กลุ่มที่ 1 ออกมาเล่าเรื่องให้สัมพันธ์กัน โดยวนไปทางขวามือของคนที่แรก ถ้าคนต่อไปเล่าไม่ได้ให้คนถัดไปเล่าแทน ไปจนถึงคนสุดท้ายภายในเวลา 3 นาที

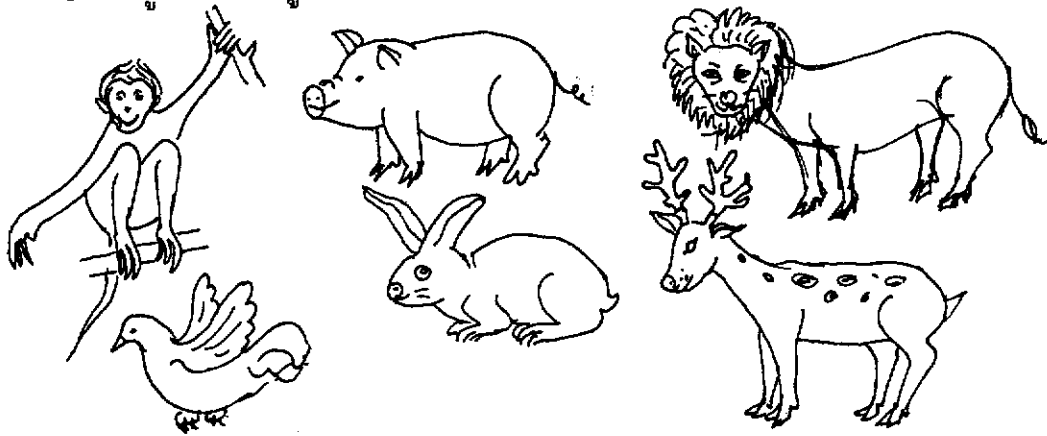
4. เมื่อกลุ่มที่ 1 เล่าจบ กลุ่มที่ 2 เล่าเรื่องโดยแสดงบทบาทสมมติตามตัวละคร เรื่อง กระต่ายน้อย ตั้งแต่ต้นจนจบ (ห้ามใช้เสียง) ภายในเวลา 3 นาที กิจกรรมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนครบ 5 กลุ่ม แล้วรวมคะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

5. ครูให้กลุ่มที่ชนะเลิศส่งตัวแทนออกไปเสนอความคิดเห็นในการเล่าเรื่อง หรือแสดงบทบาทสมมติ ในส่วนที่เป็นความสัมพันธ์กันของเรื่อง ตามความคิดเห็นของกลุ่ม

ขั้นที่ 3 การอ่านบทหรือกรอกลงในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "แข่งขันเขียนเรื่อง" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนดูภาพบนกระดาน ดังต่อไปนี้

2. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามในแถบประโยคดังต่อไปนี้ โดยช่วยกันคิดขยายความต่อจากเรื่อง กระต่ายน้อย อย่างมีเหตุผล ให้คะแนนข้อละ 5 คะแนน

1. ถ้าราชสีห์ไม่คิดบ่วง นักเรียนคิดว่าราชสีห์ น่าจะเลือกกินสัตว์ตัวใดใน 5 ตัวนี้ แล้วทำไมนักเรียนจึงคิดเช่นนั้น

2. กระต่ายน้อยน่าจะมีอายุเท่ากับเด็กอายุกี่ขวบ และทำไมนักเรียนจึงคิดเช่นนั้น

3. ถ้านักเรียนเป็นราชสีห์ เมื่อเกิดเหตุการณ์อย่างในเรื่อง นักเรียนจะ
ตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

4. สัตว์ที่มาขอบคุณกระต่ายน้อยน่าจะมีกี่ตัว และทำไมนักเรียนจึงคิดเช่นนั้น

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านคำตอบหน้าชั้น แล้วครูและนักเรียน
กลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันตัดสิน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาแสดงความคิดเห็นในการตอบคำถามของกลุ่ม
ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทหรือกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นกิจกรรม "ไขปัญหา....คาใจ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูคิดแถบประโยคคำถาม 5 คำถาม ไว้บนกระดาน ดังต่อไปนี้

1. สัตว์ตัวใดมีบทบาทสำคัญที่สุดในนิทานเรื่องนี้ เพราะอะไร

2. ต้นเหตุแห่งปัญหาเกิดจากสัตว์ตัวใด เพราะอะไร

3. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดในเรื่องใด

4. ผู้เขียนมีจุดประสงค์อะไรในการเขียนนิทานเรื่องนี้

5. ใจความสำคัญของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

2. ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลาก จับได้ข้อใดให้ตอบคำถามตามหมายเลขข้อนั้น ถ้าตอบไม่ถูกให้กลุ่มอื่นตอบแทน โดยกำหนดคะแนนให้ข้อละ 4 คะแนน
 3. เมื่อนักเรียนตอบคำถามครบทุกข้อแล้ว ครูเฉลยคำตอบด้วยแถบประโยคบนกระดาน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
 4. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นในการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ
- หมายเหตุ เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบทั้ง 4 ขั้นแล้ว ให้นักเรียนรวมคะแนนหาผู้ชนะ แล้วครูมอบดาวคนเก่งให้คนละ 3 ดวง เพื่อเก็บสะสมไว้ชิง "ดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง กระต่ายน้อย ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบท ร้อยกรอง ให้เสร็จภายในเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิดครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดของนักเรียนมาส่งครูเพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง
2. ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากอ่านบทร้อยกรองเรื่อง กระต่ายน้อย แล้วนำมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. แถบประโยคคำถาม
2. แถบประโยคคำตอบ
3. นิทานเรื่อง กระต่ายน้อย
4. ภาพประกอบนิทานเรื่อง กระต่ายน้อย
5. ภาพสัตว์ 5 ภาพ ลิง กวาง กระต่าย หมู นก
6. ดาวคนแก่ 18 ดวง

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกความหมายของคำ ของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
3. ประเมินจากคะแนนในการเล่าเรื่อง และแสดงท่าทางเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม
5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 2

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่องเบ็ดน้อย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำภาพประกอบเรื่อง เบ็ดน้อย มาให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อเบ็ดที่นักเรียนเห็นในภาพ
2. ครูให้อาสาสมัคร 2 คน เป็นนักเรียนชาย 1 คน นักเรียนหญิง 1 คน ออกมาพูดหน้าชั้นถึง "ความรู้สึกที่มีต่อเบ็ด" ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

ชั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพดอกไม้ 5 ชนิดที่ครูแจกให้)
 2. ครูแจกบัตรร้อยกรองเรื่องเบ็ดเตล็ดให้นักเรียน แล้วครูอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะให้นักเรียนฟัง 1 บท เสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรองทั้งหมด เป็นทำนองเสนาะพร้อมกัน 1 ครั้ง
 3. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องเบ็ดเตล็ดในใจอีก ภายในเวลา 3 นาที
 4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำที่ไม่เข้าใจความหมายจากบทร้อยกรอง แล้วนำไปให้ครูเขียนไว้บนกระดาน
 5. ครูให้นักเรียนช่วยกันแปลความหมายของคำโดยสังเกตจากบริบทในนิทานที่อ่านขึ้นฝึกทักษะ
- ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท
- ให้นักเรียนเล่นเกม "แหวกฟ้า - คว่ำดาว" โดยปฏิบัติตามดังนี้
1. ครูเตรียมขวดโหลใส่ดาวคะแนนสีต่าง ๆ 5 สี ดังนี้

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับดาวในขวดโหลที่ครูเตรียมไว้ ซึ่งดาวแต่ละสีจะมีคะแนนต่างกันคือ ดาวสีเหลือง 1 คะแนน ดาวสีชมพู 2 คะแนน ดาวสีเขียว 3 คะแนน ดาวสีฟ้า 4 คะแนน ดาวสีแดง 5 คะแนน

3. เมื่อตัวแทนของแต่ละกลุ่มจับดาวเสร็จแล้ว ให้ไปเขียนความหมายของคำที่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 คำ ตามลำดับ กลุ่มใดเขียนได้ถูกต้องตามเฉลยของครู จะได้คะแนนสะสมตามสีของดาว ถ้าตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้ เกมจะดำเนินไปจนหมดคำที่นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอไว้บนกระดาน เมื่อจบเกมกลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมา แสดงความคิดเห็นของกลุ่ม ในการแปลความหมายของคำ ให้เพื่อน ๆ ทราบ

หมายเหตุ ถ้านักเรียนไม่เสนอคำมา ครูควรเตรียมคำไว้ถามความหมายจากนักเรียนเอง

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นกิจกรรม "ปะติดปะต่อ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบัตรคำบนกระดาน ต่อไปนี้

นายพราน	แม่เบ๊ค	ลาฮาร	เบ๊คน้อย	ปิ่น	โตกคัลย์
---------	---------	-------	----------	------	----------

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียบเรียง เรื่องเบ๊คน้อยจากคำในบัตรคำลงในกระดานที่ครูแจกให้ได้ใจความถูกต้อง เสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาอ่านหน้าชั้น

3. เมื่อทุกกลุ่มอ่านเสร็จ ครูเฉลยเรื่อง เบ๊คน้อย ที่ครูเรียบเรียงแล้วบนกระดาน และตรวจผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยกำหนดคะแนนเต็ม 10 คะแนน กลุ่มใดลำดับเรื่องได้ถูกต้อง ใช้ภาษาได้ดี ให้เป็นฝ่ายชนะและรองตามลำดับ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็นของกลุ่มในการเรียบเรียงเรื่อง ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนใช้กิจกรรม "เขียนภาพการ์ตูน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนเขียนเรื่องเป็นภาพการ์ตูน โดยคิดคาดการณ์ต่อจากเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนเอง โดยครูเป็นผู้ตั้งคำถามนำดังนี้

1. หลังจากนายพรานเดินจากไปแล้ว แม่เบ๊กับลูกเบ๊จะตัดสินใจอย่างไร

2. นักเรียนคิดว่า แม่เบ๊กับลูกเบ๊จะมาที่ลาธารอีกไหม ถ้าไม่มาแล้วจะพากันไปที่ไหน

2. เมื่อนักเรียนวาดภาพเสร็จให้ระบายสีให้สวยงามภายในเวลาที่กำหนดให้ และเขียนคำบรรยายไว้ใต้ภาพ เสร็จแล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาอ่านความคิดเห็นของกลุ่มตน และติดภาพไว้ที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น

3. ครูและนักเรียนร่วมกันตัดสิน โดยกำหนดคะแนนเต็มภาพละ 10 คะแนน ดังนี้ กลุ่มที่วาดภาพได้เสร็จสมบูรณ์ ให้ 5 คะแนน เขียนคำบรรยายความคิดเห็นใต้ภาพสัมพันธ์กับภาพมีเหตุผลประกอบให้เห็นเด่นชัดให้ 5 คะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนเป็นผู้ชนะและรองตามลำดับ

4. ครูให้กลุ่มที่ชนะที่ 1 ส่งตัวแทนออกมาเสนอแนะแนวทางการคิดและการดำเนินการของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกมกิจกรรม"จับใจความ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญโดยเขียนใส่กระดาษกลุ่มละ 1 คำถาม เขียนเสร็จให้นำส่งครู ถ้าคำถามกลุ่มใดซ้ำกัน ครูให้ตั้งคำถามใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูสลับคำถามระหว่างกลุ่ม เพื่อให้แต่ละกลุ่มตอบคำถามที่ไม่ใช่คำถามของกลุ่มตน

2. ครูเป็นผู้ถามคำถามให้แต่ละกลุ่มผลัดกันตอบ ถ้ากลุ่มใดตอบถูก ให้ออกมาจับฉลากคะแนนที่ครูเขียนไว้ ซึ่งมี 2 คะแนน 3 คะแนน 4 คะแนน 5 คะแนน และ 6 คะแนน ใครได้คะแนนเท่าไรเก็บสะสมไว้ เมื่อหมดคำถามให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาแสดงความคิดเห็นในการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

หมายเหตุ เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบทั้ง 4 ขั้นแล้ว ให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนน กลุ่มใดชนะให้ออกไปรับดาวคนเก่งประจำวันคนละ 3 ดวง เพื่อเก็บสะสมไว้ "ชิงดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง เบ็ดน้อย ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรอง ให้เสร็จภายในเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่หาผิดครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดของนักเรียนมาส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนวาดภาพความคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่อง ตามความคิดของนักเรียน แล้วนำมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. บทร้อยกรองเรื่องเบ็ดน้อย
2. ภาพประกอบเรื่อง เบ็ดน้อย
3. ดาวคะแนน 5 สี
4. ขวดโหล จำนวน 1 ใบ สำหรับใส่ดาวสีต่าง ๆ
5. บัตรคำ
6. สีเมจิก 5 กล้อง
7. กระดาษวาดภาพแผ่นใหญ่ 5 แผ่น
8. กระดาษเขียนคำถาม 5 แผ่น
9. จลากระคะแนน 5 ใบ
10. ดาวคนเก่ง 18 ดวง
11. ภาพดอกมะลิ ดาวเรือง กุหลาบ ชบา และเฟื่องฟ้า อย่างละ 6 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกความหมายของคำ ของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
3. ประเมินจากคะแนนในการเรียบเรียงข้อความเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการลำดับภาพเป็นรายกลุ่ม
5. ประเมินจากคะแนนในการตอบคำถาม
6. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 3

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่องบ้านน้อย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำภาพบ้าน 2 ภาพ คือ บ้านหลังใหญ่แต่ขาดสมาชิกในบ้าน และบ้านหลังเล็ก แต่สมาชิกอยู่กันครบมาติดบนกระดานเพื่อเปรียบเทียบกัน แล้วครูสนทนากลุ่มถึงความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับภาพทั้งสองว่านักเรียนมีความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไร ให้อาสาสมัครที่เป็นนักเรียนชาย 1 คน นักเรียนหญิง 1 คน ออกมาหน้าชั้นกล่าวถึงความรู้สึกของตนว่าต้องการอยู่บ้านหลังไหน เพราะเหตุใด ภายในเวลา 5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยจับฉลากหมายเลข)
2. ครูแจกบทร้อยกรองเรื่องเบ็ดเตล็ดให้นักเรียน แล้วครูอ่านออกเสียงเป็นทำนอง เสนาะให้นักเรียนฟัง 1 ครั้ง เสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรองทั้งหมด เป็นทำนอง เสนาะพร้อมกัน 1 ครั้ง
3. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องบ้านน้อยในใจ ภายในเวลา 2 นาที
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหาคำที่ไม่เข้าใจความหมายจากบทร้อยกรอง แล้วเขียนลงในบัตรที่แต่ละกลุ่มเตรียมไว้ไม่เกิน 3 คำ
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันหาความหมายของคำที่นักเรียนหาไว้ โดยสังเกตจากบริบท ในบทร้อยกรองที่อ่าน

ขั้นฝึกทักษะ

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "คว่ำใจ...ทายคำ" โดยปฏิบัติตามวิธีดังนี้

1. ครูเตรียมขวดโหลใส่รูปหัวใจความหมายคำไว้ โดยแยกกรุ๊ปหัวใจเป็นป็นสีต่าง ๆ

ดังนี้

2. ครูให้นักเรียนทั้ง 5 กลุ่ม ร้องเพลง "ตามองตา" พร้อมกันปรบมือไปเรื่อย ๆ

3. เมื่อสัญญาณดังขึ้นให้นักเรียนหยุดร้องเพลง ครูจะคว่ำรูปหัวใจในขวดโหลขึ้นมา (รูปหัวใจ 1 รูปมีความหมายของคำ 1 คำ ซึ่งครูเตรียมไว้) ครูจะเป็นผู้อ่านความหมายของคำจากรูปหัวใจ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหยิบบัตรคำบนโต๊ะของกลุ่มตน ชูขึ้นอ่านให้ครูฟัง ถ้ากลุ่มใดหยิบบัตรคำได้ตรงกับความหมายของคำที่ครูอ่าน ให้ออกไปรับรูปหัวใจจากครู 1 ดวง และได้คะแนน 2 คะแนน (คำที่บอกความหมายแล้วให้แต่ละกลุ่มเอาออกไป) เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดความหมายของคำที่ครูเตรียมไว้ แล้วให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนนโดยนับจากรูปหัวใจ กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาเสนอความคิดของกลุ่ม ในการแปลความหมายของคำ

หมายเหตุ ความหมายของคำในรูปหัวใจในขวดโหล ครูเป็นผู้เขียนขึ้นจากคำในพจนานุกรม ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "คำถาม - จับฉลาก" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามกลุ่มละ 1 คำถาม ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเรื่องที่อ่าน เมื่อแต่ละกลุ่มตั้งคำถามเสร็จแล้ว ให้ส่งตัวแทนออกมาเขียนคำถามไว้บนกระดาน (ถ้าคำถามซ้ำกันให้ตั้งคำถามขึ้นมาใหม่)

2. ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลาก จับได้ข้อใดให้ตอบคำถามข้อนั้น (ถ้าจับได้คำถามของกลุ่มตนเองให้จับคำถามใหม่) ถ้าตอบถูกต้องตามเฉลยของเจ้าของคำถามให้คะแนนข้อละ 5 คะแนน หรือตอบได้ใกล้เคียงให้เจ้าของคำถามพิจารณาการให้คะแนนตามความเหมาะสม (ถ้าตอบไม่ได้ให้กลุ่มอื่นตอบแทน) กิจกรรมจะดำเนินไปจนหมดคำถามที่แต่ละกลุ่มเตรียมไว้ กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอแนะแนวทางการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "ฝึกคิดขยายความจากแถวประโยคชุดที่ 1" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมแถบประโยคคำถามไว้ 5 แถบดังนี้

1. จากความหมายของบทร้อยกรองนี้ นักเรียนคิดว่าเวลาเย็น ๆ สมาชิกในบ้านนี้น่าจะทำอะไร

2. งานอดิเรกของลูกสาวลูกชายบ้านนี้น่าจะทำอะไร และทำไมนักเรียนจึงคิดเช่นนั้น

3. จากบทร้อยกรองนี้ ทุก ๆ เย็น พ่อ แม่ ลูก น่าจะอยู่ที่ไหน และทำไมนักเรียนจึงคิดอย่างนั้น

4. บ้านน้อยในจินตนาการของนักเรียนน่าจะเป็นบ้านอย่างไร

5. พ่อและแม่ในบ้านน้อยหลังนี้ น่าจะเป็นคนอย่างไร

2. ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาจับหมายเลขคำถามกลุ่มละ 1 หมายเลข และเมื่อนักเรียนจับหมายเลขคำถามเสร็จแล้ว ครูคิดแถบประโยคคำถามบนกระดาน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามเชิงความคิดขยายความให้เสร็จภายในเวลา 1 นาที กลุ่มใดเสร็จก่อนให้ตัวแทนออกมายืนหน้าชั้น กลุ่มใดเสร็จทีหลังให้มายืนต่อ เรียงไปตามลำดับ

3. ครูให้ตัวแทนกลุ่มอ่านคำตอบที่ละข้อ ถ้าตอบถูก มีเหตุผล ให้คะแนนข้อละ

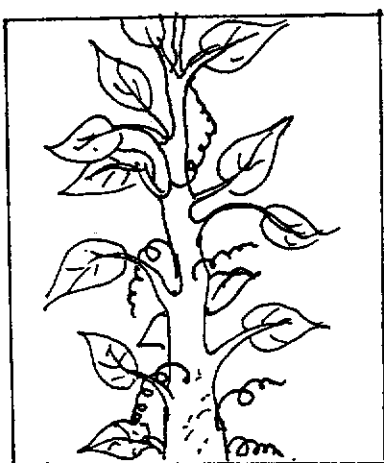
4 คะแนน จนครบทุกข้อ (ถ้าตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้) กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการคิดคาดการณ์ของกลุ่ม
ให้เพื่อน ๆ ทราบ

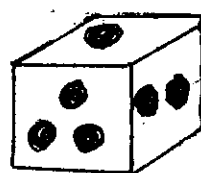
ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "ผู้พิชิตต้นถั่ว" โดยปฏิบัติตามนี้

1. ครูนำแผ่นเกม "ต้นถั่ว" ต่อไปนี้ ติดไว้ที่กระดาน ครูเตรียมลูกเต๋ามาให้ 1 ลูก
และตัวเดิน 1 ตัว ตามที่เขียนไว้ในภาพ

ต้นถั่ว

ลูกเต๋า

2. ครูเตรียมแถบประโยคคำถามไว้ 5 แถบ ดังนี้

1. ความหมายของคำว่า "บ้าน" ในบทร้อยกรองนี้ คืออะไร

2. บทร้อยกรองวรรคที่ว่า "ถึงจะด้อยราคาที่อาศัย" หมายความว่าอย่างไร

3. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทุกคนในบ้านเป็นสุข คืออะไร

4. ผู้เขียนมีจุดประสงค์จะบอกอะไรกับผู้อ่าน

5. บทร้อยกรองนี้ให้คิดอย่างไรกับผู้อ่าน

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลากว่ากลุ่มใดจะได้เล่นเป็นกลุ่มที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ

4. ครูถามคำถามด้วยแถบประโยคข้อ 1 ให้นักเรียนที่จับได้หมายเลข 1 ตอบคำถาม ถ้าตอบถูกให้ตัวแทนออกมาโยนลูกเต๋า ได้แต้มเท่าไรก็นำตัวเดิน เดินขึ้นไปบนต้นถั่วตามแต้มที่ได้ แล้วจดแต้มไว้ (ถ้าตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทน) ทำเช่นนี้ไปทุกกลุ่มจนกว่าจะหมดคำถาม กลุ่มใด เดินขึ้นต้นถั่วได้สูงที่สุด กลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

5. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาเสนอเหตุผลในการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

หมายเหตุ เมื่อทั้ง 5 กลุ่มปฏิบัติกิจกรรมครบ 4 ชั้นแล้ว ให้รวมคะแนน หากกลุ่มที่ชนะ แล้วมอบดาวคนเก่งประจำวันให้สมาชิกคนละ 3 ดวง เพื่อเก็บสะสมไว้ชิง "ดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง บ้านน้อย ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบท ร้อยกรอง ให้เสร็จภายในเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ ให้นักเรียน เปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิดครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดของนักเรียนมาส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนจดคำถามจากแถบประโยค แล้วนำไปอ่านบทพจนานุกรมที่บ้าน

สื่อการสอน

1. บทร้อยกรองเรื่อง บ้านน้อย
2. รูปหัวใจความหมายคำ
3. ขวดยึด
4. ฉลากคำ
5. แถบประโยคคำถาม คำตอบ
6. เกม "ค้นถั่ว"
7. ลูกเต๋า
8. ตัวเดิน
9. ดาว 18 ดวง
10. ฉลากหลายเลข 1 - 5

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกความหมายของคำ ของนักเรียนในกลุ่มตน
3. ประเมินจากคะแนนในการตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการคิดคาดการณ์เป็นรายกลุ่ม
5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 4

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่องเมืองไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับถามนักเรียนถึงเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันนี้ว่ามีความสงบมากน้อยเพียงใด อะไรเป็นสาเหตุสำคัญ อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของความสงบหรือไม่สงบนั้น นักเรียนจะรู้เรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองได้โดยทางใดบ้าง ให้นักเรียน 1 - 2 คน แสดงความคิดเห็น โดยตอบตามความรู้สึกของนักเรียน ภายในเวลา 5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามผลไม้ 5 ชนิดที่ครูแจกให้)

2. ครูแจกบัตรร้อยกรองเรื่องเมืองไทยให้นักเรียน และครูอ่านออกเสียงเป็นทำนอง
เสนาะให้นักเรียนฟัง 1 ครั้ง แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะพร้อมกัน 1 ครั้ง
3. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรร้อยกรองเรื่องเมืองไทยในใจ ภายในเวลา 3 นาที
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอคำที่ไม่เข้าใจความหมายจากบัตรร้อยกรอง แล้วเขียน
ลงในบัตรคำที่ครูแจกให้ (แต่ละกลุ่มเสนอคำไม่ควรเกิน 2 คำ ถ้าคำซ้ำกันให้ตัดทิ้งเขียนใหม่)
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันหาความหมายของคำที่นักเรียนเสนอไว้ โดยสังเกตจากบริบท
ในบัตรร้อยกรองที่อ่าน

ขั้นฝึกทักษะ

ขั้นที่ 1 การอ่านบัตรร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "แข่งรถ" โดยกติกาปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมอุปกรณ์การแข่งขันมาติดไว้บนกระดาน ดังนี้

กลุ่มที่ 1							
กลุ่มที่ 2							
กลุ่มที่ 3							
กลุ่มที่ 4							
กลุ่มที่ 5							

หมายเหตุ วิธีทำตารางแข่งรถ ให้ตัดตาราง บนกระดาษแข็ง แล้วเจาะรูส่วนบนของรถนาฬิกามาร้อยตรึงรูเจาะ ใช้ลวดเส้นเล็ก ๆ 5 เส้น มาร้อยห่วงแล้วดึงให้ตึง (ดังรูป)

2. ครูให้นักเรียนนับัตรที่นักเรียนเขียนเรียบร้อยแล้วมาคละกันแล้วคว่ำไว้
 3. ครูให้ผู้เล่นเกมที่ 1 ส่งตัวแทนออกมาหยิบบัตรคำ 1 ใบ แล้วอ่านบัตรคำนั้น
ดั่ง ๆ เสร็จแล้วให้กลุ่มที่ 2 ตอบความหมายของคำนั้น ถ้ากลุ่มที่ 2 ตอบถูกให้ออกไปเขียน
ความหมายของคำลงในกระดาน แล้วเลื่อนรถของกลุ่มตน (กลุ่ม 2) ไป 1 ช่อง ถ้าตอบผิด
ไม่ต้องเลื่อนรถ ให้ตัวแทนกลุ่มอื่นตอบแทน แล้วเลื่อนรถตามช่องของกลุ่มที่ตอบถูก ทำเช่นนี้
ไปเรื่อย ๆ จนครบ 5 กลุ่ม (ถึงผู้เล่นเกมแรก) เมื่อชุดที่ 1 ตอบแล้ว รถของกลุ่มใดอยู่หน้า
เป็นกลุ่มชนะ
 4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะ เลิศออกมาเสนอแนะ เหตุผลของกลุ่มในการแปลความหมาย
ของคำให้เพื่อน ๆ ทราบ
- หมายเหตุ ถ้าไม่มีผู้เสนอคำให้ครูเตรียมคำสำรองไว้ แล้วครูถามความหมายของคำจากนักเรียน
เอง โดยให้นักเรียนแข่งขันกันหาคำตอบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นกิจกรรม "ตอบคำถามชุดที่ 1" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมแถบประโยคคำถามไว้ 5 แถบดังนี้

1. จุดประสงค์หลักของบทร้อยกรองนี้คืออะไร

2. ผู้เขียนต้องการบอกอะไรให้ผู้อ่านทราบ

3. ผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไร

4. ผู้เขียนต้องการเน้นเรื่องใดมากที่สุด

5. นักเรียนอ่านบทร้อยกรองแล้วได้อะไร

2. ครูให้นักเรียนในกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน และให้จับฉลากหมายเลข เมื่อจับฉลากเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้รีบกลับไปนั่งที่
3. ครูชูแถบประโยคคำถามให้นักเรียนตอบโดยเริ่มจากกลุ่มที่จับได้ข้อ 1 ก่อน เมื่อนักเรียนอ่านคำถามแล้วให้นักเรียนในกลุ่มรีบปรึกษาหาคำตอบ แล้วส่งตัวแทนออกมาเขียนคำตอบบนกระดานให้เวลาคิดข้อละ 1 นาที ตอบถูก ให้ข้อละ 4 คะแนน (ถ้าตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทน) เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำถาม แล้วรวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ
4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอแนะหลักการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ

ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "วาดภาพตามจินตนาการ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพตามจินตนาการของนักเรียนเอง ต่อจากเรื่องราวในบทร้อยกรองที่อ่านให้เสร็จภายใน 10 นาที และระบายสีให้สวยงาม (ถ้ามีเวลาพอ)
2. เมื่อหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มนำภาพไปติดเรียงกันไว้บนกระดาน แล้วให้ส่งตัวแทนของกลุ่มออกมาบรรยายภาพ โดยมีครูและนักเรียนกลุ่มอื่นร่วมกันตัดสิน โดยตั้งเกณฑ์ดังนี้

วาดภาพเสร็จสมบูรณ์ 5 คะแนน

ระบายสีภาพสวยงาม 5 คะแนน

ภาพมีเนื้อหาสาระดี 10 คะแนน

3. เมื่อทุกกลุ่มบรรยายภาพเสร็จแล้วให้รวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอแนะคิดขยายความของกลุ่ม ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "เชื่อมขี้มีรางวัล" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมกระบอกระบายสีและไม้ขีดไฟติดไว้บนโต๊ะหน้าชั้น ดังนี้

กระบอกระบายสี

2. ครูให้แต่ละกลุ่มเขียนคำถามเกี่ยวกับการนำไปสู่การจับใจความสำคัญของกลุ่มละ 1 ข้อ แล้วส่งคำถามให้ครูเก็บไว้ โดยกำหนดหมายเลขคำถามกำกับทุกข้อ อย่าให้ซ้ำกัน
3. ครูให้สัญญาณเริ่มเล่น และให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสี่ยงเขียนชื่อ กลุ่มใดได้หมายเลขใดให้ตอบคำถามนั้น (ครูควรให้นักเรียนหลีกเลี่ยงไม้ขีดไฟ)
4. ผู้นำกิจกรรม (อาจเป็นครูหรือตัวแทนก็ได้) อ่านคำถามให้ตัวแทนกลุ่มตอบโดยให้เวลาตอบคำถามข้อละ 1 นาที (ถ้าคำถามซ้ำกันให้ตัดออกและกลุ่มที่ถูกตัดคำถามต้องรีบตั้งคำถามใหม่มาแทน)
5. ผู้ใดตอบคำถามได้ถูกต้องได้ 2 คะแนน ตอบผิดไม่ได้คะแนน และให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้ เมื่อหมดคำถามให้รวมคะแนนหาผู้ชนะ
6. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาสรุปใจความสำคัญตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนให้เพื่อน ๆ ทราบ แล้วเขียนใจความสำคัญไว้ในกระดานให้เพื่อน ๆ อ่านอีกครั้ง
หมายเหตุ เมื่อทุกกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมครบ 4 ข้อ แล้วให้รวมคะแนนกลุ่มที่ชนะเลิศ ครูมอบดาวคนเก่งประจำวันให้สมาชิกกลุ่มที่ชนะคนละ 3 ดวง เพื่อเก็บสะสมไว้ชิง "ดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง เมืองไทย ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรอง ให้เสร็จภายในเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิดครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดของนักเรียนมาส่งครูเพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง
2. ครูให้นักเรียนจดใจความสำคัญของกระดานลงในสมุดแบบฝึกหัด เพื่อนำไปอ่านทบทวน

สื่อการสอน

1. บทร้อยกรองเรื่อง เมืองไทย
2. เกมแข่งรถ 1 แผ่น
3. แถบประโยคคำถาม 5 แผ่น (5 ข้อ)
4. จดหมายหมายเลขข้อ 1 - 5
5. กระดาษวาดเขียนแผ่นใหญ่ 5 แผ่น
6. สีเมจิก 5 กล่อง
7. ไม้เขียนสี 5 อัน
8. กระบอกเขียนสี
9. คาว 18 ดวง
10. ภาพส้ม ละมุด ฝรั่ง มะม่วง และแอปเปิ้ล อย่างละ 6 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกความหมายของคำ ของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
3. ประเมินจากคะแนนในการตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการสรุปใจความสำคัญเป็นรายกลุ่ม
5. ตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียน เป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 5

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่อง เกียรติศักดิ์นักรบไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำภาพประกอบบทร้อยกรองเรื่อง เกียรติศักดิ์นักรบไทยให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับบุคคลในภาพว่า นักเรียนเคยเห็นภาพอย่างนี้ไหม ถ้าเคยเห็น เห็นมาจากเรื่องอะไร ตอนใด โดยให้นักเรียน 1 - 2 คนตอบ และให้ตอบว่า ชอบบุคคลใดในภาพ เพราะอะไรจึงชอบ ให้นักเรียนตอบโดยยกเหตุผลมาประกอบแสดงความคิดเห็นด้วย ภายในเวลา

5 นาที

ขั้นสอน

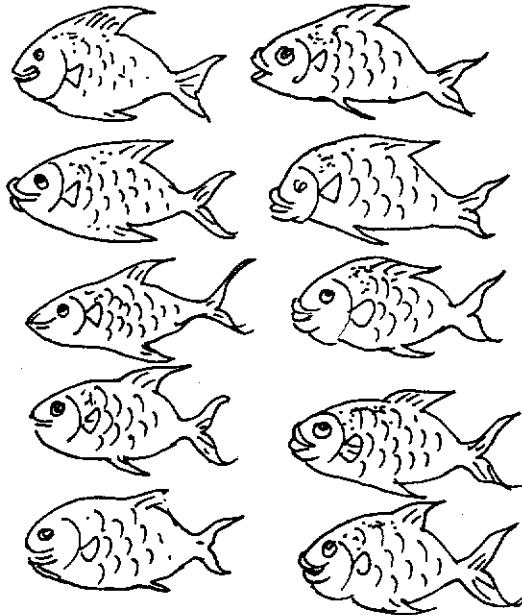
1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพสัตว์ 4 เท่า 5 ชนิด ที่ครูแจกให้)
2. ครูแจกบัตรย่อยกรองเรื่องเกียรติศักดิ์นักรบไทยให้นักเรียน และครูอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะให้นักเรียนฟังทั้ง 2 บท 1 ครั้ง เสร็จแล้วให้นักเรียนออกเสียงเป็นทำนองเสนาะพร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง
3. ครูให้นักเรียนอ่านบทย่อยกรองเรื่องเกียรติศักดิ์นักรบไทยในใจ ภายในเวลา 3 นาที

ขั้นฝึกทักษะ

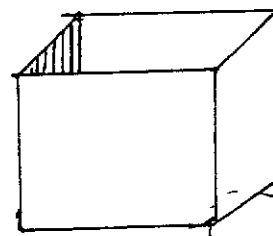
ขั้นที่ 1 การอ่านบทย่อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "จับปลา" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมภาพปลาไว้ให้นักเรียน 10 ภาพ แล้วเตรียมกล่องใส่ปลาไว้ 1 กล่อง ดังภาพต่อไปนี้

กล่องใส่ปลา

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำที่ไม่เข้าใจความหมาย ไว้ข้างหลังรูปปลาที่ครูแจกให้กลุ่มละ 2 ตัว ภายในเวลาที่ครูกำหนด เขียนเสร็จให้นักเรียนนำรูปปลาเหล่านั้นมาใส่กล่องที่ครูเตรียมไว้

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากกลุ่มละ 2 ตัว แล้วช่วยกันหาความหมายของคำที่อยู่ข้างหลังปลานั้น (เขย่ากล่องทุกครั้งที่จะจับรูปปลาขึ้นมา)
4. เมื่อแต่ละกลุ่มหาความหมายของคำได้แล้วให้ส่งตัวแทนรีบออกไปเขียนคำและความหมายของคำบนกระดาน แล้วเสียบรูปปลาไว้ที่กระเป๋าดัง กลุ่มใดเสร็จก่อนได้คะแนน 5 คะแนน (เก็บสะสมไว้) ถ้ากลุ่มใดเขียนความหมายของคำไม่ถูกต้องให้กลุ่มอื่นเขียนตอบแทนได้
5. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความหมายของคำบนกระดาน กลุ่มใดเขียนความหมายของคำไว้ถูกต้องให้ค่าละ 2 คะแนน กลุ่มใดคะแนนมากเป็นผู้ชนะ
6. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นของกลุ่ม ในการแปลความหมายของคำ

หมายเหตุ ครูควรเตรียมคำสำรองไว้เผื่อนักเรียนไม่เสนอคำมา ครูจะได้ใช้คำที่ครูเตรียมมาถามนักเรียนเอง

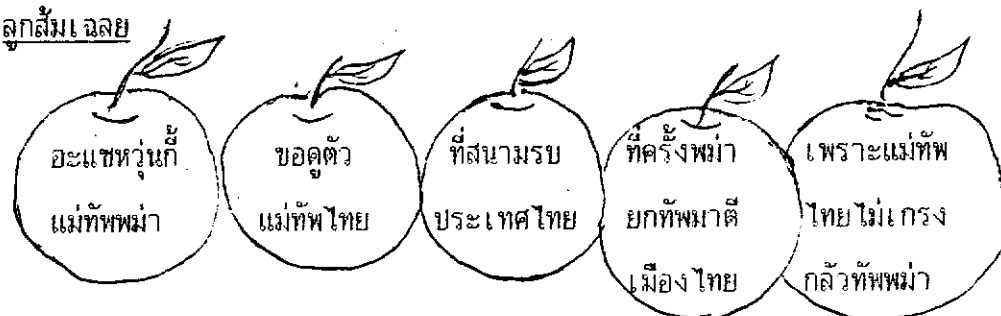
ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
ให้นักเรียนเล่นเกม "คุบองข้อสั้ม" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมคุบองคำถาม 5 ใบ และลูกสั้มเฉลย 5 ผล ดังนี้

คุบองคำถาม

ใคร	ทำไม	ที่ไหน
เมื่อไร	เพราะอะไร	

ลูกสั้มเฉลย

2. ครูทบทวนหน้าที่จ่ายคุปองและขายส้ม
3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารับคุปองจากครูเพื่อซื้อส้ม โดยให้ผู้ซื้อบอกว่าต้องการคุปองหมายเลขอะไร (กระซิบค่อย ๆ ไม่ให้ผู้อื่นได้ยิน)
4. เมื่อได้รับคุปองครบแล้ว ให้ผู้ที่ได้หมายเลข 1 ลุกขึ้นอ่านคำถามในคุปอง แล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตอบ

5. เมื่อผู้ขาย (ครู) ได้ฟังคำถามแล้ว ก็เตรียมส้มซึ่งมีหมายเลขและค่าเฉลยตรงกับคำถามนั้นไว้ พร้อมเฉลยให้ทุกคนทราบ ถ้าผู้ซื้อตอบคำถามถูกต้อง ผู้ขายจะมอบส้มผลนี้ให้ผู้ซื้อไป แต่ถ้าตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้ และมอบส้มให้กลุ่มที่ตอบถูกต้องไป เกมจะดำเนินต่อไปจนครบ

5 กลุ่ม

6. เมื่อสิ้นสุดการเล่น ผู้ซื้อกลุ่มใด ซื้อส้มได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ
7. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาแนะนำการจับความสัมพันธ์ของเรื่องของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการตีความความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "เขียนการ์ตูน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างจินตนาการต่อจากเรื่องราวเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นหลังยุติการเจรจาแล้ว น่าจะเป็นอย่างไร (แบ่งภาพเป็นชุด ๆ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย) ระบายสีให้สวยงาม เขียนบรรยายโดยไม่จำกัดความยาวไว้ได้ภาพด้วย โดยยกเหตุผลมาประกอบให้เห็นเด่นชัด ในเวลาที่กำหนดให้

2. เมื่อครูให้สัญญาณหมดเวลา ให้ทุกกลุ่มหยุดการปฏิบัติกิจกรรมแล้วให้นำภาพไปติดกระดานตามกลุ่มของตนจนครบทุกกลุ่ม เสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปอ่านเรื่องของกลุ่มตนหน้าชั้น โดยมีครูและนักเรียนกลุ่มอื่นร่วมกันให้คะแนน ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดการให้คะแนน ดังนี้

1. ลำดับภาพการคิดคาดการณ์ได้อย่างมีเหตุผล 10 คะแนน
2. เขียนคำบรรยายได้สาระดี 10 คะแนน
3. ระบายสีสวยงาม 5 คะแนน
3. เมื่อครูและนักเรียนให้คะแนนภาพของแต่ละกลุ่มครบแล้ว กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็น

ผู้ชนะ

4. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาสรุปแนวความคิดการณ์ของกลุ่ม ให้เพื่อน ๆ ทราบ
ขั้นที่ 4 การอ่านทอัยกรอง ในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "ย่น ๆ ย่อ ๆ พอเข้าใจ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันย่อเรื่องเกี่ยวกับศึกคันทับไทยเป็นร้อยแก้ว โดยเริ่ม
 ย่อจากคนที่ 1 ก่อน แล้วส่งต่อไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคน ในกลุ่มซึ่งจะได้เรื่องสั้นที่สุดภายในเวลา
 ที่กำหนดให้ กลุ่มใดเสร็จก่อนให้นำมาส่งครู

2. เมื่อหมดเวลาให้ทุกกลุ่มนำเรื่องที่ย่อมาส่งครู แล้วให้ตัวแทนกลุ่มอ่านให้เพื่อนฟัง
 และให้นักเรียนกลุ่มอื่นร่วมเป็นกรรมการช่วยกันพิจารณาว่า เป็นใจความสำคัญของเรื่องได้หรือไม่
 โดยครูกำหนดคะแนนให้ 10 คะแนน แล้วติศาคอบของแต่ละกลุ่มบนกระดานตามกลุ่มของตน
 กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาเสนอแนะการจับใจความสำคัญของกลุ่ม
 ให้เพื่อน ๆ ทราบ

หมายเหตุ เมื่อทุกกลุ่มปฏิบัติจนครบ 4 ขั้นแล้ว ให้รวมคะแนนหาผู้ชนะเลิศประจำวัน แล้วครูมอบ
 ดาวคนเก่งให้ผู้ชนะประจำวันคนละ 3 ดวง เมื่อเก็บสะสมไว้ชิง "ดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านทอัยกรองเรื่องเกี่ยวกับศึกคันทับไทยในใจอีกครั้ง แล้วตอบ
 คำถามท้ายบททอัยกรอง ให้เสร็จภายในเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ
 ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ผิดครูอธิบายให้นักเรียน
 เข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบเพื่อหา
 ผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดของนักเรียนมาส่งครูเพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนจดใจความสำคัญบนกระดาน เพื่อนำไปอ่านทบทวน

สื่อการสอน

1. บทร้อยกรองเรื่องเกียรติศักดิ์นักรบไทย
2. ภาพปลา 10 ตัว
3. กระเป๋าน้ำ
4. บัตรคู่มือ 5 ใบ
5. ภาพสัมผัสเฉลยคำตอบ 5 ภาพ
6. การคำขวัญเขียน 10 แผ่น (กลุ่มละ 2 แผ่น)
7. สีเมจิก 5 กล้อง
8. กระดาษขาว 5 แผ่น (ใช้ย่อเรื่อง)
9. ดาว 18 ดวง
10. ภาพกระต่าย เสือ สิงโต ช้างและม้า อย่างละ 6 ภาพ
11. ภาพประกอบบทร้อยกรองเรื่องเกียรติศักดิ์นักรบไทย

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกความหมายของคำ ของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
3. ประเมินจากคะแนนในการตอบคำถามและเล่าเรื่องเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการลำดับเหตุการณ์เป็นรายกลุ่ม
5. ประเมินจากคะแนนในการย่อเรื่องเป็นรายกลุ่ม
6. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 6

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่อง เมตตาศาธรรม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูให้อาสาสมัครซึ่งเป็นนักเรียนชาย 1 คน นักเรียนหญิง 1 คน ออกมาแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการแสดงความเมตตาต่อผู้อื่น โดยสมมติให้สถานการณ์ต่างกันแล้วครูถามความรู้สึกของนักเรียนในขั้นนี้ว่า มีความรู้สึกต่อการแสดงบทบาทสมมติของอาสาสมัคร 2 คนแตกต่างกันอย่างไร ให้ตัวแทนคนใดคนหนึ่งแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุป

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพสัปดาห์ 4 หน้า 5 ชนิดที่ครูแจกให้)

2. ครูแจกบัตรร้อยกรองเรื่องเมตตธรรมให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นตนเอง
ส่นะพร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง

3. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องเมตตธรรมในใจ ภายในเวลา 3 นาที
ขั้นฝึกทักษะ

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามปริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "ปริศนาหาคำ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียม "ปริศนาหาคำ" ไว้ 6 ปริศนา ดังนี้

1. อักษรกลางนำไว้ให้มองเห็น

ความหมายเด่นคือ "มาก" ไม่ยากหนา

อ่านสองพยางค์ให้พิจารณา

จงบอกมาว่าคำไหนรับทายเร็ว

อนันต์

2. ทั้งว่างเปล่าหรือหายไปความหมายนั้น

อ่านลิ้นลิ้นสามพยางค์อย่างกังขา

หากใครพบคำนี้แทบมรณา

ทายซิว่าคำอะไรไม่ช้าเอย

มลายสุญ

3. การจากไปคือความหมายของคำนี้

หนูคนดีจึงสังเกตรด้วยเหตุผล

อย่าลนลานจงวิเคราะห์เฉพาะคน

เชิญหน้ามบอกครูไฉนเอย

วิไลค

4. คุณความดีความหมายนี้บอกได้ชัด

อย่าได้ผลัดรีบทาไว้ให้คนเห็น

ไม่ต้องไปหาซื้อให้ยากเย็น

คำนับเด่นอยู่ที่ได้รับทวยเฮย

กุศลธรรม

5. เป็นชื่อคนก็ได้แสนไพเราะ

ความหมายเหมาะคือ "รุ่งเรือง" ประเทืองเด่น

สองพยางค์อ่านง่ายไม่ยากเย็น

ใครมองเห็นอย่าช้าใยรับทวยเฮย

จารุณ

6. ต้องการหรือมุ่งหมายความหมายนั้น

คำอ่านสั้นสามพยางค์ข้างแสนง่าย

เป็นชื่อคนก็ไพเราะเพราะมิวาย

จงรับทวยคำนับหน้าอย่าช้าเอย

ปรารณา

2. เมื่อครูทลายความหมายปริศนาหาคำจบลงในแต่ละปริศนา ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาคำในบทร้อยกรอง และเมื่อหาคำได้ ให้เขียนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดปริศนาที่ครูเตรียมมา

3. ครูเฉลยคำตอบด้วยบัตรคำบนกระดาษ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจให้คะแนนคำละ 2 คะแนน ตรวจเสร็จแล้วรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาเสนอความคิดเห็นในเรื่องการสังเกตคำได้ตรงกับ ความหมายอย่างรวดเร็วของกลุ่ม ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
ให้นักเรียนทำกิจกรรม "แข่งขันกันตอบ "" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมแถบประโยคคำถามไว้ 5 แถบ ดังนี้

1. ผู้เขียนมีจุดประสงค์อะไรในการเขียนบทร้อยกรองนี้

2. ผลจากการขาดเมตตธรรมจะทำให้เกิดอะไร

3. ผลรับที่ได้จากการมีเมตตธรรมคืออะไร

4. ความมีเมตตธรรมมีความจำเป็นต่อมนุษย์อย่างไร

5. ข้อคิดที่นักเรียนได้จากเรื่องนี้เป็นคืออะไร

2. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาหยิบแถบประโยคคำถามที่โต๊ะครูกลุ่มละ 1 แผ่น
(แถบประโยคทุกแผ่นจะมีบัตรคำตอบไว้) แล้วให้ทุกคนในกลุ่มช่วยกันตอบคำถาม

3. เมื่อครูให้สัญญาณเวลา ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปเขียนคำตอบบนกระดาน
(ถ้ากลุ่มใดตอบไม่ได้ให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้)

4. ครูเฉลยคำตอบด้วยแถบประโยคที่เตรียมมา กลุ่มใดตอบถูกต้องให้ข้อละ 5 คะแนน
ถ้าตอบใกล้เคียงให้ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาการให้คะแนนตามความเหมาะสม กลุ่มที่ได้
คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอเหตุผลในการตอบคำถามของกลุ่มให้

เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทหรือกรองในลักษณะการติดยายความจากเนื้อเรื่อง
ให้นักเรียนทำกิจกรรม "จินตนาการด้วยภาพ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันเขียนภาพตามจินตนาการ เกี่ยวกับการมีเมตตากรุณา 1 ภาพ และภาพการขาดเมตตากรุณา 1 ภาพ จัดภาพไว้คู่กันเพื่อเปรียบเทียบ เมื่อวาดภาพเสร็จให้ระบายสีให้สวยงาม เขียนคำบรรยาย พร้อมคำสรุปสั้น ๆ ไว้ใต้ภาพ ภายในเวลาที่กำหนด
2. เมื่อหมดเวลาให้ตัวแทนกลุ่มนำภาพมาติดที่กระดาน แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาบรรยายภาพของกลุ่มตน (ตัวแทนควรสลับเปลี่ยนกันออกมา) ครูกำหนดคะแนนภาพวาด ดังนี้
 1. วาดภาพเสร็จสมบูรณ์ภาพละ 10 คะแนน
 2. บรรยายภาพได้อย่างมีเหตุผล ภาพละ 10 คะแนน
3. ครูและนักเรียนเป็นกรรมการร่วมกันตัดสินภาพและการบรรยายภาพ (กลุ่มที่ออกไปบรรยายภาพงดการออกเสียง) ของแต่ละกลุ่ม ส่วนภาพที่ได้รับการตัดสินให้ชนะเลิศ ให้นำไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอแนวคิดในการจินตนาการภาพของกลุ่มให้

เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทหรือกรอง ในลักษณะการจับใจความสำคัญ
ให้นักเรียนเล่นเกม "ใคร - อะไร - ที่ไหน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมแผ่นเกม "ใคร - อะไร - ที่ไหน" 5 แผ่น ดังนี้

เกม "ใคร - อะไร - ที่ไหน"

เรื่อง เมตตากรุณา

จงเติมคำในข้อความต่อไปนี้

1. เมตตากรุณามีประโยชน์กับใคร _____
2. ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์อะไร _____
3. ผู้เขียนต้องการให้เมตตากรุณาเกิดขึ้นที่ไหน _____
4. สรุปสิ่งที่ผู้เขียนต้องการคือ _____

2. เมื่อครูแจกเกม "ใคร - อะไร - ที่ไหน" ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามให้เร็วที่สุด กลุ่มใดเสร็จก่อนให้นำมาส่งครู

3. เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบบนกระดาน ให้แต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจ โดยกำหนดคะแนนดังนี้ ข้อ 1 - 3 ให้คะแนนข้อละ 3 คะแนน ข้อ 4 ให้คะแนน 5 คะแนน แล้วรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาสรุปสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ ให้เพื่อน ๆ ฟังอีกครั้ง

หมายเหตุ เมื่อทุกกลุ่มปฏิบัติครบทุกขั้นแล้ว ให้รวมคะแนนหาผู้ชนะเลิศประจำวัน แล้วครูมอบดาวคนเก่งให้คนละ 3 ดวง เมื่อเก็บสะสมไว้ชิง "ดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องเมตตธรรมในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรอง ให้เสร็จภายในเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่หาผิดครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบเพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดของนักเรียนมาส่งครูเพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนจดใจความสำคัญบนกระดาน เพื่อนำไปอ่านทบทวน

สื่อการสอน

1. บทร้อยกรองเรื่องเมตตธรรม
2. บัตรคำ
3. กระดาษเขียนคำ 5 แผ่น (5 กลุ่ม)
4. แถบประโยคปริศนาคำกลอน 6 แผ่น
5. แถบประโยคคำถามและแถบประโยคคำตอบ
6. การดัดภาพ 10 แผ่น (กลุ่มละ 2 แผ่น)
7. สี่เมจิก 5 กล่อง (5 กลุ่ม)

8. เกม "ใคร - อะไร - ที่ไหน" จำนวน 5 แผ่น (5 กลุ่ม)
9. ภาพ ข้าง ม้า สิงโต จิงโจ้ กระต่าย อย่างละ 6 ภาพ
9. ดาวคนเก่ง 18 ดวง

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกทนายปริศนาคำ ของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
3. ประเมินจากคะแนนในการตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการบรรยายภาพเป็นรายกลุ่ม
5. ประเมินจากคะแนนในการเติมคำและการให้เหตุผลเป็นรายกลุ่ม
6. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 7

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่อง หนังสือ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น นิทาน นวนิยาย การ์ตูน บันทึกคดี วิชาการ ฯลฯ มาให้นักเรียนดูแล้วถามนักเรียนถึงประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือประเภทนั้น ๆ ว่ามีอะไรบ้างให้นักเรียนตอบความคิดของนักเรียนเองภายในเวลา 5 นาที

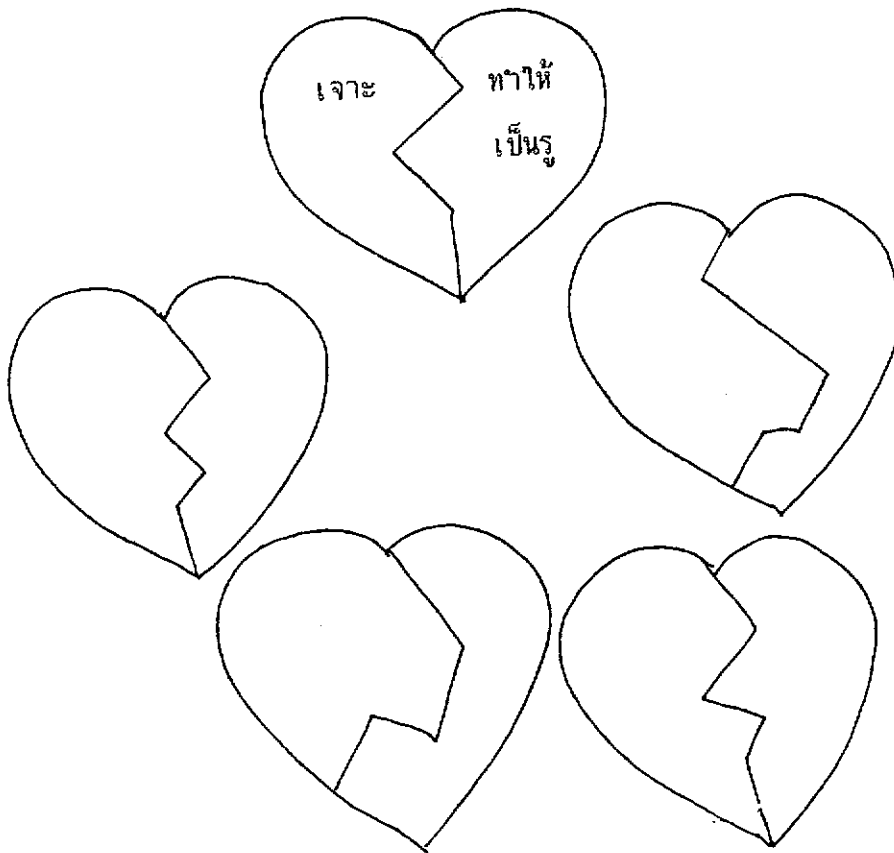
ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพสัตว์ 4 ทะเล 5 ชนิด ที่ครูแจกให้)

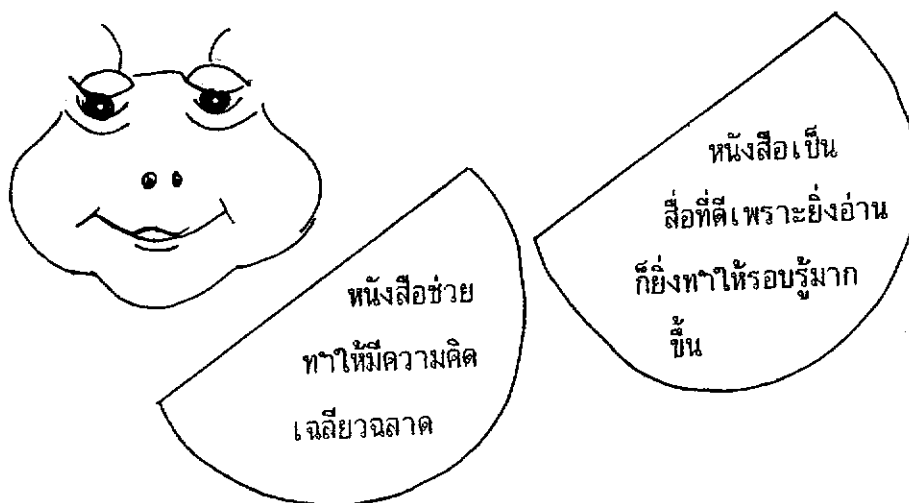
2. ครูแจกบัตรร้อยกรองเรื่องหนังสือ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะ พร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง
3. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรร้อยกรองเรื่องหนังสือในใจ ภายในเวลา 3 นาที
4. ให้นักเรียนช่วยกันหาคำที่ไม่ทราบความหมายและให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาเขียนคำไว้บนกระดาน ถ้าคำซ้ำกันให้ครูตัดออก

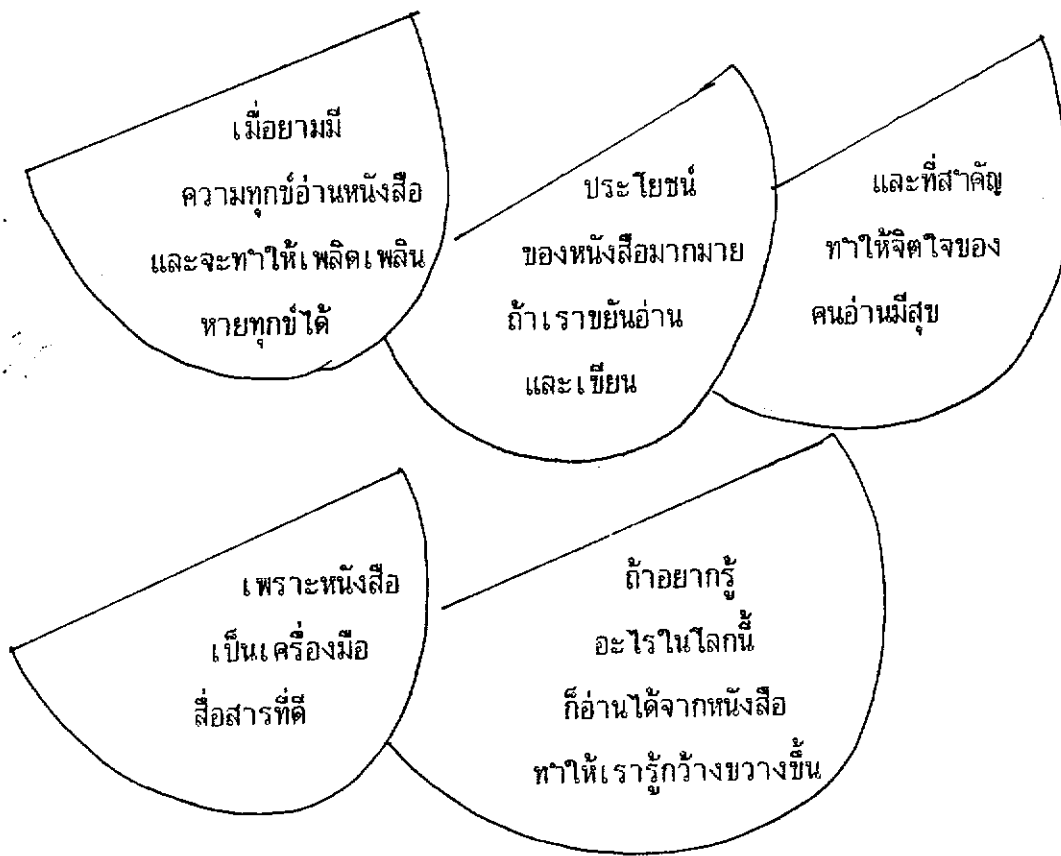
ขั้นฝึกทักษะ

ขั้นที่ 1 การอ่านบัตรร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท
ให้นักเรียนเล่นเกม "รวมใจ" โดยปฏิบัติดังนี้

2. ครูแจกรูปหัวใจให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด เท่าจำนวนคำที่นักเรียนเสนอไว้บนกระดาน และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำที่นักเรียนเสนอไว้ลงบนรูปหัวใจด้านซ้ายมือ และเขียนความหมายของคำลงทางด้านขวามือ (ดูตัวอย่าง)
 3. เมื่อแต่ละกลุ่มเขียนคำและความหมายเสร็จให้ตัดรูปหัวใจออกจากกันตามรอยประ แล้วกระจายชิ้นส่วนให้ปะปนกัน
 4. เมื่อครูให้สัญญาณเริ่มเล่น ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันรวมหัวใจให้เป็นดวงเดียวกัน โดยการนำหัวใจที่ต่อแล้ววางบนกระดาษแข็งที่ครูแจกให้ ให้เสร็จในเวลาที่คุณกำหนดให้
 5. ครูเฉลยคำและความหมายของคำด้วยรูปหัวใจ ที่เตรียมไว้ โดยเสียที่กระเป๋าหนัง ให้แต่ละกลุ่มตรวจผลงานที่ทำโดยเปลี่ยนกันตรวจ เสร็จแล้วให้รวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
 6. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอแนะแนวการตอบของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ
- ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
- ให้นักเรียนเล่นเกม "หนอนหนังสือ" โดยปฏิบัติดังนี้
1. ครูเตรียมเกม "หนอนหนังสือ" ประมาณ 7 ปล้อง แต่ละปล้องเขียนเรื่องย่อในบทร้อยกรองวางสลับกันจำนวน 5 ชุด เขียนเหมือนกันหมดทุกชุด ดังนี้

2. ครูแจกเกมหมอนหนังสือให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนช่วยกัน เรียบเรียงใจความโดยต่อดัชนีหมอนให้ข้อความสัมพันธ์กัน ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้
3. หมดเวลาครูเฉลยคำตอบ โดยติดตัวหมอนหนังสือบนกระดาน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เปลี่ยนกันตรวจ ให้คะแนนปล้องละ 2 คะแนน เสร็จแล้วรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็น ผู้ชนะ
4. ครูให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกมาเสนอแนวทางในการเรียงเนื้อเรื่องให้สัมพันธ์กัน อย่างรวดเร็วของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการติดยายความจากเนื้อเรื่อง
ให้นักเรียนทำกิจกรรม "ฉันไปตามใจฉัน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องหนังสือ อีกครั้งหนึ่ง

2. ครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันจินตนาการต่อจากเรื่องที่อ่านภายในเวลา 5 นาที

2. เมื่อหมดเวลา ครูจับฉลากหมายเลขกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มออกมาพูดเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนคิดคาดการณ์ โดยเล่าความคิดของกลุ่มตนให้ต่อเนื่องกันอย่างมีเหตุผล และความเป็นไปได้ โดยครูกำหนดคะแนนให้ 20 คะแนน เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนครบทุกกลุ่ม ภายในเวลาที่กำหนดให้

4. ครูและนักเรียนกลุ่มที่เหลือร่วมกันพิจารณาตัดสินการให้คะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

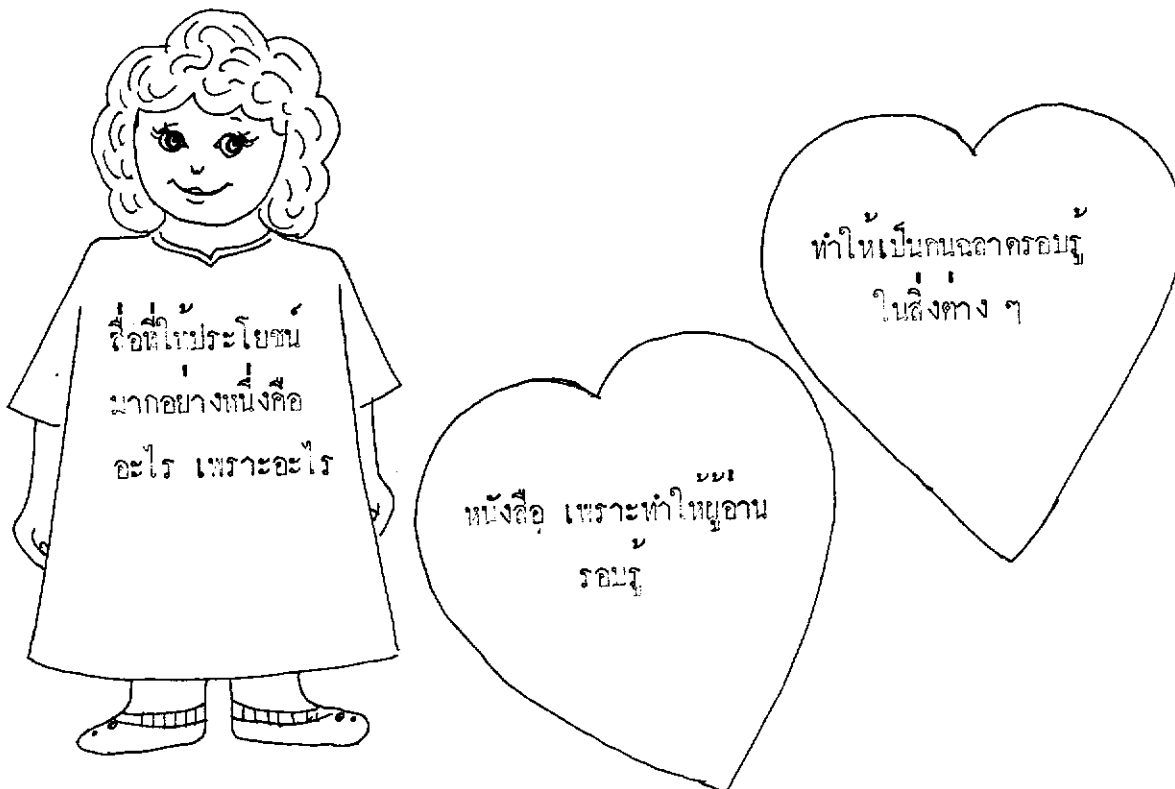
4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาแสดงความคิดในการคาดการณ์ของกลุ่ม ให้เพื่อน ๆ

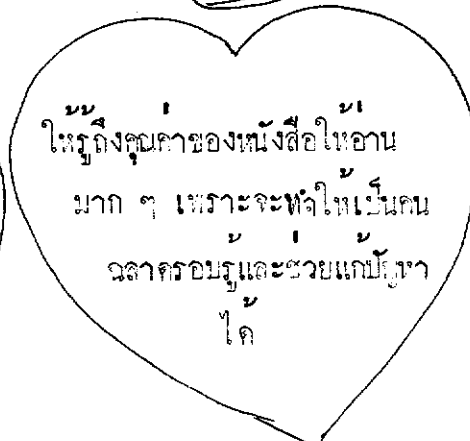
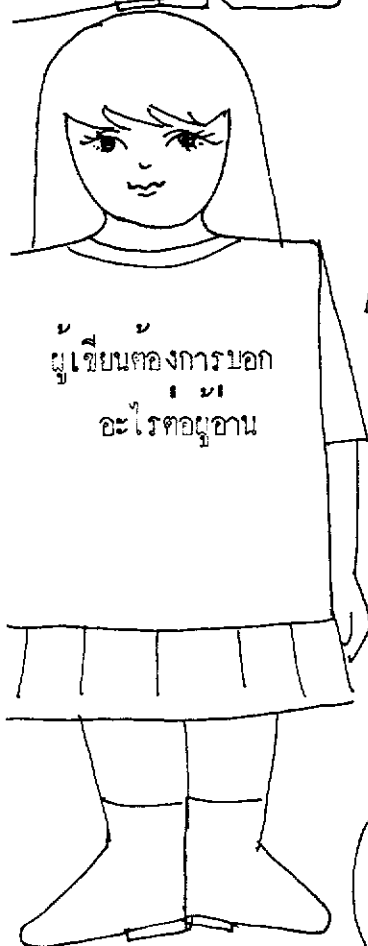
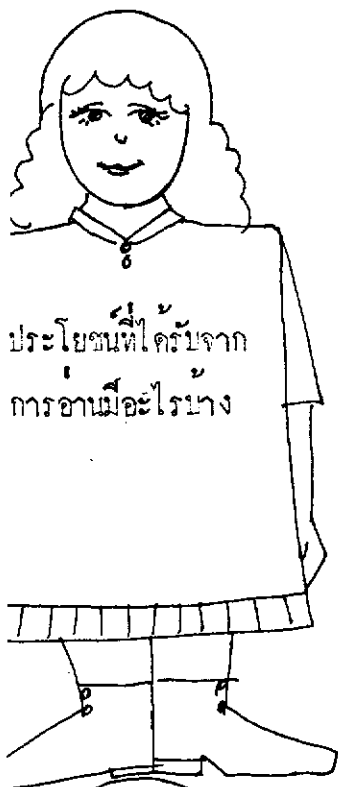
ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง ในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "หัวใจใคร่อย" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมภาพ "เกมหัวใจใคร่อย" เขียนเหมือนกัน ดังตัวอย่างภาพต่อไปนี้

2. ครูให้นักเรียนออกมาเล่นเกมที่ละ 4 กลุ่ม โดยให้ยืนหันหน้าเข้าหากัน แล้วครูแจกรูปคนให้กลุ่มที่ 1 และ 3 แจกรูปหัวใจให้กลุ่มที่ 2 และ 4 ให้นักเรียนทั้ง 4 กลุ่มยืนคนละมุมของห้อง โดยให้ยืนมุมละ 2 กลุ่ม ให้ผู้เล่นทั้งหมดหันป้ายข้างที่มีตัวหนังสือเข้าหาตัวก่อนทุกคน และห้ามอ่านข้อความบนรูปหัวใจและรูปคนจนกว่าจะได้รับสัญญาณให้เล่น

3. เมื่อได้รับสัญญาณให้เล่นได้ ให้นักเรียนที่ได้รับคนทั้งสองกลุ่มอ่านข้อความที่ตนได้ แล้วให้กลุ่มที่ถือรูปหัวใจคำตอบวิ่งไปจับคู่ระหว่างคำถามและคำตอบให้ตรงกัน (ข้อความระว่างเวลาแจกรูปคนและรูปหัวใจครูให้คำถามคำตอบสลับกัน จะช่วยทำให้เกมสนุก) ในเวลาที่กำหนดให้

4. นักเรียนคนใดจับคู่ได้ให้ยืนตามจุดที่ครูกำหนดไว้ โดยเรียงต่อกันตามลำดับก่อนหลัง

5. เมื่อครูให้สัญญาณหมดเวลา ให้หยุดกิจกรรมทันที ครูจะตรวจให้คะแนนที่ละ 1 ข้อ ครั้งละ 4 คน จนครบ แล้วครูให้อาสาสมัครเป็นผู้ถือรูปคนคำถาม 1 แถว และกลุ่มที่ 5 ให้ถือรูปหัวใจ ให้กติกาเหมือนเดิม เมื่อครูตรวจคำตอบของทุกกลุ่มแล้ว ให้ทุกกลุ่มรวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้นำ เพราะถือว่าจับคู่ได้ถูกต้องมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ (การเล่นเกมนี้นักเรียนต้องย้าให้นักเรียนข้อสงสัยจึงจะทำให้เล่นเกมสนุก)

6. ครูให้นักเรียนที่ตอบผิดออกมาแสดงความคิดเห็นในการตอบของคุณว่าทำไมจึงจับคู่ผิด

หมายเหตุ เมื่อทุกกลุ่มปฏิบัติครบทุกขั้นแล้ว ให้รวมคะแนนหาผู้นำแล้วครูมอบดาวคนเก่งให้คนละ 3 ดวง เมื่อเก็บสะสมไว้ชิง "ดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องหนังสือในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรอง ให้เสร็จภายในเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ผิดครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบเพื่อหาผู้นำ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดของนักเรียนมาส่งครูเพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่องประโยชน์ที่ได้จากหนังสือมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. ตัวอย่างหัวใจ 1 ดวง และรูปหัวใจเปล่า ๆ 5 ชุด
2. บทร้อยกรองเรื่องหนังสือ
3. ภาพกึ่ง หอย บู่ ปลา ปลาหมึก อย่างละ 6 ภาพ
4. กระดาษแข็ง 5 แผ่น
5. ตัวหนอนเฉลยคำตอบ 1 ตัว
6. เกมตัวหนอน (7 ปล้อง) จำนวน 5 ชุด
7. เกมรูปหัวใจ และรูปคนอย่างละ 5 ชุด
8. ภาพดาวคนเก่ง จำนวน 18 ดวง

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกความหมายของคำ ของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
3. ประเมินจากคะแนนในการเรียงข้อความและตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการคิดคาดการณ์เป็นรายกลุ่ม
5. ประเมินจากคะแนนในการการใช้ไหวพริบเป็นรายกลุ่ม
6. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 8

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้ว เข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่อง หลงชีวิต

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนว่า ใครเคยหลงผิดบ้าง และหลงผิดในเรื่องใด อะไรเป็น เหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนหลงผิด และนักเรียนแก้ไขการหลงผิดของตนเอง ได้อย่างไร
ให้อาสาสมัครที่เคยหลงผิด (เช่น หนีโรงเรียน เล่นการพนัน สูบบุหรี่ ขโมยเงิน ฯลฯ)
ออกมาพูดให้เพื่อนฟังหน้าชั้น 2 คน ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยการจับฉลาก)
2. ครูแจกบทร้อยกรองเรื่องหลงชีวิต ให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นทำนองสนทนา
พร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง

3. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องหลงชีวิตในใจ ภายในเวลา 3 นาที
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอคำในบทร้อยกรองที่ยังไม่ทราบความหมายไว้

บนกระดาน

ขั้นฝึกทักษะ

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามปริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "จับคู่" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมบัตรเปล่าไว้แจกนักเรียนตอนทำกิจกรรม
2. ครูแจกบัตรเปล่า ๆ ให้นักเรียนเขียนคำและเขียนความหมายเท่าจำนวนคำ

ในบทร้อยกรอง

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมาจับฉลากเพื่อให้รู้ว่าจะได้ถามกลุ่มไหน เช่น จับได้หมายเลข 2 ให้ถามกลุ่ม 2 และให้เริ่มตั้งแต่ที่จับได้ที่ 1 ก่อน
4. ครูให้นักเรียนกลุ่มหนึ่ง ชูบัตรคำขึ้น (ถามคำไหนก่อนก็ได้) แล้วอ่านดัง ๆ และให้นักเรียนกลุ่มที่ถูกถามชูบัตรความหมายของคำนั้นขึ้น พร้อมกับอ่านดัง ๆ ถ้าถูกต้องให้นักเรียนกลุ่มที่ถามร้องว่า "เก่งจริง" พร้อม ๆ กัน แต่ถ้าผิดให้ร้องว่า "ผิด" และให้นักเรียนกลุ่มอื่นตอบแทนได้ ตอบถูกได้คะแนน 2 คะแนน เกมจะดำเนินไปจนครบทุกกลุ่ม และรวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมาก เป็นผู้ชนะ
5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอความคิดของกลุ่ม ในการแปลความหมายของคำให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "ฉลากปริศนา" โดยปฏิบัติดังนี้

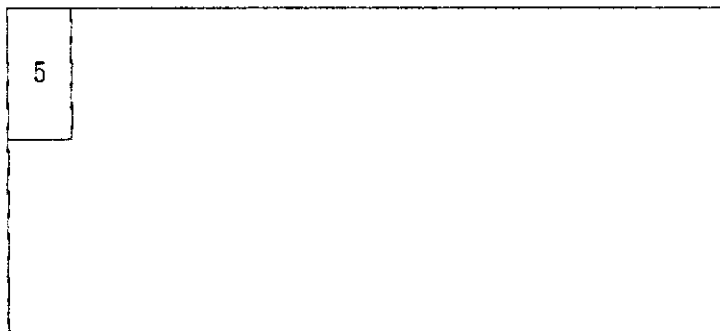
1. ครูเตรียมแถบฉลาก ซึ่งมีขนาดแผ่นละ 1 1/2 นิ้ว คูณ 4 นิ้ว ไว้ 5 แผ่นดังนี้

1	
---	--

2	
---	--

3	
---	--

4	
---	--

2. ครูแจกฉลากให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น ให้แต่ละกลุ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับการหาความสัมพันธ์ของเรื่องกลุ่มละ 1 ข้อ และเขียนเฉลยใส่กระดาษมาส่งครูด้วย โดยมีหมายเลขกำกับคำตอบซึ่งตรงกับฉลากปริศนาของกลุ่มคน

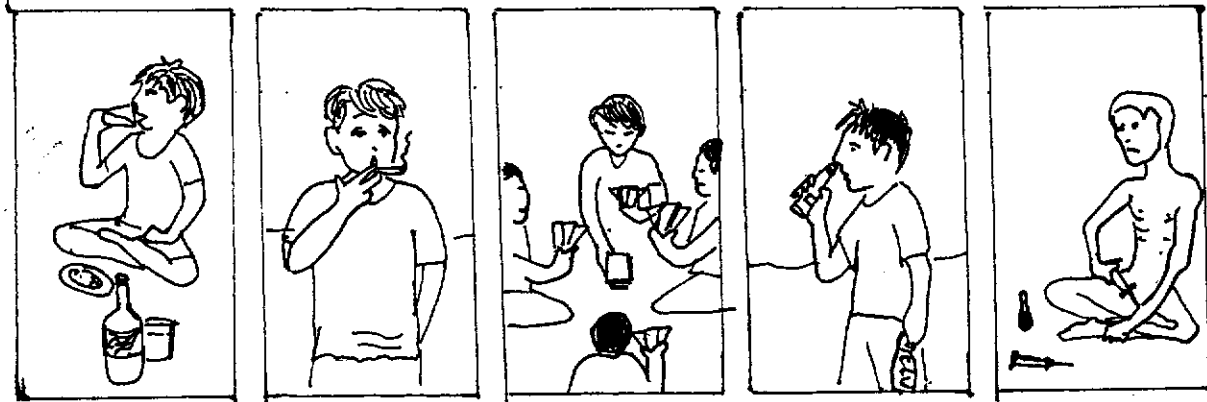
3. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 ออกมาจับฉลากว่าจะได้ถามปริศนากลุ่มใด เมื่อจับฉลากกลุ่มได้แล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มอ่านปริศนาคำถามของกลุ่มตน และให้ตัวแทนของกลุ่มที่จับฉลากได้ลุกขึ้นตอบ ถ้าตอบถูกต้องตามเฉลยที่ให้ไว้กับครูได้ข้อละ 5 คะแนน ถ้าตอบได้ใกล้เคียงให้เจ้าของปริศนาคำถามพิจารณาการให้คะแนนเอง แต่ถ้าตอบไม่ถูกให้กลุ่มต่อไปตอบแทนได้ เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนครบทุกกลุ่ม และหมดปริศนาคำถามที่เตรียมไว้ เมื่อเสร็จสิ้นการเล่น กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอแนวในการตอบคำถามที่ถูกต้องของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการตีความความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "ฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามจากภาพ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมภาพที่เกี่ยวกับบทร้อยกรองซึ่งเป็นภาพต่าง ๆ ที่ไม่ซ้ำกัน จำนวน 5 ภาพ (เท่าจำนวนกลุ่มนักเรียน) ดังนี้

2. ครูแจกภาพให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ภาพ และให้สมาชิกทุกคนของแต่ละกลุ่มช่วยกัน ตีคำถามจากภาพ พร้อมทั้งเตรียมคำตอบของแต่ละคำถามไว้ด้วย ภาพละไม่เกิน 2 คำถาม และ คำถามแต่ละข้อต้องเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดและการตัดสินใจทั้งหมด

3. เมื่อแต่ละกลุ่มตั้งคำถามเสร็จแล้ว ให้นำคำถามมาปรึกษาครู เพื่อให้ครูพิจารณาว่า การตั้งคำถามเหมาะสมถูกต้องเพียงใด เพื่อนำไปปรับปรุงให้ดีขึ้น ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

4. เมื่อครูให้สัญญาณให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม (ครูควรเป็นผู้กำหนดว่าจะให้กลุ่มใด เริ่มถามก่อน) ชูภาพให้กลุ่มอื่น ๆ ดูพร้อมกับอ่านคำถามของกลุ่มตนเองแล้วให้กลุ่มอื่น ๆ ตอบ กลุ่มใด ตอบถูกต้องคะแนนข้อละ 5 คะแนน โดยครูจัดบันทึกคะแนนบนกระดานตามกลุ่มที่แบ่งไว้ เกมจะ ดำเนินไปจนครบทุกกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอแนวทางการตัดสินใจของกลุ่ม ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง ในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "นักฝัน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมกระดาษวาดเขียนแผ่นใหญ่ไว้ 5 แผ่น แจกให้นักเรียน กลุ่มละ 1 แผ่น
2. ครูนำบทร้อยกรองเรื่อง "หลงชีวิต" มาให้นักเรียนอ่านในใจอีกครั้ง

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนเสนอไว้ในพ้อยกรอง มีอะไรบ้าง
4. ครูให้นักเรียนทุก ๆ กลุ่ม วางแผนวาดภาพตามเนื้อหาสาระที่ได้จากพ้อยกรองที่สรุปได้ (อาจจะบายสีด้วยก็ได้) ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้
5. เมื่อหมดเวลาให้ตัวแทนกลุ่มออกมาบรรยายภาพของตนให้เพื่อน ๆ ฟัง พร้อมกับเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ชักถามได้ เกมจะดำเนินไปจนครบทุกกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มตีภาพไว้บนกระดานเรียงตามลำดับ
6. ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาภาพที่สมบูรณ์ที่สุด ตามเนื้อหาของพ้อยกรอง โดยกำหนดคะแนนให้ 20 คะแนน และลดหย่อนคะแนนลงมาตามความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่แต่ละกลุ่มทำได้
7. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมา เสนอแนะแนวทางการจับใจความสำคัญให้เพื่อน ๆ ทราบ

หมายเหตุ เมื่อทุกกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมครบทุกขั้นแล้ว ให้รวมคะแนนที่นักเรียนทำได้ทั้งหมดเพื่อหาผู้ชนะ แล้วครูมอบดาวคนเก่งให้คนละ 3 ดวง เมื่อเก็บสะสมไว้ชิง "ดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านพ้อยกรองเรื่องหลงชีวิตในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายพ้อยกรอง ให้เสร็จภายในเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่หาผิดครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบเพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดของนักเรียนมาส่งครูเพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง
2. ครูให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. บทร้อยกรองเรื่องหลงชีวิต
2. จลาภหมายเลข
3. จลาภปริศนา 5 แผ่น
4. ภาพประกอบบทร้อยกรอง 1 ภาพ
5. กระดาษวาดเขียน 5 แผ่น
6. สีเมจิก 5 กล้อง
7. คาวคนแก่ 18 ดวง
8. ภาพผู้หลงผิด 5 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกความหมายของคำ ของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
3. ประเมินจากคะแนนในการเรียงข้อความและตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการวาดภาพเป็นรายกลุ่ม
5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 9

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่อง กระเจกเงา

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูให้อาสาสมัครออกมาส่องกระจกดูตัวเอง แล้วบอกเพื่อน ๆ ว่าเห็นเงาอะไร ที่ปรากฏในกระจกบ้าง เสร็จแล้วครูถามนักเรียนที่สะท้อนออกมาให้นักเรียนเห็นนั้น จะเห็นได้เฉพาะรูปร่างนอกใช้ไหม ส่วนภายในจิตใจจะเห็นได้จากอะไร เพราะอะไร ให้นักเรียนตอบ โดยยกเหตุผลประกอบให้เห็นเด่นชัดภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพสัปดาห์ 2 เท่า ที่ครูแจกให้)

สัญลักษณ์	ความหมาย

2. ครูให้นักเรียนเริ่มแข่งขัน โดยครูเป็นผู้นำเกมถามคำถามที่ละคำว่าเป็นสัญลักษณ์ของอะไรให้เวลาคิดคำละ 20 วินาที ใครคิดออกให้ตอบลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้กิจกรรมดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำถามที่นักเรียนเตรียมไว้

3. ครูเฉลยความหมายของสัญลักษณ์โดยนำไปเขียนที่กระป๋องผนังด้านขวามือ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจโดยสลับกันตรวจ เมื่อตรวจเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนนแล้วบอกคะแนนของแต่ละกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบเพื่อหาผู้ชนะ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอความคิดของกลุ่ม ในการแปลความหมายของคำของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ
หมายเหตุ ครูควรเตรียมสัญลักษณ์ของคำไว้ 1 ชุด เพื่อนักเรียนไม่เสนอคำครูจะได้คำที่เตรียมไว้ถามนักเรียนเอง

ขั้นที่ 2 การอ่านหรือกรอกลงในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
ให้นักเรียนเล่นเกม "ฉลากปริศนา" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมแถบประโยคคำถามไว้ถามนักเรียน 1 ชุด ดังนี้

1. ผู้เขียนเปรียบเทียบกระเจกเงาว่าเหมือนอะไร

2. เหตุของบทร้อยกรองนี้คืออะไร

3. ผลที่ตามมาคืออะไร

4. ข้อคิดที่ผู้อ่านได้จากเรื่องนี้เป็นอย่างไร

5. จุดประสงค์สำคัญของผู้เขียนคืออะไร

2. ครูคิดแถบประโยคคำถามบนกระดานครั้งละ 1 คำถาม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
แข่งขันออกไปตอบคำถามที่กระดานตามกลุ่มที่ครูแบ่งไว้ ครั้งละ 1 คน ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้
เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำถาม

3. ครูเฉลยคำตอบบนกระดาน ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาคำตอบของนักเรียน
แต่ละกลุ่ม โดยกำหนดคะแนนข้อละ 5 คะแนน ถ้าตอบได้ใกล้เคียง ให้ครูและนักเรียนร่วมกัน
พิจารณาการให้คะแนนตามความเหมาะสม แล้วให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็น
ผู้ชนะ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอแนะแนวทางการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ

ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "ขยายความตามจินตนาการ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องกระเจกเงา พร้อม ๆ กันอีกครั้ง
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดขยายความต่อจากเรื่องตามจินตนาการของกลุ่มคน แล้วเขียนสรุปสั้น ๆ โดยยกเหตุผลมาสนับสนุนให้เห็นจริงภายในเวลาที่ครูกำหนดให้
3. เมื่อหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าความคิดคาดการณ์ตามที่กลุ่มคนคิดไว้ โดยมีครูและนักเรียนร่วมกันตัดสินการเล่า โดยกำหนดคะแนนดังนี้ เล่าได้ดีมีเหตุผลและมีความเป็นไปได้ ให้คะแนนเต็ม 10 คะแนน และเล่าได้ดีมีเหตุผล และมีความเป็นไปได้น้อย ก็ให้คะแนนลดหลั่นกันลงมา เกมจะดำเนินไปจนครบทุกกลุ่ม โดยใช้กติกาเหมือนกัน เมื่อจบกิจกรรมให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้กลุ่มที่ชนะออกมาแสดงความคิดเห็นในการคิดการการณ์ของกลุ่ม ให้เพื่อน ๆ

ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง ในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "ทายใจผู้เขียน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมเกมทายใจผู้เขียนไว้ 5 แผ่น เขียนเหมือนกัน ดังนี้

เกมทายใจผู้เขียน
เรื่อง กระเจกเงา

จงเติมคำลงในช่องว่าง

1. ผู้เขียนเปรียบกระเจกเงาเหมือนอะไร _____
เพราะอะไร _____
2. ผู้เขียนต้องการบอกอะไรกับผู้อ่าน _____
3. ผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไร _____
4. สิ่งที่คุณต้องการคืออะไร _____

2. ครูแจกเกมให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 แผ่น และให้ช่วยกันเติมคำลงในช่องว่าง ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

3. เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบด้วยแถบเฉลยบนกระดาน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจคำตอบ โดยให้คะแนนข้อละ 5 คะแนน เสร็จแล้วรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอแนะการจับใจความของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ หมายเหตุ เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมครบทุกขั้นแล้ว ให้รวมคะแนนหาผู้ชนะ แล้วครูแจกดาวให้ผู้ชนะคนละ 3 ดวง เมื่อเก็บสะสมไว้ชิง "ดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องกระเจกเงาในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรอง ให้เสร็จภายในเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิดครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบเพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดของนักเรียนมาส่งครูเพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนจดใจความสำคัญบนกระดานลงในสมุดแบบฝึกหัด แล้วนำไป

อ่านทบทวน

สื่อการสอน

1. กระดาษแข็ง
2. บทร้อยกรองเรื่องกระเจ๊กเงา
3. แถบประโยคคำถามและคำตอบ
4. ภาพ เบ็ด ไก่ นก ห่าน ค้างคาว อย่างละ 6 ภาพ
5. เกมทายใจผู้เขียน

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกความหมายของคำ ของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
3. ประเมินจากคะแนนในการตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการเขียนภาพการ์ตูนเป็นรายกลุ่ม
5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มทดลองแผนที่ 10

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่อง ปัญญาแลประเสริฐกว่าทรัพย์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน โดยให้นักเรียนให้คำจำกัดความว่า "ผู้มีปัญญากับผู้มีทรัพย์" ว่าแตกต่างกันอย่างไร "ให้อาสาสมัคร 2 คน เป็นนักเรียนชาย 1 คน เป็นนักเรียนหญิง 1 คน พูดย่อหน้าขึ้น แล้วให้นักเรียนทั้ง 2 คน สรุปความคิดของคนด้วยว่าต้องการมีปัญญาคือหรือมีทรัพย์มาก ๆ โดยให้ยกเหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนด้วย ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพผลไม้ 5 ชนิดที่ครูแจกให้)

2. ครูแจกบัตรย่อยกรองเรื่องปัญหาแลประเสริฐกว่าทรัพย์ ให้นักเรียนอ่านออกเสียง
เป็นท่อนองสนาะพร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง

3. ครูให้นักเรียนอ่านบทย่อยกรองเรื่องปัญหาแลประเสริฐกว่าทรัพย์ในใจ ภายใน
เวลา 3 นาที

ขั้นฝึกทักษะ

ขั้นที่ 1 การอ่านบทย่อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "ถามให้ตอบ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมแถบประโยคบทย่อยกรอง เรื่องปัญหาแลประเสริฐกว่าทรัพย์ โดยเลือก
มาเพียงบางบรรทัด ดังนี้

1. เงินทองทรัพย์สิ่งสิ้น วัวควาย

2. ชื่อสรรพสิ่งทั้งหลาย ด้วยทรัพย์ นั้นแล

3. ปัญหาเป็นทรัพย์ล้ำ เลอเลิศ

4. รู้จักนาคันพัน จากห้วงทุกข์กรรม

5. อาจก่อเกียรติช่วยเข็ด ชูชื่อ

2. ครูถามความหมายของบทร้อยกรองในแถบประโยคที่เตรียมไว้ที่ละบรรทัด โดยให้นักเรียนตอบเพียงความหมายสั้น ๆ กลุ่มใดตอบได้ให้ยกมือแล้วลุกขึ้นตอบ ถ้าตอบถูกครูให้คะแนนครั้งละ 5 คะแนน ถ้าตอบได้ใกล้เคียงกับคำเฉลยของครูให้ 4 คะแนน โดยครูจะเขียนคะแนนไว้บนกระดานตามกลุ่มที่ครูแบ่งไว้

3. ครูถามข้อความในบทร้อยกรองทีละ 1 บรรทัดไปเรื่อย ๆ เพื่อให้นักเรียนตอบให้ครบทุกกลุ่ม (บทร้อยกรองที่ยกมาถามไม่ต้องเรียงบรรทัด จะถามบรรทัดใดก่อนก็ได้ ครูควรดูความสำคัญของข้อความประกอบ) เมื่อครูถามครบแล้วให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนนเพื่อหาผู้ชนะ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
ให้นักเรียนเล่นเกม "ชิงไหวชิงพริบ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมแถบประโยคคำถามไว้ 6 แถว ดังนี้

1. ผู้เขียนสรุปโคลงบทที่ 1 ไว้ว่าอย่างไร

2. เหตุใดผู้เขียนจึงคิดเช่นนั้น

3. ผู้เขียนสรุปโคลงบทที่ 2 ไว้ว่าอย่างไร

4. เหตุใดจึงคิดเช่นนั้น

5. ทำไมผู้แต่งจึงคิดว่าปัญญาประเสริฐกว่าทรัพย์

6. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้เป็นอะไร

2. ครูหยิบคำถามในแถบประโยคขึ้นถามนักเรียนครั้งละ 1 ข้อ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษากัน 1 นาที เมื่อหมดเวลาให้ตัวแทนของกลุ่มวิ่งออกมาเขียนคำบนกระดานตามกลุ่มของตนที่ครูแบ่งไว้ เขียนเสร็จให้รีบวิ่งมานั่งที่ ใครมานั่งหลังหัก 1 คะแนน เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำถามที่ครูเตรียมมา

3. เมื่อทุกกลุ่มตอบคำถามจากแถบประโยคที่ครูเตรียมมาหมดแล้ว ครูเฉลยคำตอบในแถบประโยคบนกระดาน และให้นักเรียนช่วยครูตรวจความถูกต้อง ใครตอบถูกให้ข้อละ 5 คะแนนเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนนเพื่อหาผู้ชนะ

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกมาเสนอความคิดเห็นของกลุ่ม ตามความสัมพันธ์ของข้อความในพหุร่ายกรอง ที่ผู้เขียนเสนอไว้ ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านพหุร่ายกรองในลักษณะการตีความจากเนื้อเรื่อง
ให้นักเรียนเล่นเกม "ความคิดพิสดาร" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูให้เตรียมปัญหาการคิดคาดการณ์ต่อจากเนื้อเรื่องเขียนลงในแถบประโยคไว้
1 ประโยค ดังนี้

มีปัญหากับมีเงินอย่างไหนดีกว่ากัน

2. ครูคิดแถบประโยคปัญหาบนกระดาน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคาดการณ์ โดยยกเหตุผลมาประกอบให้เห็นเด่นชัด ภายในเวลา 5 นาที

3. เมื่อหมดเวลาครูให้ยุติกิจกรรมทันที ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านความคิด
ค่าการของกลุ่มนั้นหน้าชั้นจนครบทุกกลุ่ม

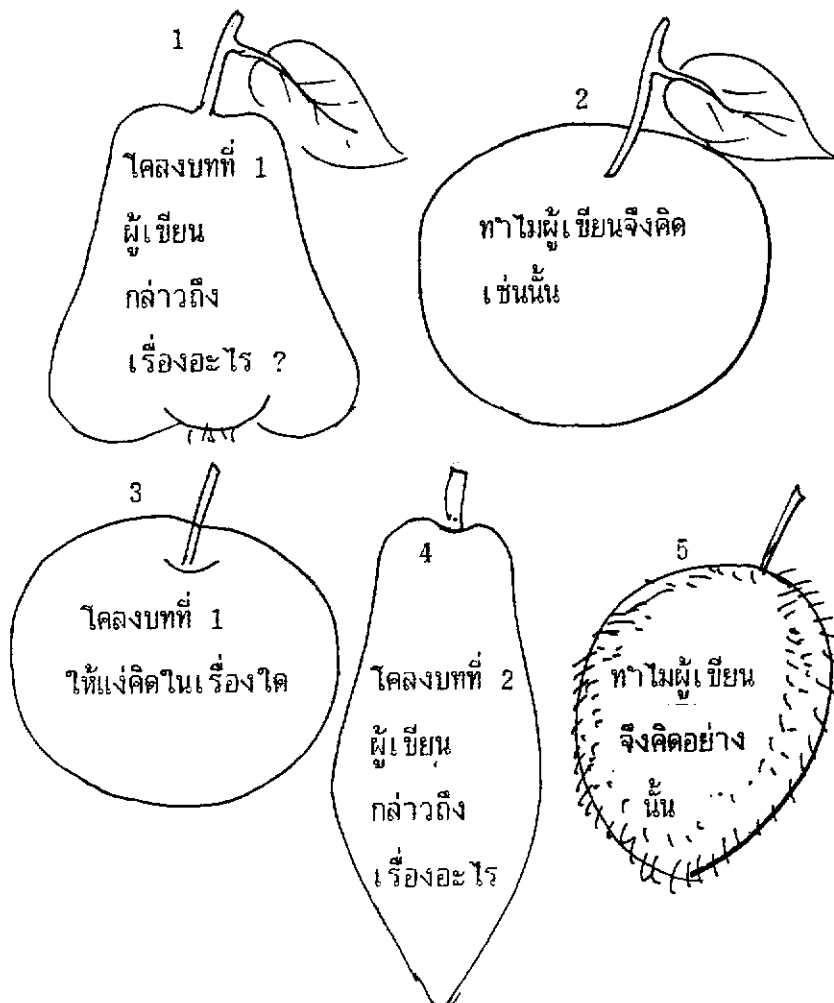
4. ครูและนักเรียนร่วมกันตัดสิน โดยพิจารณาความเป็นไปได้ การยกเหตุผล
มาประกอบให้เห็นชัดเจนน่าเชื่อถือ ให้คะแนนเต็ม 20 คะแนน (การให้คะแนนของแต่ละกลุ่ม
ให้พิจารณาตามความเหมาะสม) กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

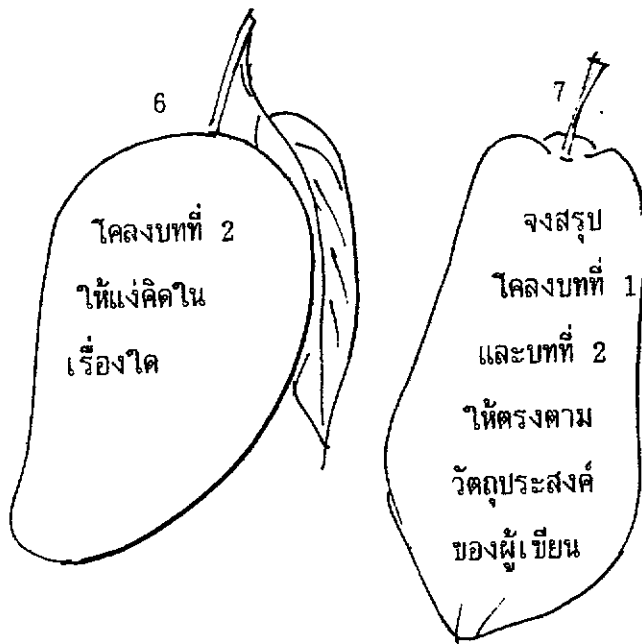
5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอความคิดเห็นในการคิดการการของกลุ่มนั้น
ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านทอัยกรอง ในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "เจ็ดคำถามตามหาแชมป์" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมคำถามเป็นรูปผลไม้ไว้ 7 ข้อ ดังนี้

2. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปจับฉลากครั้งละ 1 คน โดยครูจะเป็นผู้กำหนดให้กลุ่มใดออกไปจับฉลากก่อน และถ้าตัวแทนกลุ่มจับฉลากได้หมายเลขข้ออะไร ครูจะทาบหน้าที่เป็นผู้อ่านคำถามหมายเลขข้อนั้น แล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดและตอบคำถาม โดยมีครูเป็นผู้ตัดสินคำตอบว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ถ้าไม่ใช่กลุ่มอื่นตอบแทนได้ กลุ่มใดตอบถูกได้ข้ออะไร 5 คะแนน (คำถามแต่ละข้อจะให้เวลาคิด 1 นาที) ถ้ามีสมาชิกของกลุ่มใดตอบถูก ครูจะคิดแผ่นเฉลยบนกระดาน เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำถามที่เตรียมมา 7 ข้อ เมื่อหมดคำถามที่เตรียมมาให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากจะได้เป็นแชมป์

3. ให้กลุ่มที่เป็นแชมป์ส่งตัวแทนออกไปเสนอแนวคิดในการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

หมายเหตุ

1. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบทุกขั้นแล้ว ให้รวมคะแนนที่ตนทำได้ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วครูมอบรางวัลให้ผู้ชนะคนละ 3 ดวง เพื่อเก็บสะสมไว้ชิง "ดาวทอง" ในรอบสุดท้าย

2. ครูให้นักเรียนทุกคนรวมคะแนนที่ทำได้ทั้ง 10 ชุด แล้วบอกคะแนนให้เพื่อน ๆ ทราบ เพื่อหาผู้ชนะเลิศและรองอันดับ 1, 2, และ 3 ตามลำดับ แล้วครูมอบรางวัล ดาวทอง ให้ผู้ชนะที่ 1 ดาวเงิน ให้ผู้ชนะที่ 2 และดาวทองแดงให้ผู้ชนะที่ 3 สำหรับดาวรางวัลเป็นภาพดาวดั่งไฉ่ที่สวยงาม

สื่อการสอน

1. บทร้อยกรองเรื่อง ปัญญาแลประเสริฐกว่าทรัพย์
2. แถบประโยคคำถามและคำตอบ
3. ภาพผลไม้ แอปเปิ้ล มังคุด กล้วย มะม่วง ส้ม อย่างละ 6 ภาพ
4. ฉลากหมายเลข 1 - 7
5. ดาวคนแก่ 18 ดวง
6. เกมเจ็ดคำถามตามหาแชมป์ 1 ชุด 7 คำถาม
7. แถบประโยคเจ็ดคำตอบเจ็ดคำถาม 7 ข้อ
8. ภาพดาวทอง ดาวเงิน ดาวทองแดง แบบตั้งโต๊ะ 3 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากคะแนนในการบอกความหมายของคำหรือข้อความของนักเรียน

เป็นรายกลุ่ม

3. ประเมินจากคะแนนในการคิดคำตอบเป็นรายกลุ่ม
4. ประเมินจากคะแนนในการตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม
5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

ชุดที่ 1 - 10

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 1

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

นิทานเรื่องกระต่ายน้อย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำภาพประกอบนิทานเรื่องกระต่ายน้อยมาให้เด็กเรียนดู แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับตัวละครในภาพ โดยให้เด็กเรียนตอบตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

ขั้นตอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยการเรียงตามลำดับเลขที่)
2. ครูแจกนิทานเรื่อง กระต่ายน้อยให้นักเรียนและครูอ่านออกเสียงเป็นทำนอง
เสนอให้นักเรียนฟัง 1 บท เสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรองทั้งหมดเป็นทำนอง
เสนอพร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง
3. ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องกระต่ายน้อยในใจ ภายในเวลา 5 นาที
4. ครูถามความหมายของคำจากบทร้อยกรองด้วยบัตรคำต่อไปนี้

สลัดว์	ไพรสันท์	เกลื่อนสลัดว์
กระสัน	อาธรรม์	สาธุการ

และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันหาความหมาย โดยการเปิดพจนานุกรม กลุ่มใดหาความหมาย
ได้แล้ว ให้ส่งตัวแทนไปเขียนความหมายของคำบนกระดาน แล้วครูอธิบายเสริมความหมายของคำ
เพื่อให้เหมาะสมกับบทร้อยกรองที่อ่าน

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเล่าเรื่องกระต่ายน้อยให้ต่อเนื่องกัน โดยยืน
เข้าแถวเรียงหน้ากระดานทีละกลุ่ม เมื่อเล่าเสร็จให้หัวหน้ากลุ่มสรุปเรื่องอีกครั้ง โดยมีครู
และนักเรียนเป็นผู้ตัดสินว่ากลุ่มใดเป็นผู้ชนะ (ปฏิบัติเหมือนกันทุกกลุ่ม เสร็จแล้วครูเสนอแนะการ
เล่าเรื่องและสรุปเรื่องให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง)

6. ครูถามให้นักเรียนขยายความด้วยแถบประโยค 2 ข้อคือ

1. นักเรียนคิดว่าราชสีห์จะกินสลัดว์ตัวใดเป็นตัวแรก เพราะเหตุใด

2. ถ้าเปรียบเทียบของกระต่ายน้อยกับอายุเด็ก นักเรียนคิดว่ากระต่ายน้อยน่าจะมีอายุเท่าไร ทำไมนักเรียนจึงคิดอย่างนั้นให้ยกเหตุผลประกอบ

7. ให้นักเรียนเขียนเป็นรายงานสั้น ๆ ให้ตัวแทนกลุ่มนำมาอ่านหน้าชั้น โดยมีครูเป็นผู้ตัดสิน

8. ครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าใจความสำคัญของบทร้อยกรอง คืออะไร เขียนลงในกระดาษแล้วให้ตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นในเวลาที่กำหนดให้

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องกระต่ายน้อย แล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรองให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิด ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อนทราบ ๆ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังการอ่านนิทานเรื่องกระต่ายน้อย แล้วนำมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. ภาพประกอบเรื่องกระต่ายน้อย
3. นิทานเรื่องกระต่ายน้อย
4. ฉลากหมายเลข 1, 2, 3, 4, และ 5
5. แถบประโยคคำถาม

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
2. ตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 2

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรอง เรื่อง เบ็ดน้อย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำภาพประกอบบทร้อยกรองเรื่องเบ็ดน้อยมาให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อเบ็ดที่เห็นในภาพ
2. ครูให้อาสาสมัคร 2 คน เป็นนักเรียนชาย 1 คน นักเรียนหญิง 1 คน ออกมาพูดหน้าชั้นถึง "ความรู้สึกของฉันที่มีต่อเบ็ด" ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

ขั้นตอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพดอกไม้ 5 ชนิด ที่ครูแจกให้)
2. ครูแจกบัตรร้อยกรองเรื่องเป็ดน้อยให้นักเรียนทุกคน แล้วอ่านออกเสียงเป็นทำนอง เสนาะให้นักเรียนฟัง 1 บท เสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรองทั้งหมดเป็นทำนอง เสนาะพร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง
3. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องเป็ดน้อยในใจ ภายในเวลา 3 นาที
4. ครูคิดบัตรคำให้นักเรียนช่วยกันค้นหาความหมายในพจนานุกรม บัตรคำได้แก่

ผูกพัน	โสภณ	สุสันต์	ตระหง่าน	รติลา
--------	------	---------	----------	-------

โดยกำหนดเวลาให้ 3 นาที กลุ่มใดเสร็จก่อนให้รีบออกมาเขียนความหมายของคำตามกลุ่มที่ครูแบ่งให้ เพื่อหาผู้ชนะที่ 1 - 3 เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูอธิบายเสริมเกี่ยวกับความหมายของคำเพื่อให้สอดคล้องกับบทร้อยกรองที่อ่าน

5. ครูนำบัตรคำมาติดบนกระดาน ได้แก่

แม่เป็ด	ปิ่น	ลาธาร	นายพราน	ลูกเป็ด
---------	------	-------	---------	---------

แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเล่าเรื่องจากบัตรคำให้สัมพันธ์กัน ใครเล่าไม่ได้ให้กลับมาหนึ่งที่คนที่เหลือสุดท้ายเป็นผู้ชนะ แล้วให้สรุปเรื่องอีกครั้ง

6. ครูให้นักเรียนช่วยกันคาดการณ์ต่อจากเรื่อง โดยครูคิดคำถามบนกระดาน คำถามมีดังนี้คือ

1. จากการที่แม่เป็ดและลูกเป็ดจะถูกนายพรานยิง นักเรียนคิดว่าหลังจากวันนั้นแล้ว แม่เป็ดและลูกเป็ด จะมาที่ลาธารอีกไหม เพราะอะไร

2. นักเรียนคิดว่านายพรานจะเลิกอาชีพเป็นนายพรานไหม เพราะอะไร

ให้นักเรียนทุกกลุ่มคิดคาดการณ์ให้เสร็จในเวลาที่ครูกำหนดให้ แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น เมื่อทุกกลุ่มรายงานเสร็จแล้ว ครูเป็นผู้ตัดสินว่า กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ แล้วเสนอแนะการคาดการณ์แก่นักเรียนทุกกลุ่ม

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปสรุปใจความสำคัญหน้าชั้น แล้วให้เพื่อน ๆ ช่วยกันตัดสินว่ากลุ่มใดสรุปได้ใจความสำคัญดีที่สุด โดยมีครูเป็นผู้ร่วมตัดสิน เสร็จแล้วครูสรุปใจความสำคัญให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องเบ็ดน้อย ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรองให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิด ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อนทราบ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนวาดภาพความคิดโดยจินตนาการต่อจากเนื้อเรื่องตามความคิดของนักเรียนแล้วนำมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. แถบประโยค
3. บทร้อยกรองเรื่องเบ็ดน้อย
4. ภาพประกอบบทร้อยกรองเรื่องเบ็ดน้อย
5. ภาพดอกมะลิ ดาวเรือง กุหลาบ ชบา และเฟื่องฟ้า อย่างละ 6 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
2. ตรวจสอบแฟ้มักัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 3

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
ที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความ
สำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่องบ้านน้อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำภาพบ้าน 2 ภาพ คือ บ้านหลังใหญ่แต่ขาดสมาชิกในบ้าน และบ้านหลังเล็ก
แต่สมาชิกอยู่กันครบ มาติดบนกระดานเพื่อเปรียบเทียบกัน แล้วครูสนทนาซักถามถึงความรู้สึกของ
นักเรียนเกี่ยวกับภาพทั้งสอง ว่านักเรียนมีความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไร ให้อาสาสมัครที่เป็น
นักเรียนชาย 1 คน นักเรียนหญิง 1 คน ออกมาหน้าชั้นกล่าวถึงความรู้สึกของตนว่าต้องการ
อยู่บ้านหลังไหน เพราะเหตุใด ภายในเวลา 5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยการจับสลากหมายเลข)
2. ครูแจกบัตรย่อยกรองให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะพร้อม ๆ กัน

1 ครั้ง ภายในเวลา 2 นาที

3. ครูคิดบัตรคำเรียงเป็นแถวบนกระดาน 5 แถวดังนี้

สราญรมย์ =

จันรรจา =

สถานวิมาน =

ค้อย =

ประจักษ์ =

และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันออกไปเขียนความหมายของคำที่ครูคิดไว้ทีละคน กลุ่มใดเขียนเสร็จก่อน เป็นฝ่ายชนะ

4. ครูถามนักเรียนว่าจากบัตรย่อยกรองนี้ ผู้เขียนต้องการเสนอสาระอะไรให้ผู้อ่านทราบ นักเรียนสังเกตได้จากอะไร โดยให้แต่ละกลุ่มตอบคำถามตามความคิดเห็นของนักเรียน

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า ถ้าทุกคนปฏิบัติตามความหมายของบท ร้อยกรองนี้ ผลที่จะเกิดตามมาคืออะไร ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และส่งตัวแทนออกมา รายงานหน้าชั้น เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน

6. ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่ม ออกมาเขียนใจความสำคัญของบทกระดาน แล้วให้นักเรียน ทุกคนช่วยกันตัดสินว่า กลุ่มใดจับใจความสำคัญได้ดีที่สุด

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องบ้านน้อย ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถาม ท้ายบทร้อยกรองให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิด ครูอธิบาย ให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อนทราบ ๖ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนจดใจความสำคัญของบทร้อยกรองบนกระดานลงในสมุดแบบฝึกหัด แล้วนำไปอ่านบททวน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. บทร้อยกรองเรื่องบ้านน้อย
3. ภาพประกอบบทร้อยกรองเรื่องบ้านน้อย 2 ภาพ
4. ฉลากหมายเลข

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 4

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่องเมืองไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงเหตุการณ์บ้านเมืองในยุคปัจจุบันนี้ว่ามีความสงบมากน้อยเพียงใด อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของความสงบหรือไม่สงบนั้น นักเรียนจะรู้เรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองได้โดยทางใดบ้าง ให้นักเรียน 1 - 2 คน แสดงความคิดเห็น โดยตอบตามความรู้สึกของนักเรียน ภายในเวลา 5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพผลไม้ 5 ชนิด ที่ครูแจกให้)

2. ครูแจกบทร้อยกรองเรื่องเมืองไทยให้นักเรียนทุกคน และครูอ่านออกเสียง
บทร้อยกรองเรื่องนี้เป็นท่อนองเสนาะให้นักเรียนฟัง 1 จบ เสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียง
เป็นท่อนองเสนาะพร้อมกันจนจบ 1 ครั้ง

3. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องเมืองไทยในใจ 1 ครั้ง ภายในเวลา 3 นาที

4. ครูแจกบัตรคำต่อไปนี้ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น ดังนี้

อมิตร	ทะนง	พลี	ผยอง
-------	------	-----	------

โดยคว่ำบัตรไว้ เมื่อครูให้สัญญาณให้ทุกกลุ่มเปิดบัตรแล้วค้นหาความหมายของคำจากพจนานุกรม
แล้วรีบออกมาเขียนความหมายบนกระดาน กลุ่มใดเขียนเสร็จก่อนตัดสินให้เป็นผู้ชนะ

5. ครูถามนักเรียนว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์จะเสนออะไรให้ผู้อ่านทราบ คามลำดับ
ก่อนหลัง และเมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองแล้วได้ข้อคิดอะไรบ้าง ให้นักเรียนตอบทีละกลุ่มและ
กลุ่มใดตอบคำถามได้ถูกต้องให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอแนะแนวคิดให้เพื่อนฟังตามความคิดเห็นของ
กลุ่มตน

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาอภิปรายหน้าชั้นกลุ่มละ 3 นาที โดยให้อภิปรายในหัวข้อที่ว่า ถ้าทุกคนปฏิบัติตามความหมายของบทร้อยกรองนี้ เหตุการณ์ต่อไปจะเป็น
อย่างไร ให้แต่ละกลุ่มยกเหตุผลมาประกอบให้เห็นจริง ตามความคิดเห็นของกลุ่มตน เพื่อให้
เพื่อน ๆ ช่วยกันตัดสินว่ากลุ่มใดคาดการณ์ได้อย่างมีเหตุผล

7. ครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปใจความสำคัญของบทร้อยกรองและเขียนลงในกระดาษ
แล้วนำออกมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง พร้อมทั้งให้ครูและนักเรียนช่วยกันตัดสินว่ากลุ่มใดจับใจความ
สำคัญของบทร้อยกรองได้ดีที่สุด เสร็จแล้วให้ครูเขียนลงบนกระดานเพื่อเป็นตัวอย่างต่อไป

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องเมืองไทย ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรองให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิด ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อนทราบ ๆ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง
2. ครูให้นักเรียนวาดภาพความคิดคาดการณ์ต่อจากบทร้อยกรองตามจินตนาการของนักเรียน แล้วนำมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. บทร้อยกรองเรื่องเมืองไทย
3. ภาพส้ม ละมุด ฝรั่ง มะม่วง และแอปเปิ้ล อย่างละ 6 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
2. ตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 5

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านหรือยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากบทหรือยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทหรือยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทหรือยกรอง เรื่อง เกียรติศักดิ์นักรบไทย

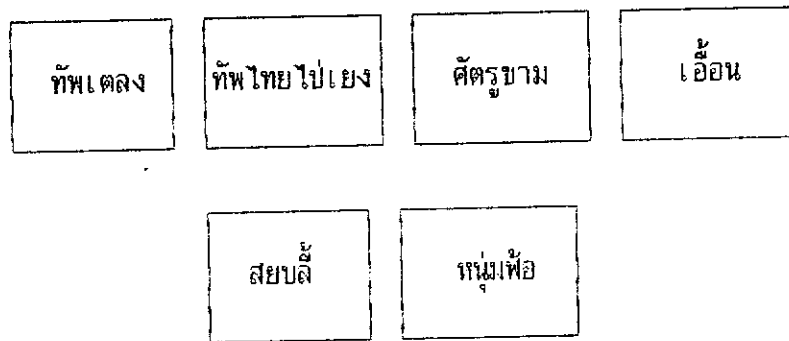
กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำภาพประกอบบทหรือยกรอง เรื่อง เกียรติศักดิ์นักรบไทยมาให้ให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับบุคคลในภาพว่า นักเรียนเคยเห็นภาพอย่างนี้ไหม ถ้าเคยเห็น เห็นมาจากเรื่องอะไร ตอนใด โดยให้นักเรียน 1 - 3 คนตอบ และให้ตอบว่าชอบคนในภาพคนใด เพราะอะไรจึงชอบให้นักเรียนตอบโดยยกเหตุผลประกอบการตอบของตนเองด้วย ภายในเวลา 5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพสัตว์ 4 เท้า 5 ชนิด ที่ครูแจกให้)
2. ครูแจกบัตรย่อยกรองเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ที่นักเรียนไทยให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นของตนเอง เสนาะพร้อม ๆ กันจนจบ 1 ครั้ง
3. ครูให้นักเรียนอ่านบทย่อยกรองเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ที่นักเรียนไทยในใจ 1 ครั้ง ภายใน เวลา 3 นาที
4. ครูนำบัตรคำติดบนกระดานดังต่อไปนี้

แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนความหมายให้เสร็จภายในเวลา 3 นาที โดยการเปิดพจนานุกรม กลุ่มใดเขียนเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับบทย่อยกรองที่อ่าน โดยให้เรื่องต่อเนื่องกันตามลำดับก่อนหลัง ให้เวลากลุ่มละ 3 นาที เมื่อแสดงเสร็จแล้วให้ตัวแทนของกลุ่มอื่นวิจารณ์การแสดงของแต่ละกลุ่มสลับกัน ให้นักเรียนและครูร่วมกันตัดสินการแสดงบทบาทสมมติของแต่ละกลุ่ม

6. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง และเหตุการณ์ต่อไปว่าจะเป็นอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันเดาตามความคิดของนักเรียนเอง แล้วให้แต่ละกลุ่มเขียนลงในกระดาษ และให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายหน้าชั้นอย่างมีหลักเกณฑ์

7. ครูให้แต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนออกมาเขียนใจความสำคัญของบทร้อยกรองแต่ละบทบนกระดาษตามช่องของกลุ่มคนที่ครูแบ่งไว้ให้ โดยมีครูและเพื่อน ๆ ร่วมกันตัดสินหาผู้ชนะที่ 1, 2, และ 3

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องเกียรติศักดิ์นักรบไทย ในใจอีกครั้ง แล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรองให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิด ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อน ๆ ทราบเพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง
2. ครูให้นักเรียนจดใจความสำคัญบนกระดาน เพื่อนำไปอ่านทบทวน แล้วให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทร้อยกรองนี้ นำมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. บทร้อยกรองเรื่องเกียรติศักดิ์นักรบไทย
3. ภาพประกอบบทร้อยกรองเรื่องเกียรติศักดิ์นักรบไทย
4. ภาพกระต่าย เลื้อย สิงโต ช้าง และม้า อย่างละ 6 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
2. ตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 6

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่องเมตตาทรรณ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูให้อาสาสมัครซึ่งเป็นนักเรียนชาย 1 คน นักเรียนหญิง 1 คน ออกมาแสดงบทบาทสมมุติที่เกี่ยวกับการแสดงความเมตตาต่อผู้อื่น โดยสมมุติสถานการณ์ที่แตกต่างกัน แล้วครูถามความรู้สึกของนักเรียนในขั้นนี้ว่า มีความรู้สึกต่อการแสดงบทบาทสมมุติของอาสาสมัคร 2 คน แตกต่างกันอย่างไร ให้ตัวแทนนักเรียนคนใดคนหนึ่งแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุป

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพสัตัว 4 หน้า 5 ชนิดที่ครูแจกให้)

2. ครูแจกบัตรย่อยกรองให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นท่อนองเสนาะพร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง แล้วอ่านในใจอีก 1 ครั้ง ภายในเวลา 3 นาที

3. ครูถามความหมายของคำจากบัตรย่อยกรองด้วยบัตรคำต่อไปนี้

อนันต์	มลายูสุญ	วิโยค	กุศลธรรม	จารุญ	ปรารถนา
--------	----------	-------	----------	-------	---------

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันตอบโดยให้เปิดพจนานุกรมได้ กลุ่มใดเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้แต่ละกลุ่มอธิบายความหมายของบัตรย่อยกรองทีละ 1 บรรทัด ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาหน้าชั้นและบอกว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ต้องการจะเสนออะไร ให้ผู้อ่านทราบโดยยกเหตุผลสนับสนุนความคิดของตนให้เห็นเด่นชัด และเปิดโอกาสให้นักเรียนในชั้นซักถามข้อสงสัยได้ (โดยครูเป็นผู้ตัดสินให้คะแนน)

5. ครูสนทนากับนักเรียนว่า ทุกคนปฏิบัติตามความหมายของบัตรย่อยกรองนี้ เหตุการณ์ต่อไปน่าจะเป็นอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพตามจินตนาการของนักเรียนลงในกระดาษวาดเขียนแผ่นใหญ่ที่ครูแจกให้ภายในเวลาที่กำหนดให้ แล้วระบายสีให้สวยงาม เสร็จแล้วส่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาบรรยายภาพตามที่นักเรียนคิดคาดการณ์ให้เพื่อน ๆ ฟังและให้ช่วยกันตัดสินว่ากลุ่มใดคาดการณ์ได้อย่างมีเหตุผล

6. ครูให้แต่ละกลุ่มเขียนสรุปใจความสำคัญที่ได้จากการอ่านบัตรย่อยกรอง และให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง และให้เพื่อน ๆ ร่วมกันตัดสินหาผู้ชนะ

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทบรรยายเรื่องเมตตธรรม ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบทบรรยายให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนเช็ถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ผิด ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อนทราบ ๆ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนจดใจความสำคัญของกลุ่มที่ชนะบนกระดานลงในสมุดแบบฝึกหัดแล้วนำไปอ่านบทพจนที่บ้าน

3. ครูให้นักเรียนจดคำศัพท์จากบัตรคำแล้ว หาความหมายของคำลงในสมุดแบบฝึกหัด
นำมาส่งครูตรวจ

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. บทร้อยกรองเรื่องเมตตาดธรรม
3. สี่เมจิก 5 กล้อง
4. กระดาษวาดเขียนแผ่นใหญ่ 5 แผ่น
5. ภาพ ช้าง ม้า สิงโต จิงโจ้ กระต่าย อย่างละ 6 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
2. ตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 7

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความ สำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่องหนังสือ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น นิทาน นวนิยาย การ์ตูน สารคดี บันทึกคดี วิชาการ ฯลฯ มาให้นักเรียนดูแล้วถามนักเรียนถึงประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือประเภทนั้น ๆ ว่ามีอะไรบ้าง ให้นักเรียนตอบตามความคิดของนักเรียนเองภายในเวลา 5 นาที

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพสัตว์ทะเล 5 ชนิด ที่ครูแจกให้)

2. ครูแจกบทร้อยกรองเรื่องหนังสือ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง แล้วอ่านในใจอีก 1 ครั้ง ภายในเวลา 3 นาที

3. ครูถามความหมายของคำจากบทร้อยกรองด้วยบัตรคำต่อไปนี้

กัณดา	สิ่งสรรพ	ตาปรี	จิตปรีชา
-------	----------	-------	----------

วิเศษ	ไพศาล	รื่นรมย์
-------	-------	----------

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันตอบโดยให้เปิดพจนานุกรมได้ กลุ่มใดเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้แต่ละกลุ่มอ่านบทร้อยกรองอีกครั้ง แล้วตอบคำถามครู จากแถบประโยคต่อไปนี้

1. ผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะเสนออะไรให้ผู้อ่านทราบ

2. จงบอกประโยคที่ได้รับจากหนังสือตามที่ผู้เขียนเสนอไว้ในบทร้อยกรองตามลำดับ

ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามแล้วส่งตัวแทนออกมาอภิปรายหน้าชั้น ภายในเวลาที่กำหนดให้

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคาดการณ์ต่อ หลังจากอ่านบทร้อยกรองนี้แล้วว่า ถ้าทุกคนให้ความสนใจในการอ่านหนังสือหนังสือ และปฏิบัติตามที่หนังสือบอก เหตุการณ์ต่อไปจะเป็นอย่างไร เขียนเป็นรายงานแล้วให้ตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นที่แต่ละกลุ่ม

6. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายหน้าชั้น เพื่อหาข้อสรุปว่าใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้คืออะไร แล้วให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มเขียนใจความสำคัญไว้บนกระดานโดยมีครูและนักเรียนร่วมกันตัดสินความถูกต้องด้วย

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องหนังสือ ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรองให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิด ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อนทราบ ๗ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง
2. ครูให้นักเรียนจดคำศัพท์บนกระดานลงในสมุดแบบฝึกหัดเพื่อไปหาความหมายของคำในพจนานุกรมโดยละเอียดแล้วนำมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. บทร้อยกรองเรื่องหนังสือ
3. แถบประโยคคำถาม
4. หนังสือประเภทต่าง ๆ
5. ภาพ กุ้ง หอย ปู ปลา ปลาหมึก อย่างละ 6 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
2. ตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 8

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความ สำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง ได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรองเรื่องหลงชีวิต

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนว่าใครเคยหลงผิดบ้างและหลงผิด ๗ ในเรื่องใด อะไรเป็น สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนหลงผิด และนักเรียนแก้ไขการหลงผิดของตนเองได้อย่างไร ให้อาสาสมัครที่เคยหลงผิด (เช่นหนีโรงเรียน เล่นการพนัน สูบบุหรี่ ขโมยเงิน ฯลฯ) ออกมาพูด ให้เพื่อนฟังหน้าชั้น 2 คน ภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยการจับฉลาก)
2. ครูแจกบทร้อยกรองให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง แล้วอ่านในใจ อีก 1 ครั้ง ภายในเวลา 3 นาที
3. ครูถามความหมายของคำจากบทร้อยกรองด้วยบัตรคำต่อไปนี้

หลงชีวิต	เขมทิศ	ประจักษ์	อาไฟ
----------	--------	----------	------

ให้นักเรียนแข่งกันตอบโดยให้เปิดพจนานุกรมได้ กลุ่มใดเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นผู้ชนะ

4. ครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนจุดประสงค์ของผู้เขียนว่าต้องการเสนออะไร ให้ผู้อ่านทราบตามลำดับก่อนหลัง และนักเรียนคิดว่าผู้อ่านจะได้ประโยชน์อะไร จากบทร้อยกรองนี้ โดยเขียนลงในแผ่นกระดาษแล้วส่งตัวแทนไปรายงานหน้าชั้น โดยครูเป็นผู้ตัดสินหาผู้ชนะและอธิบายเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่ไม่เข้าใจ

5. ครูให้นักเรียนช่วยคิดว่าหลังจากอ่านบทร้อยกรองนี้แล้วว่า ถ้าทุกคนปฏิบัติตาม ความหมายของบทร้อยกรองเหตุการณ์ต่อไปจะเป็นอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันเขียนตามที่คิด แล้วให้ตัวแทนนำออกไปอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง และให้เพื่อนช่วยกันตัดสินว่ากลุ่มใดมีเหตุผลดีที่สุด โดยมีครูเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องหลงชีวิต ในใจอีกครั้งแล้วตอบคำถามท้าย บทร้อยกรองให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดไว้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิด ครูอธิบายให้นักเรียน เข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อนทราบ ๆ เพื่อหา ผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

2. ครูให้นักเรียนวาดภาพ ความคิดคาดการณ์ต่อจากเรื่อง แล้วนำมาส่งครู เป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. ภาพประกอบบทร้อยกรองเรื่องหลงชีวิต
3. บทร้อยกรองเรื่องหลงชีวิต
4. ฉลากหมายเลข 1, 2, 3, 4, และ 5

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
2. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 9

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรอง เรื่องกระเจ๊กเงา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูให้อาสาสมัครออกมาส่งกระเจ๊กตัวเอง แล้วบอกเพื่อน ๆ ว่าเห็นเงาอะไรที่ปรากฏในกระเจ๊กบ้าง เสร็จแล้วครูถามนักเรียนว่าสิ่งที่สะท้อนออกมาให้นักเรียนเห็นนั้น จะเห็นได้เฉพาะรูปร่างภายนอกใช่ไหม ส่วนภายในจิตใจจะเห็นได้จากอะไร เพราะอะไร ให้นักเรียนตอบโดยยกเหตุผลประกอบให้เห็นเด่นชัดภายในเวลาที่ครูกำหนดให้

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพสัตว์ 2 เท่า ที่ครูแจกให้)
2. ครูแจกบัตรย่อยเรื่องเรื่องกระจกเงาให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อม ๆ กัน 1 ครั้ง แล้วอ่านในใจอีก 1 ครั้ง ภายในเวลา 3 นาที
3. ครูถามความหมายของคำจากบัตรย่อยเรื่องด้วยบัตรคำต่อไปนี้

กระจกเงา	บทประพันธ์	วิจัย	ตรง	ส่อง
----------	------------	-------	-----	------

โดยให้นักเรียน แต่ละกลุ่มแข่งขันกันตอบว่า คำเหล่านั้น ใช้แทนสัญลักษณ์ของอะไรเมื่อแปลแล้ว ได้ความหมายถูกต้องตามที่ผู้เขียนต้องการ (ถ้านักเรียนตอบไม่ถูกครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ)

4. ครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า ได้ข้อคิดอะไรหลังจากอ่านบทประพันธ์จบแล้ว และบอกจุดประสงค์ของผู้เขียนว่าต้องการเสนอสาระอะไรให้ผู้อ่านทราบ โดยยกเหตุผลประกอบกลุ่มใดทำเสร็จแล้วให้นำออกมารายงานหน้าชั้นที่ละกลุ่ม และให้ครูเป็นผู้ตัดสินว่ากลุ่มใดพูดถูกต้อง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

5. ครูให้นักเรียนวาดภาพความคิดขยายความต่อจากเรื่องที่ เหตุการณ์ต่อไปภายหน้า จะเป็นอย่างไร ในกระดาษวาดเขียนแผ่นใหญ่ที่ครูแจกให้และระบายสีให้สวยงาม เสร็จแล้ว นำภาพมาติดที่กระดานตามกลุ่มของตน แล้วส่งตัวออกไปบรรยายภาพตามจินตนาการของนักเรียน ที่คิดเหตุการณ์ไว้ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันตัดสินว่ากลุ่มใดคาดการณ์ได้อย่างมีเหตุผลดี โดยมีครูเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะในการคิดคาดการณ์

6. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมาเขียนใจความสำคัญของบทประพันธ์บนกระดานตามกลุ่มของตน เพื่อให้ครูและเพื่อน ๆ ร่วมกันตัดสินว่ากลุ่มใดเขียนได้ถูกต้อง โดยมีครูสรุปชี้แจงความถูกต้องให้นักเรียนทราบอีกครั้ง

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องกระเจ๊กเงา ในใจอีกครั้ง แล้วตอบคำถามท้ายบทร้อยกรองให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลาครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทำผิด ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ให้เพื่อนทราบ ๓ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง
2. ครูให้นักเรียนจดใจความสำคัญบนกระดานลงในสมุดแบบฝึกหัดแล้วนำไปอ่านทบทวนอีกครั้ง
3. ครูให้นักเรียนจดคำศัพท์บนกระดาน และนำไปแต่งประโยคมาส่งครูเป็นการบ้าน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ และบัตรความหมาย
2. สีเมจิก 5 กล่อง
3. บทร้อยกรองเรื่องกระเจ๊กเงา
4. กระดาษวาดเขียนแผ่นใหญ่ 5 แผ่น
5. ภาพเบ็ด ไม้ นก ห่าน ค้างคาว อย่างละ 6 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
2. ตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แผนการสอนกลุ่มควบคุมแผนที่ 10

ใช้เวลาสอน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านบทร้อยกรองแล้วเข้าใจความหมายของคำ และบอกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างต่อเนื่องกัน ตลอดจนคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องได้ จะทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถแปลความหมายของคำ ตามบริบทจากบทร้อยกรองที่อ่านได้
2. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถคิดขยายความต่อจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
4. สามารถจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

เนื้อเรื่อง

บทร้อยกรอง เรื่องปัญหาแลประเสริฐกว่าทรัพย์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน โดยให้นักเรียนให้คำจำกัดความคำว่า ผู้มีปัญญา กับผู้มีทรัพย์ ว่าแตกต่างกันอย่างไร ให้อาสาสมัคร 2 คน เป็นนักเรียนชาย 1 คน นักเรียนหญิง 1 คน ออกมาอธิบายหน้าชั้น แล้วให้นักเรียนทั้ง 2 คน สรุปความคิดของตนด้วยว่าต้องการมีปัญญาคือ หรือทรัพย์สมบัติมาก โดยยกเหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนเองด้วยในเวลาທີ່ครูกำหนดให้

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (โดยกำหนดกลุ่มตามภาพผลไม้ 5 ชนิด ที่ครูแจกให้

2. ครูแจกบัตรย่อยกรองเรื่องปัญหาแลประเสริฐกว่าทรัพย์ ให้นักเรียนอ่านออกเสียง 1 ครั้ง และอ่านในใจอีก 1 ครั้ง ภายในเวลา 3 นาที

3. ครูนำบัตรคำจากบัตรย่อยกรองต่อไปนี้ติดบนกระดานคือ

สรรพสิ่ง	ก่อเกียรติ	หวังทุกข์
----------	------------	-----------

ให้นักเรียนออกมา เขียนความหมายของคำบนกระดาน โดยค้นหาความหมายจากพจนานุกรมได้ กลุ่มใดเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

4. ครูสนทนากลุ่มเกี่ยวกับเนื้อหาของบัตรย่อยกรอง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระว่า เห็นด้วยกับผู้ที่เขียนหรือไม่ เพราะเหตุใด แล้วให้นักเรียนบอกด้วยว่าสิ่งที่ผู้เขียนบอกนั้นถูกต้องหรือไม่

5. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดคาดการณ์ว่า ถ้าทุกคนปฏิบัติตามความหมายบัตรย่อยกรอง เหตุการณ์ต่อไปจะเป็นอย่างไร เพราะอะไรยกเหตุผลมาประกอบ เขียนลงในกระดาษแล้วให้ตัวแทนออกไปอ่านหน้าชั้นให้เพื่อน ๆ ฟัง และช่วยกันตัดสินว่า การคาดการณ์นั้นมีเหตุผลหรือไม่ โดยมีครูให้ข้อเสนอแนะในการตัดสิน

6. ครูให้แต่ละกลุ่มเขียนใจความสำคัญของบัตรย่อยกรองแต่ละบทว่าคืออะไร ทำไมจึงคิดเช่นนั้นให้เหตุผลประกอบ แล้วส่งตัวแทนออกไปรายงานหน้าชั้น เสร็จแล้วครูสรุปใจความสำคัญให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรย่อยกรองเรื่องปัญหาแลประเสริฐกว่าทรัพย์ ในใจอีกครั้ง แล้วตอบคำถามท้ายบัตรย่อยกรองให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ครูกำหนดให้ เมื่อหมดเวลา ครูเฉลยคำตอบ แล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ส่วนข้อที่ทวนผิด ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนรวมคะแนน แล้วบอกคะแนนที่ตนเองทำได้ ให้เพื่อนทราบ ๆ เพื่อหาผู้ชนะ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมแบบฝึกหัดส่งครู เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้ง

สื่อการสอน

1. บัตรคำ
2. บัตรความหมาย
3. บทร้อยกรองเรื่องปัญหาและประเสริญว่าทรัพย์
4. ภาพผลไม้ แอปเปิ้ล มังคุด กล้วย มะม่วง ส้ม อย่างละ 6 ภาพ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม
2. ตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นรายบุคคล

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

บทร้อยกรองของกลุ่มทดลอง

ชุดที่ 1 - 10

แบบฝึกหัดที่ 1 นิทานเรื่องกระต่ายน้อย

กิจกรรมการฝึกทักษะมี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "ชิงธง" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ไปยืนเรียงแถวหน้ากระดานด้านหลังห้องเรียน เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณจากครู ให้ทุกคนที่อยู่ในแถวรีบวิ่งออกไปชิงธง ที่ครูตั้งเรียงกันไว้หน้าห้องเรียนคนละ 1 อัน แล้วรีบกลับเข้าไปนั่งที่เดิม ใครเข้าที่ช้าหัก 2 คะแนน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดูคะแนนที่ติดไว้ด้านหลังธงแต่ละสีซึ่งจะมีคะแนนต่างกัน
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกความหมายของคำที่นักเรียนเสนอไว้โดยครูเป็นผู้ถาม ถ้าตอบได้จะได้คะแนนตามสีของธงที่กลุ่มตน ชิงมาได้ ถ้าตอบไม่ได้ให้กลุ่มอื่นตอบแทน คะแนนจะเป็นของกลุ่มต่อไป เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำที่นักเรียนเสนอไว้
4. เมื่อจบเกมให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ ให้ส่งตัวแทนออกไปแสดงความคิดเห็นในการแปลความหมายของคำ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรอง ในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "แข่งขันเล่าเรื่อง" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปจับฉลากหมายเลขจากครู กลุ่มใดจับฉลากได้หมายเลข 1 ให้เล่าเรื่องกระต่ายน้อยกลุ่มใดจับฉลากได้หมายเลข 2 ให้แสดงบทบาทสมมุติ
2. ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มที่จับได้หมายเลข 1 ออกไปยืนหน้าชั้นแล้วเล่าเรื่องให้สัมพันธ์กัน โดยวนไปทางขวามือของคนแรกจนถึงคนสุดท้ายให้เสร็จภายใน 3 นาที
3. ให้สมาชิกในกลุ่มที่จับได้หมายเลข 2 แต่ละคนแบ่งหน้าที่กันแสดงบทบาทสมมุติตามตัวละครเรื่องกระต่ายน้อย ตั้งแต่ต้นจนจบภายในเวลา 3 นาที (ห้ามใช้เสียง) กิจกรรมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนครบ 5 กลุ่ม
4. ให้นักเรียนกลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปเสนอความคิดเห็น ในการเล่าเรื่องหรือแสดงบทบาทสมมุติในส่วนที่เป็นความสัมพันธ์กันของเรื่อง ตามความคิดเห็นของกลุ่ม

หมายเหตุ

1. ก่อนจะปฏิบัติกิจกรรมให้แต่ละกลุ่มดูเกณฑ์การให้คะแนนที่ครูเขียนไว้บนกระดานให้เข้าใจก่อน

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเป็นผู้ให้คะแนนการเล่าเรื่องและแสดงบทบาทสมมติ (ห้ามให้คะแนนกลุ่มของตนเอง)

ขั้นที่ 3 การอ่านบทหรือกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "แข่งขันเขียนเรื่อง" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนดูภาพบนกระดาน แล้วอ่านคำถามจากแถบประโยค 4 ข้อ ที่ครูคิดไว้
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดขยายความต่อจากเรื่องกระต่ายน้อยโดยตอบคำถามคิดขยายความที่ละข้อจนครบ 4 ข้อ โดยที่ครูกำหนดคะแนนไว้ข้อละ 5 คะแนน

3. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามคิดขยายความเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปอ่านคำตอบแต่ละข้อหน้าชั้น โดยมีครูและนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันตัดสิน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปแสดงความคิดเห็นในการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทหรือกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกมกิจกรรม "ไขปัญหา - - คาใจ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านคำถามจากแถบประโยคที่ครูคิดไว้บนกระดานให้เข้าใจ
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปจับฉลาก (ตัวแทนกลุ่มให้สับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน) จับใดข้อใดให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตอบคำถามข้อนั้นให้ถูก ถ้าตอบไม่ถูกต้องให้กลุ่มอื่นตอบแทน กลุ่มใดตอบถูกต้องให้คะแนนข้อละ 4 คะแนนเมื่อหมดคำถามแล้วให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้กลุ่มที่ได้คะแนนมาก ส่งตัวแทนออกไปแสดงความคิดเห็นในการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

แบบฝึกหัดที่ 2 บทร้อยกรองเรื่องเปิดน้อย

กิจกรรมการฝึกทักษะมี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "แหวกฟ้า - คว่ำดาว" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปจับดาวในขวดโหลที่ครูเตรียมไว้หน้านั้น ซึ่งดาวแต่ละสีจะมีคะแนนต่างกัน
2. เมื่อตัวแทนของแต่ละกลุ่มจับดาวเสร็จแล้ว ให้ส่งตัวแทนไปเขียนความหมายของคำที่กระดานที่ละกลุ่มละ 1 คำตามลำดับ ถ้าเขียนได้ถูกต้องตามเฉลยของครู จะได้คะแนนสะสมตามสีของดาว (กลุ่มใดตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้และคะแนนจะเป็นของกลุ่มที่ตอบถูก) เกมจะดำเนินไปจนหมดคำที่ให้นักเรียนเสนอไว้บนกระดาน เมื่อจบเกมกลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปแสดงความคิดเห็นของกลุ่มในการแปลความหมายของคำให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "ปะติดปะต่อ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านบัตรคำที่ครูคิดให้ดูบนกระดาน แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเรียบเรียงถ้อยคำให้มีความสัมพันธ์กัน
2. เมื่อให้นักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จให้ส่งตัวแทนออกไปอ่าน เนื้อเรื่องที่เขียนหน้าชั้นจนครบทุกกลุ่ม แล้วครูเฉลยเนื้อเรื่องเปิดน้อยบนกระดาน ให้แต่ละกลุ่มส่งผลงานของตนให้ครูตรวจโดยครูกำหนดคะแนนไว้ 10 คะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
3. ให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไป แสดงความคิดเห็นในการเรียบเรียงเรื่องให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนใช้กิจกรรม "เขียนภาพการ์ตูน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านแถบประโยคที่ครูคิดไว้บนกระดาน แล้วให้แต่ละกลุ่มเขียนเรื่องเป็น

ภาพการ์ตูน โดยคิดจากการตั้งคำถามเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนแต่ละกลุ่มโดยลำดับภาพ
ให้ถูกต้องและระบายสีให้สวยงามตลอดจนเขียนคำบรรยายไว้ใต้ภาพ

2. เมื่อนักเรียนวาดภาพเสร็จให้ตัวแทนกลุ่มออกไปอ่านความคิดเห็นของกลุ่มตนเอง
แล้วติดภาพไว้ที่ป้ายนิเทศหน้าชั้น

3. ครูและนักเรียนร่วมกันตัดสิน โดยกำหนดคะแนนเต็มภาพละ 10 คะแนน กลุ่มที่ได้
คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปเสนอแนวทางการคิดและการ์ตูนของกลุ่มให้เพื่อน ๆ

ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทหรือกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกมกิจกรรม "จับใจความ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำถามลงในกระดาษ กลุ่มละ 1 คำถามแล้วนำไปส่งครู
(ถ้าคำถามกลุ่มใดซ้ำกันให้ตั้งคำถามใหม่)

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามที่ครูถาม (แต่ไม่ใช่คำถามของกลุ่มตนเอง) ถ้ากลุ่มใด
ตอบถูกให้ส่งตัวแทนออกไปจับฉลากคะแนนที่ครูเขียนไว้ จับได้กี่คะแนนให้เก็บไว้เป็นคะแนนสะสม
เมื่อหมดคำถามให้รวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด

3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไป แสดงความคิดเห็นในการตอบคำถามกลุ่มให้เพื่อน ๆ

ทราบ

แบบฝึกหัดที่ 3 บทร้อยกรอง เรื่องบ้านน้อย

กิจกรรมการฝึกทักษะมี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรอง ในลักษณะแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "คว่ำใจ _ ทายคำ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนร้องเพลง "ตามองตา" พร้อมกับปรบมือไปเรื่อย ๆ
2. เมื่อได้ยินสัญญาณดังขึ้นให้ทุกคนหยุดร้องเพลง แล้วฟังครูอ่านความหมายของคำจากรูปหัวใจ ที่ครูหยิบขึ้นมาจากขวดโหลที่เตรียมไว้
3. เมื่อครูอ่านความหมายจบให้แต่ละกลุ่มรีบหาคำซึ่งตรงกับความหมายที่ครูอ่านขึ้นมา และอ่านให้ครูฟัง ถ้าตอบถูกต้องตามเฉลยได้คะแนน 2 คะแนน เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำที่เตรียมไว้ กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
4. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปเสนอความคิดของกลุ่มในการแปลความหมายของคำ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "คำถาม _ ฉันทอ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตั้งคำถาม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง แล้วส่งตัวแทนของกลุ่มออกไปเขียนคำถามบนกระดาน ให้ครบทุกกลุ่ม
2. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกไปจับฉลากตอบคำถามกลุ่มละ 1 คำถาม (ห้ามตอบคำถามของกลุ่มตน) ถ้ากลุ่มใดตอบถูกต้องตามเฉลยให้คะแนนข้อละ 5 คะแนน กิจกรรมจะดำเนินไปจนหมดคำถามที่เขียนไว้บนกระดาน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
3. ให้นักเรียนกลุ่มชนะส่งตัวแทนออกไปเสนอแนะแนวทางการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนใช้กิจกรรมฝึกคิดขยายความจาก "แถบประโยคชุดที่ 1" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปจับฉลากหมายเลขกลุ่มละ 1 หมายเลข แล้วรีบมานั่งที่เดิม

2. ให้นักเรียนอ่านแถบประโยคคำถามบนกระดานทั้ง 5 ข้อ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามโดยขยายความจากข้อที่จับฉลากหมายเลขได้ให้เสร็จภายใน 1 นาที กลุ่มใดตอบเสร็จให้ออกไปยืนหน้าชั้นตามลำดับก่อนหลัง

3. ให้นักตัวแทนกลุ่มที่ออกไปยืนหน้าชั้น อ่านคำตอบที่ละข้อ ถ้าตอบถูกต้องมีเหตุผลให้คะแนน 4 คะแนน ตอบไม่ถูกต้องให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้ กิจกรรมจะดำเนินไปจนครบทุกกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ให้นักกลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการคิดคาดการณ์ของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทหรือกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "ผู้พิชิตันถั่ว" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อครูคิดแผนเกม "ตันถั่ว" ที่กระดานแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปจับฉลากหมายเลขข้อ แล้วกลับไปนั่งที่เดิม

2. เมื่อครูยกแถบประโยคขึ้นถามถ้าตรงกับหมายเลขของกลุ่มใด ให้นักกลุ่มนั้นรับตอบคำถามให้เร็วที่สุดถ้าตอบถูกต้องให้ส่งตัวแทนออกไปโยนลูกเต๋า ได้แต้มเท่าไร ให้นักตัวแทนเดินตัวเดินขึ้นไปบนตันถั่วตามแต้มที่โยนได้แล้วจุดแต้มไว้ (ถ้าตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทน) ทำเช่นนี้ไปทุกกลุ่มจนกว่าจะหมดคำถาม กลุ่มใดเดินขึ้นตันถั่วได้สูงที่สุด กลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

3. ให้นักกลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปเสนอเหตุผลในการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

แบบฝึกหัดที่ 4 บทร้อยกรองเรื่องเมืองไทย

กิจกรรมการฝึกทักษะมี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "แข่งรถ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อครูตีคอปกรณแข่งรถบนกระดานเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 ส่งตัวแทนออกไปหยิบบัตรความหมายคำที่ครูคว่ำไว้ 1 ใบ แล้วอ่านดัง ๆ ตามความหมายของคำให้กลุ่มที่ 2 ตอบ เมื่อกลุ่มที่ 2 ตอบถูกต้องออกไปเขียนความหมายของคำลงบนกระดานแล้วเลื่อนรถของกลุ่มตน (กลุ่มที่ 2) ไป 1 ช่อง ถ้าตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้ แล้วเลื่อนรถตามช่องของกลุ่มที่ตอบถูก ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนครบทุกกลุ่ม รถของกลุ่มใดอยู่หน้าเป็นผู้ชนะ

2. ให้ตัวแทนของกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอแนะเหตุผลของกลุ่มในการแปลความหมายของคำให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "ตอบคำถามชุดที่ 1" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกไปจับฉลากหมายเลขข้อ แล้วรีบกลับไปนั่งที่เดิม

2. เมื่อครูชูคำถามจากแถบประโยคขึ้นถาม ถ้าตรงกับฉลากหมายเลขของกลุ่มใดให้สมาชิกในกลุ่มปรึกษากันให้เวลาคิดข้อละ 1 นาที แล้วส่งตัวแทนไปเขียนคำตอบบนกระดานตอบถูกต้องให้ข้อละ 4 คะแนน ตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทนเกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำถามกลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้ตัวแทนกลุ่มชนะออกไปเสนอแนะหลักการตอบคำถามให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "วาดภาพตามจินตนาการ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพความคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่อง ตามจินตนาการของกลุ่มตน แล้วระบายสีให้สวยงามภายในเวลา 10 นาที

2. เมื่อทุกกลุ่มวาดภาพเสร็จให้นำภาพไปติดบนกระดานตามลำดับก่อนหลังแล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกไปบรรยายภาพ เสร็จแล้วให้รวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอแนวคิขยายความของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

หมายเหตุ

การให้คะแนนให้ครูและนักเรียนกลุ่มอื่นร่วมกันตัดสิน โดยดูเกณฑ์จากการให้คะแนน

บนกระดานที่ครูเขียนไว้ให้ดู

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "เชื่อมโยงมีรางวัล" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำถามเกี่ยวกับการนำไปสู่การจับใจความสำคัญกลุ่มละ

1 ข้อ แล้วส่งคำถามของกลุ่มตนให้ครูเก็บไว้ โดยกำหนดหมายเลขคำถามกำกับทุกข้อ

2. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้ส่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มไปเสี่ยงเชื่อมโยง ได้หมายเลข

ใด ให้ตอบคำถามข้อนั้น ๆ โดยมีครูเป็นผู้อ่านคำถาม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบภายในเวลา

1 นาที กลุ่มใดตอบคำถามถูกให้ข้อละ 2 คะแนน ตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทน เกมจะดำเนินไป

เรื่อย ๆ เมื่อหมดคำถามให้รวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปสรุปใจความสำคัญตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนให้

เพื่อน ๆ ทราบ

แบบฝึกหัดที่ 5 บทร้อยกรองเรื่องเกียรติศักดิ์นักรบไทย

กิจกรรมการฝึกทักษะมี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "จับปลา" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปจับปลาในกล่องใส่ปลาที่ครูเตรียมไว้ กลุ่มละ 2 ตัว แล้วช่วยกันหาความหมายของคำที่อยู่ข้างหลังปลานั้น
2. เมื่อแต่ละกลุ่มหาความหมายของคำเสร็จแล้ว ให้ส่งตัวแทนรีบออกไปเขียนคำและความหมายของคำบนกระดาน แล้วเสียรูปปลาไว้ที่กระเป๋าดังนั้น กลุ่มใดเสร็จก่อนได้คะแนน 5 คะแนน (เก็บเป็นคะแนนสะสมไว้)
3. เมื่อครูเฉลยความหมายของคำบนกระดานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจคำและความหมายของคำที่แต่ละกลุ่มเขียนไว้ ถ้าถูกต้องให้ค่าละ 2 คะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
4. ให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไป แสดงความคิดเห็นของกลุ่มในการแปลความหมายของคำ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "คุบองข้อส้อม" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปรับคุบองจากครู เพื่อนำไปข้อส้อม (จากผู้ชายที่ครูเตรียมไว้แล้ว) โดยผู้ซื้อบอกว่าต้องการคุบองหมายเลขอะไร (กระต่ายน้อย ๆ ไม่ให้ผู้อื่นได้ยิน)
2. เมื่อนักเรียนได้รับคุบองมาแล้ว ให้ผู้ที่ได้หมายเลข 1 ลูกขึ้นอ่านคำถามในคุบองแล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตอบ ถ้าตอบถูกให้ออกไปรับส้มจากผู้ชาย ถ้าตอบผิดให้กลุ่มอื่นตอบแทน เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ เมื่อสิ้นสุดการเล่นกลุ่มที่ได้ส้มมากเป็นผู้ชนะ
3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไป เสนอแนะแนวการจับความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

หมายเหตุ

ครูจะเป็นผู้ตัดสินการตอบของนักเรียนว่าถูกหรือผิด

ขั้นที่ 3 การอ่านหรือยกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "เขียนการ์ตูน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพการ์ตูนจากเนื้อเรื่องตามจินตนาการ ของนักเรียน ว่าเหตุการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้นหลังเหตุการณ์จบแล้วน่าจะเป็นอย่างไรโดยแบ่งภาพเป็นชุด ๆ เสร็จแล้ว ให้ระบายสีให้สวยงามภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลานำภาพไปติดบนกระดานตามกลุ่มของตน

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปอ่านเรื่องของกลุ่มตนหน้าชั้น โดยมีครูและนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ครูเขียนไว้บนกระดาน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มที่ชนะกลุ่มออกไปสรุปแนวคิดผลการณ์ของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านหรือยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "ย่น ๆ ย่อ ๆ พอเข้าใจ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันย่อเรื่องเกียรติกศักดิ์นักรบไทยเป็นร้อยแก้ว โดยเริ่มย่อจากคนที่ 1 ก่อนแล้วส่งต่อไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคนในกลุ่มซึ่งจะได้เรื่องสั้นที่สุดภายในเวลา 5 นาที กลุ่มใดเสร็จก่อนให้นำไปส่งครูเก็บไว้

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปอ่านเรื่องที่กลุ่มของตนย่อไว้ โดยมีครูและเพื่อน ๆ กลุ่มอื่นเป็นผู้ให้คะแนน เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนครบทุกกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้นักเรียนกลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปเสนอแนะแนวการจับใจความสำคัญของกลุ่มให้เพื่อนทราบ

แบบฝึกชุดที่ 6 บทร้อยกรองเรื่องเมตตธรรม

กิจกรรมการฝึกทักษะมี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "ปริศนาหาคำ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนคอยฟังคำปริศนาความหมายของคำที่ครูอ่านเป็นคำกลอนครึ่งละ 1 ปริศนา เมื่อครูอ่านจบให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหาคำในบทร้อยกรองที่คิดว่าตรงกับความหมายที่ครูอ่านและเขียนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ เกมจะดำเนินไปจนหมดปริศนาที่ครูเตรียมมา
2. เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมครูเฉลยคำตอบด้วยบัตรคำบนกระดาน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจ กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไป เสนอความคิดเห็นในเรื่องการสังเกตคำได้ตรงกับ ความหมายอย่างรวดเร็วของกลุ่ม ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "แข่งขันกันตอบ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้ตัวแทนของกลุ่มออกไปหยิบแถบประโยคคำถามที่โต๊ะครู กลุ่มละ 1 แผ่น แล้วนำมาให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตอบคำถาม
2. เมื่อได้ยินสัญญาณหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปเขียนคำตอบบนกระดาน
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจคำตอบ จากแถบประโยคบนกระดานโดยให้ข้อมูล

ข้อละ 5 คะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

4. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไป เสนอเหตุผลในการตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ

ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "จินตนาการด้วยภาพ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันเขียนภาพตามจินตนาการของนักเรียนเอง เกี่ยวกับ การมีเมตตธรรม 1 ภาพ และภาพการขาดเมตตธรรม 1 ภาพ จัดภาพไว้คู่กัน ระบายสีให้

สวยงามพร้อมกับเขียนคำบรรยายไว้ใต้ภาพภายในเวลา 10 นาที กลุ่มใดเสร็จก่อนให้นำภาพไปติดไว้ที่กระดานตามกลุ่มของตน (เพื่อให้ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาตัดสินตามเกณฑ์การให้คะแนนที่ครูเขียนไว้บนกระดาน)

2. เมื่อทุกกลุ่มติดภาพครบแล้วให้ส่งตัวแทนของกลุ่มออกไปอ่านคำบรรยายใต้ภาพของกลุ่มตนจนครบทุกกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปเสนอแนวคิดในการจินตนาการภาพของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

หมายเหตุ

ห้ามไม่ให้นักเรียนให้คะแนนกลุ่มของตน

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "ใคร อะไร ที่ไหน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับแจกแผ่นเกมจากครูแล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตอบคำถามให้เร็วที่สุด แล้วนำไปส่งครู

2. เมื่อหมดเวลา ครูเฉลยคำตอบจากแผ่นเฉลยบนกระดานให้แต่ละกลุ่มไปรับคำตอบที่แต่ละกลุ่มทำไว้มาตรวจ (ให้สับเปลี่ยนกันตรวจ) โดยครูเกณฑ์การให้คะแนนที่ครูเขียนไว้บนกระดาน เสร็จแล้วรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปสรุปสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการบอกให้ผู้อ่านทราบให้เพื่อน ๆ ฟังอีกครั้ง

แบบฝึกหัดชุดที่ 7 บทร้อยกรอง เรื่องหนังสือ

กิจกรรมการฝึกหัดทักษะมี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำ ตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "รวมใจ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับแจกรูปหัวใจจากครู กลุ่มละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรีบเขียนคำที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย ที่เสนอไว้บนกระดานลงในรูปหัวใจด้านซ้ายมือ และเขียนความหมายของคำทางด้านขวามือ (ดังตัวอย่างที่ครูติดไว้บนกระดาน)
2. เมื่อแต่ละกลุ่มเขียนคำและความหมายเสร็จแล้ว ให้ตัดรูปหัวใจออกจากกันตามรอยประ แล้วกระจายชิ้นส่วนให้ปะปนกัน
3. พอได้ยินสัญญาณจากครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันรวมหัวใจให้เป็นดวงเดียว ให้คำกับความหมายตรงกัน วางบนกระดาษแข็งที่ครูแจก ให้เสร็จภายในเวลา 3 นาที กลุ่มใดเสร็จก่อนให้สมาชิกของกลุ่มลุกขึ้นยืนยกออกไว้
4. เมื่อครูเฉลยคำ และความหมายด้วยบัตรคำบนกระดาน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจ เสร็จแล้วรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ
5. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอแนะแนวทางการตอบของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรอง ในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "ท่อนหนังสือ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อนักเรียนได้รับแจกเกมท่อนหนังสือจากครูกลุ่มละ 1 ชุด แล้วให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียบเรียงใจความโดยต่อตัวท่อนให้ข้อความสัมพันธ์กัน ภายในเวลา 5 นาที กลุ่มใดต่อตัวท่อนเสร็จให้สมาชิกยืนขึ้น
2. เมื่อครูเฉลยคำถาม โดยติดตัวท่อนหนังสือบนกระดาน แล้วให้แต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจ โดยให้คะแนนเบื้องต้นละ 2 คะแนน เสร็จแล้วรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ
3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอแนะทางในการเรียงเนื้อเรื่องในสัมพันธ์กันอย่างรวดเร็วของกลุ่ม ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรอง ในลักษณะการตีความความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "ฝันไปตามใจของฉัน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดจินตนาการต่อจากเนื้อเรื่องภายในเวลา 5 นาที แล้วครูจับฉลากหมายเลขกลุ่มให้ออกไปพูดคุยนานขึ้น เกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนแต่ละกลุ่มจินตนาการไว้ให้ต่อเนื่องกัน (ควรพูดทุกคน) กำหนดคะแนนให้ 10 คะแนน โดยมีครูและนักเรียนกลุ่มที่เหลือร่วมกันพิจารณาตัดสินการให้คะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
2. ให้นักเรียนที่ชนะส่งตัวแทนออกไปแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตน ให้เพื่อน ๆ

ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "หัวใจ ใครเอ่ย" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 ถึงกลุ่มที่ 4 ออกไปหน้าห้องยืนหันหน้าเข้าหากัน โดยครูแจกรูปคนให้กลุ่ม 1 และกลุ่มที่ 3 แจกรูปหัวใจ ให้กลุ่ม 2 และ 4 แล้วให้นักเรียนทั้ง 4 กลุ่มยืนคนละมุมห้อง โดยยืนมุมละ 2 กลุ่ม ให้ผู้เล่นทั้งหมดหันบ่าข้างที่มีตัวหนังสือเข้าหาตัว ห้ามอ่านข้อความบนรูปหัวใจและรูปคน จนกว่าจะได้รับสัญญาณให้เล่น (ให้สมาชิก กลุ่มที่ 1 ที่เหลือเป็นกรรมการช่วยครูก่อน)
2. เมื่อนักเรียนได้ยินสัญญาณให้ผู้เล่นกลุ่มที่ได้รับคนอ่านข้อความที่ตนได้ แล้วให้นักเรียนที่ถือรูปหัวใจคำตอบวิ่งไปจับคู่กับรูปคนคำถาม จับคู่ได้แล้วให้วิ่งไปหาครู เรียงต่อกันตามลำดับก่อนหลัง เมื่อหมดเวลายุติกิจกรรมทันที ครูตรวจให้คะแนนเองทีละข้อครั้งละ 4 คนจนครบ
3. กลุ่มที่ 1 ที่เหลือขออาสาสมัครเป็นผู้ถือรูปคนคำถาม 1 แถว และกลุ่ม 1 ถือรูปหัวใจใช้กติกาเหมือนเดิม เมื่อครูตรวจคำตอบครบทุกกลุ่มให้ทุกกลุ่มรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
4. ให้นักเรียนที่ตอบผิดออกไปแสดงความคิดเห็นว่าทำไมจึงตอบของคู่ตนว่าทำไมจึงจับคู่ผิด

แบบฝึกหัดที่ 8 บทร้อยกรองเรื่องหลงชีวิต

กิจกรรมการฝึกหัดทักษะมี 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "จับคู่" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อนักเรียนทุกกลุ่มได้รับบัตรเปล่า ๆ จากครูแล้ว ให้แต่ละกลุ่มเขียนคำและเขียนความหมายของคำจากบทร้อยกรองเสร็จแล้วนำมาส่งครู
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปจับฉลากจากครูว่าจะได้ถามกลุ่มไหน เช่น จับได้หมายเลข 2 ให้ถามกลุ่ม 2 โดยให้กลุ่มที่ 1 ออกไปจับฉลากก่อน
3. เมื่อนักเรียนกลุ่มใดเป็นฝ่ายถาม ให้ชูบัตรคำขึ้น (ถามคำไหนก่อนก็ได้) แล้วอ่านคำถามของตนให้กลุ่มที่จับฉลากได้เป็นฝ่ายตอบ ถ้าตอบถูกให้นักเรียน กลุ่มที่ถามพูดพร้อม ๆ กัน "เก่งจริง" ถ้าตอบผิดให้พูดว่า "ผิด" และให้กลุ่มอื่น ตอบแทนได้ ถ้าตอบถูกได้คะแนน 2 คะแนน เกมจะดำเนินไปจนครบทุกกลุ่ม แล้วรวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้นะ
4. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอความคิดของกลุ่มในการแปลความหมายของคำให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "ฉลากปริศนา" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับแจกฉลากจากครูกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามกลุ่มละ 1 ข้อ แล้วเขียนเฉลยลงในกระดาษ นำไปส่งครู โดยใส่หมายเลขคำตอบให้ตรงกับหมายเลขฉลากที่ได้รับ
2. ให้ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มออกไปจับฉลากว่าจะได้ถามปริศนา กลุ่มใด (เริ่มตั้งแต่กลุ่มที่ 1 ออกไปจับฉลากก่อน) เมื่อตัวแทนกลุ่มจับฉลากได้กลุ่มใด ให้ตัวแทนอ่านปริศนาคำถามของกลุ่มตน เพื่อให้กลุ่มที่ถูกจับฉลากได้ลุกขึ้นตอบ ถ้าตอบถูกต้องตามเฉลยที่ให้ไว้กับครู ได้คะแนน 5 คะแนน ถ้าตอบใกล้เคียงให้เจ้าของปริศนาพิจารณาการให้คะแนนเอง แต่ถ้าตอบไม่ถูกต้องให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้ เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนครบทุกกลุ่มและหมดปริศนาที่เตรียมไว้ กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้นะ

3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอแนะในการตอบคำถามที่ถูกต้องของกลุ่มให้เพื่อน ๆ

ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรอง ในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "ฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามจากภาพ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อนักเรียนได้รับภาพจากครูกลุ่มละ 1 ภาพแล้ว ให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำถามจากภาพ พร้อมทั้งเขียนคำตอบลงในกระดาษไว้ด้วย ภาพละไม่เกิน 3 คำถาม และคำถามทั้งหมดต้องเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดและการตีความ (คำถามของแต่ละกลุ่มควรผ่านการตรวจจากครูก่อนเพื่อให้ได้คำถามที่ถูกต้องก่อนถามผู้อื่น)
2. เมื่อได้ยินสัญญาณให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มที่ครูเรียกให้เป็นผู้ถามยืนขึ้น ชูภาพให้กลุ่มอื่น ๆ ดู พร้อมทั้งอ่านคำถามของกลุ่มตนให้กลุ่มอื่น ๆ ตอบ กลุ่มใดตอบถูกให้ข้อละ 5 คะแนน (ครูเป็นกรรมการเขียนคะแนนตามกลุ่มที่แบ่งไว้) เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนครบทุกกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
3. ให้กลุ่มที่ชนะส่งตัวแทนออกไปเสนอแนะแนวทางความคิดและการตีความของกลุ่มให้เพื่อน ๆ

ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "นักฝัน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อนักเรียนได้รับกระดาษคำตอบเขียนจากครูกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกของกลุ่มช่วยกันสรุปเนื้อหาจากบทร้อยกรองเรื่องหลงชีวิตที่นักเรียนอ่านไปแล้ว ว่าผู้เขียนต้องการเสนอเนื้อหาสาระอะไร ให้ผู้อ่านทราบเป็นความเรียงก่อน (ร้อยแก้ว)
2. ให้นักเรียนวาดภาพตามเนื้อหาสาระที่นักเรียนร่วมกันสรุปไว้ระบายสีให้สวยงามภายในเวลา 7 นาที เสร็จแล้วนำภาพไปติดไว้บนกระดานตามกลุ่มของตน (ถ้าเสร็จเร็วระบายสีด้วยก็ได้)
3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปบรรยายภาพของตนให้เพื่อน ๆ ฟัง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ชักถามข้อสงสัยได้ เกมจะดำเนินไปจนครบทุกกลุ่ม (ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาการให้คะแนนโดยกำหนดคะแนนไว้ 20 คะแนน แล้วติดภาพไว้บนกระดาน) กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
4. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะเสนอแนะแนวการจับใจความสำคัญให้เพื่อน ๆ ทราบ

แบบฝึกหัดชุดที่ 9 บทร้อยกรองเรื่องกระเจกเงา

กิจกรรมการฝึกทักษะมี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำตามบริบท

ให้นักเรียนเล่นเกม "แข่งขันกันทาย" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตการใช้คำของผู้เขียนบทร้อยกรองว่า ใช้คำอะไรแทนสัญลักษณ์ต่าง ๆ บ้าง เมื่อนักเรียนพบแล้วให้เสนอคำนั้นให้ครูทราบ เพื่อจะดูว่าตรงกับคำที่ครูเตรียมไว้หรือไม่ ถ้าไม่ตรงให้ตัวแทนของกลุ่มออกไปเขียนคำนั้นบนกระดาน แต่ถ้าตรงกับคำที่ครูเตรียมมาก็ให้ตัวแทนกลุ่มที่ตอบออกไปรับคำที่เป็นสัญลักษณ์จากครูไปเสียที่กระเป๋าดังด้านซ้ายมือเรียงเป็นแถวลงมา (ด้านขวามือเอาไว้เสียความหมายของสัญลักษณ์)

2. เมื่อได้ยินสัญญาณแข่งขัน ครูจะถามคำที่ละคำว่าเป็นสัญลักษณ์ของอะไร ให้เวลาคิดคำละ 20 วินาที ใครคิดออกให้ตอบลงในกระดาษที่ครูแจก กิจกรรมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำที่เตรียมไว้

3. เมื่อครูเฉลยความหมายของคำที่กระเป๋าด้านขวามือ ให้แต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจกลุ่มใดได้คะแนนมาก เป็นผู้ชนะ

4. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไป เสนอความคิดของกลุ่ม ในการแปลความหมายของคำให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "แข่งขันความเร็ว" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อครูคิดแถบประโยคที่กระดานแล้ว ให้แต่ละกลุ่มรีบส่งตัวแทนออกไปเขียนคำตอบบนกระดานครั้งละ 1 คน ตามช่องที่ครูแบ่งไว้ให้ เขียนเสร็จให้รีบกลับมานั่งที่ ใครเข้ามานั่งซ้ำหัก 1 คะแนน เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำถามที่เตรียมไว้

2. เมื่อครูเฉลยคำตอบบนกระดานด้วยแถบประโยค แล้วครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาการให้คะแนนของแต่ละกลุ่มถ้าตอบถูกให้ข้อละ 5 คะแนน ถ้าตอบใกล้เคียงให้ครูและนักเรียนพิจารณาการให้คะแนนตามความเหมาะสม กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไป เสนอแนะแนวทางตอบคำถามของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรอง ในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "คิดขยายความตามจินตนาการ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดขยายความต่อจากเนื้อเรื่องตามจินตนาการของกลุ่มตน แล้วเขียนสรุปความคิดของกลุ่มตนสั้น ๆ แต่ต้องให้ได้เนื้อหาและสาระของความน่าจะเป็นไปได้ภายในเวลา 5 นาที
2. เมื่อหมดเวลาให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกไปอ่านความคิดขยายความกลุ่มตนหน้าชั้น โดยมีครูและนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มที่ตัวแทนอ่านอยู่เป็นกรรมการตัดสิน โดยกำหนดคะแนนให้ 10 คะแนน แล้วคิดคำตอบไว้หน้าชั้น กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปแสดงความคิดเห็นในการคิดคาดการณ์ของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "ทายใจผู้เขียน" โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อนักเรียนได้รับแผ่นเกมที่ครูแจกให้กลุ่มละ 1 แผ่นแล้ว ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันคิดคำตอบแล้วเขียนลงในช่องว่างภายในเวลา 5 นาที
2. เมื่อหมดเวลาให้เปลี่ยนกันตรวจโดยดูเฉลยจากแถบเฉลยที่ครูคิดไว้บนกระดาน ถ้าตอบถูกให้ข้อละ 5 คะแนน เสร็จแล้วรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ
3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอแนะการจับใจความของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

แบบฝึกหัดที่ 10 บทร้อยกรองเรื่องปัญญาแลประเสริฐกว่าทรัพย์

กิจกรรมการฝึกมี 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการแปลความหมายของคำเปรียบ

ให้นักเรียนทำกิจกรรม "ถามให้ตอบ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคอยฟังคำถามจากครู เมื่อครูอ่านบทร้อยกรองที่จะถามจบลง ถ้านักเรียนกลุ่มไหนตอบได้ให้ยกมือขึ้น แล้วลุกขึ้นตอบเพียงความหมายสั้น ๆ ถ้าตอบถูกจะได้คะแนนข้อละ 5 คะแนน ถ้าตอบใกล้เคียงให้ครูเป็นผู้ตัดสิน (ครูจะเขียนคะแนนไว้ตามกลุ่มผู้ตอบ) กิจกรรมจะดำเนินไปจนหมดข้อความที่ครูเตรียมมาและทุกกลุ่มได้ตอบคำถามของครูครบแล้ว

2. เมื่อหมดคำถามให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมาก เป็นผู้ชนะ

3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอความคิดในการตอบของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 2 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะอธิบายความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "ชิงไหวชิงพริบ" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคอยฟังคำถามจากครู และเมื่อครูถามคำถามจบให้นักเรียนปรึกษากัน 1 นาที แล้วให้ตัวแทนรีบวิ่งไปเขียนคำตอบบนกระดาษตามช่องที่ครูแบ่งไว้ เขียนเสร็จให้รีบวิ่งกลับไปที่ ใครงั่งที่หลังหักคะแนน 1 คะแนน

2. เมื่อทุกกลุ่มตอบคำถามของครูหมดแล้ว ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันตรวจคำตอบของตน โดยดูจากเฉลยคำตอบในแบบประโยคบนกระดาน ใครตอบถูกให้ข้อละ 5 คะแนน เสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมาก เป็นผู้ชนะ

3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปเสนอความคิดเห็นของกลุ่ม ตามความสัมพันธ์ของข้อความในบทร้อยกรอง ที่ผู้เขียนเสนอไว้ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการคิดขยายความจากเนื้อเรื่อง

ให้นักเรียนเล่นเกม "ความคิดพิสดาร" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านแบบประโยคปัญหาที่ครูคิดให้ดูบนกระดาน ได้แก่ "มีปัญหากับมีเงินอย่างไหนดีกว่ากัน" แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคาดการณ์ โดยยกเหตุผลมาประกอบให้เห็นเด่นชัดภายในเวลา 5 นาที

2. เมื่อหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปอ่านความคิดเห็นของการ์ของกลุ่มตน แล้วคิดคำตอบไว้บนกระดาน โดยมีครูและนักเรียนกลุ่มอื่นร่วมกันพิจารณาตัดสินให้คะแนน ซึ่งกำหนดคะแนนไว้ 20 คะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

3. ให้ตัวแทนกลุ่มที่ชนะออกไปแสดงความคิดเห็นเป็นการคิดและการ์ของกลุ่ม ให้เพื่อน ๆ ทราบ

ขั้นที่ 4 การอ่านบทร้อยกรองในลักษณะการจับใจความสำคัญ

ให้นักเรียนเล่นเกม "เจ็ดคำถามตามหาแชมป์" โดยปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปจับฉลากครั้งละ 1 คน ถ้าตัวแทนกลุ่มจับฉลากได้ หมายเลขข้อใด ครูจะเป็นผู้อ่านคำถามข้อนั้น เสร็จแล้วให้ตัวแทนกลุ่มลุกขึ้นตอบคำถาม โดยมีครูเป็นผู้ตัดสิน ถ้าตอบถูกครูจะบอกว่า "ใช่" และได้คะแนน 5 คะแนน ถ้าผิดครูจะบอกว่า "ไม่ใช่" ให้กลุ่มอื่นตอบแทนได้ (คำถามแต่ละข้อให้เวลาคิดข้อละ 1 นาที) เกมจะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนหมดคำถาม ให้แต่ละกลุ่มรวมคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ ได้เป็นแชมป์

2. ให้ตัวแทนกลุ่มที่เป็นแชมป์ออกไปเสนอแนวคิดในการตอบคำถามของกลุ่มให้ เพื่อน ๆ ทราบ

แบบฝึกหัดท้ายบทร้อยกรอง

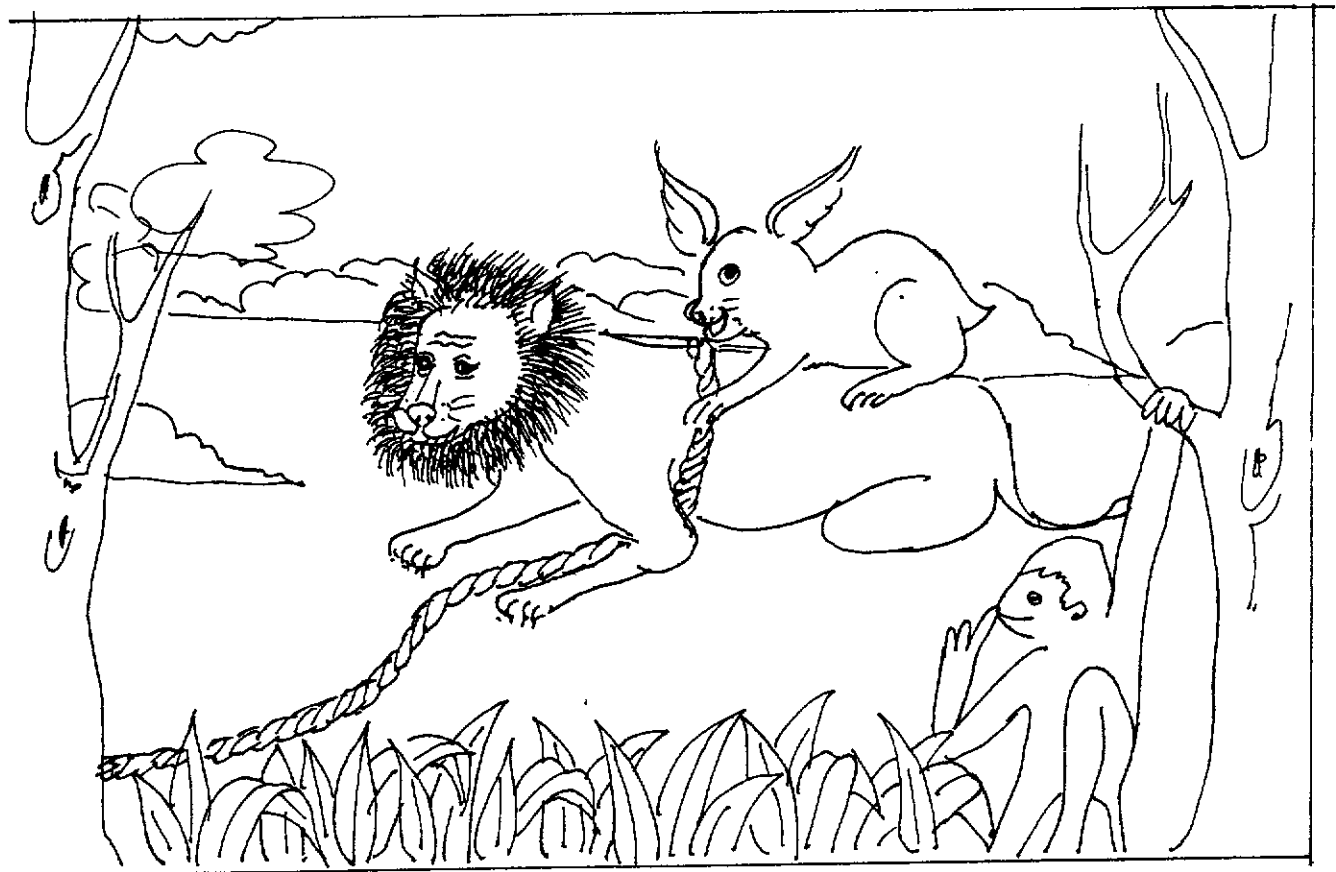
ชุดที่ 1 – 10

สำหรับ

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

แบบฝึกหัดชุดที่ 1
การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นิทานเรื่อง
กระต่ายน้อย

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้ว ตอบคำถามข้อ 1 - 9

นิทานเรื่อง กระต่ายน้อย

ป่าดงพงไพรใหญ่กว้าง	รกร้างสาสัตว์อาศัย
กลางพงดงละเมาะเหมะใจ	ฝูงกระต่ายน้อยใหญ่สราญ
แม่กระต่ายกายขาวราวบุษผาย	มีลูกชายฉลาดอาจหาญ
อยากเที่ยวป่าใหญ่มานาน	วอนขานมารดาทุกวัน
แม้ว่ายังเด็กเล็กนัก	มีรู้จักป่าใหญ่ไพรสัตว์
กลางเถื่อนเคลื่อนไหวหลากพันธุ์	ลูกยาจะพรันหวนใจ
กระต่ายน้อยวิ่งวอนอ่อนหวาน	จนมารดาโอนอ่อนผ่อนให้
แต่งตัวลูกน้อยกลอยใจ	ป่าใหญ่เจ้าไม่เคยทาง
แม่เดินทางหน้าพาบุตร	ห่วงสุดสายใจมิให้ห่าง
กระต่ายน้อยพลัดเพลินเดินทาง	จากละเมาะเหาะอย่างกลางพงา
ป่าสูงฝูงสัตว์น้อยใหญ่	ตื่นตาตื่นใจหนักหนา
ไม้ดอกออกดอกเต็มป่า	ผีเสื้อบินมาบินไป
ชมนกชมไม้ชมสัตว์	จนพลัดกับแม่แลไหน
ไม่เห็นเรียกหาทำอะไร	ตกใจแทบสิ้นชีวา
กระต่ายน้อยค่อยควบคุมสติ	ดำริทางกลับคู้หา
เดินคุ่มสุมเที่ยวเบเลี้ยวเอกรา	เข้าป่าลึกแสนแดนไกล
บัดคลไ่มยิ่นเสียงครวญ	โหยหวนล้นป่าหวาดไหว
กระต่ายน้อยตื่นตระหนกตกใจ	ดับกลัวผินใจไปพลัน
แลเห็นสิงโตติดบ่วง	พราณลงบ่วงรัดกระสัน
รอบกายสัตว์หลายน้อมดูกัน	ยี้มเยาะเย้ยหยันลั่นพงา
สนทน์เล่ห์ไต่จึงไต่ถาม	เหาะหายมโยไฟโยหนา

สัตว์ผ่องร้องตอบวาจา
 กระต่ายว่าถ้าแม่สิ่งนี้
 จะยอมอภัยให้คลาย
 สาสัตว์ต่างพร้อมยอมตาม
 แม้ท่านรอคชีวิตไซ้
 ราชสีห์ดีใจให้สัญญา
 กระต่ายน้อยก็ดบ่วงขาดพลัน
 ต่างจับระบารวร้อง
 บานี่สิ้นทุกขุสสุสราญ
 แม้กระต่ายรู้ความตามมา
 กรุณาปราณีไม่เบา

สิ่งใดอาธรรม์ควรตาย
 เลิกย้ายสัตว์ทั้งหลาย
 บ่วงบาศรัศกายหรือไร
 กระต่ายจึงถามสิ่งให้ใหญ่
 จะกลับตัวหรือไม่อย่างไรกัน
 เราจะรักษาสัตย์มัน
 ผูกสัตว์พากันสาธูการ
 แซ่ซ้องชมเชยเอ๋ยขาน
 อันธพาลสูญสิ้นถิ่นเรา
 ลูกเอ๋ยช่างกล้าจริงหนาเจ้า
 ฝึกเอาไว้เกิดประเสริฐเอ๋ย

รัชนี้ ศรีไพรวรรณ

1. คำว่า "ส่าสัตว์" จากบรรทัดที่ 1 ของบทร้อยกรองนี้ หมายความว่าอย่างไร
 - ก. พวงสัตว์
 - ข. จานวนสัตว์
 - ค. ประเภทของสัตว์
 - ง. ความคึกคะนองของสัตว์

2. คำว่า "ไพรสณฑ์" จากบรรทัดที่ 6 ของบทร้อยกรองนี้มีความหมายเหมือนข้อใด
 - ก. พนม
 - ข. พนาสี
 - ค. พเนจร
 - ง. พนมสวรรค์

3. นิทานเรื่องนี้มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นที่หลังสุด
 - ก. ราชสีห์ให้สัญญา
 - ข. สัตว์ป่าพากันดีใจ
 - ค. แม่กระต่ายชมเชยลูกน้อย
 - ง. กระต่ายขอสัญญาจากราชสีห์

4. ควรเรียงลำดับ (1) - (4) ตามเนื้อความในบทร้อยกรองนี้อย่างไร
 1. พวงสัตว์พากันเต้นระบำ
 2. ผีเสื้อบินวนเวียนชมต้นไม้
 3. ลูกกระต่ายทำให้สิงโตกลับใจ
 4. ลูกกระต่ายกัดบ่วงนายพรานขาด
 - ก. 1 2 3 4
 - ข. 1 3 2 4
 - ค. 2 3 4 1
 - ง. 3 1 2 4

5. ใจความสำคัญของนิทานเรื่องนี้คือ คนใด
- คนราชสีห์ติดบ่วงนายพราน
 - คนกระต่ายกีดบ่วงนายพรานขาด
 - คนลูกกระต่ายพลัดหลงจากแม่กระต่าย
 - คนกระต่ายพูดให้ราชสีห์กลับตัวกลับใจ
6. นิทานเรื่องนี้ ใครสำคัญ น้อย ที่สุด
- สิงโต
 - นายพราน
 - ลูกกระต่าย
 - แม่กระต่าย
7. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะของสิงโตในเรื่องนี้
- เกรง
 - ขี้ใจหนา
 - เห็นแก่ตัว
 - เอาเปรียบ
8. ถ้าสัตว์ทั้งหลายมีนิสัยเหมือนราชสีห์ผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร
- ต่างคนต่างอยู่
 - สัตว์ป่าจะสูญพันธุ์
 - เกิดการแก่งแย่งชิงดีกัน
 - ความสงบสุขจะไม่เกิดขึ้นเลย

9. อะไรคือ ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนนำมาเข้าสู่ข้อสรุปของนิทานเรื่องนี้

ก. ความซื่อสัตย์

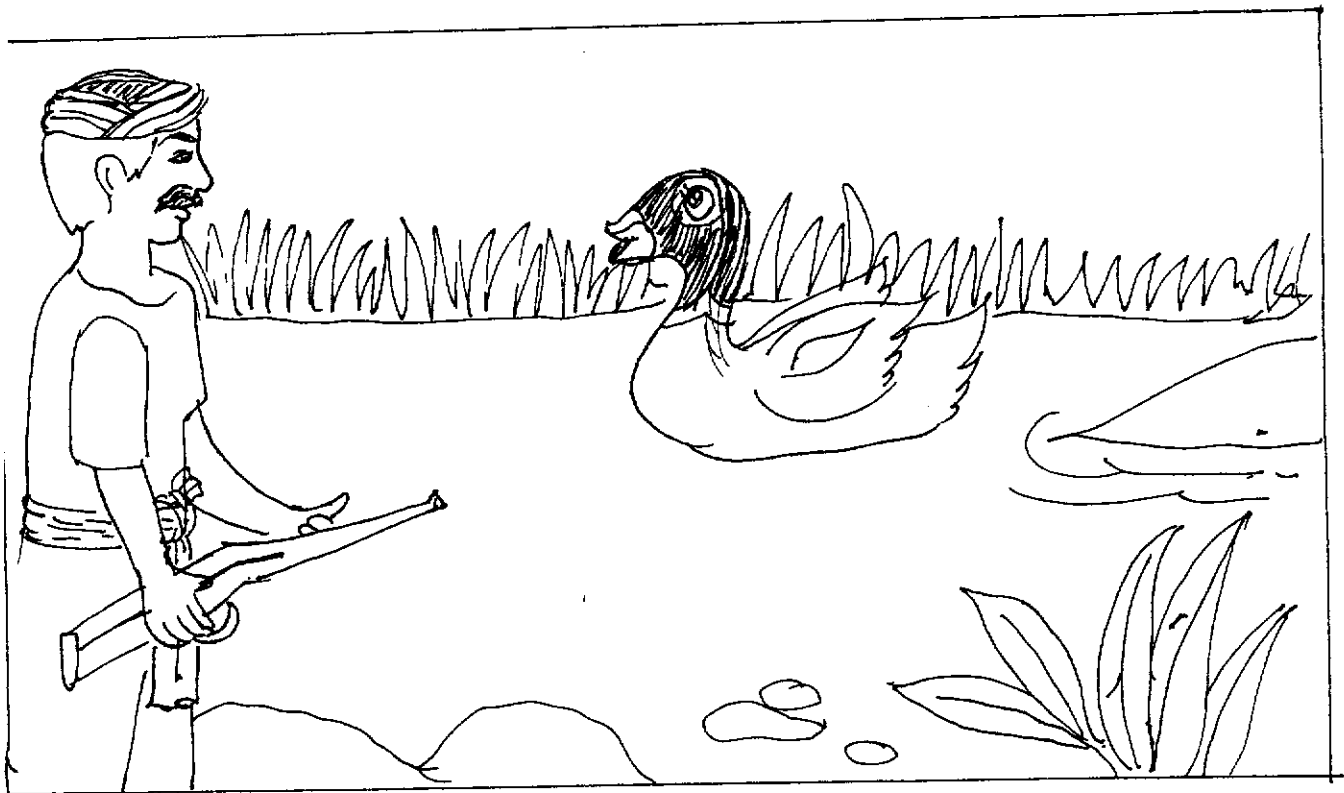
ข. ความเมตตา

ค. ความเสียสละ

ง. ความกล้าหาญ

แบบฝึกหัดชุดที่ 2
การจับใจความบทร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
เป็ดน้อย

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 8

เรื่องเบ็ดน้อย

ลูกเบ็ดและแม่มัน	ต่างสุขสันต์อยู่ในธาร
วันนี้สุขสำราญ	แต่ไม่รู้ภัยจะมา
นายพรานถือปืนจ้อง	แม่เบ็ดร้องร่ำดล
คิดเกรงว่าลูกยา	ต้องถูกฆ่าอควายไป
จึงรีเข้าไปว่า	จงล่าฉันให้พอใจ
ลูกน้อยไปรลละไว้	ในหัวใจแม่ร่ำรอน
ลูกเบ็ดพลันได้ยิน	ความกลัวสิ้นเย็นตระหง่าน
ยิงฉันทัดนายพราน	ไปรลคบปล่อยแม่ฉันทไป
นายพรานพลันสำนึก	จึงรู้สึกละอายใจ
แม่ลูกผูกพันไฉน	คนสัตว์ไม่แตกต่างกัน
เก็บปืนเดินจากไป	ในหัวใจสุดโศกศัลย์
แม่เบ็ดพร้อมลูกพลัน	สรรเสริญในน้ำใจคน

ร้อยกรองขณะการประกวดระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. "เก็บปืนเดินจากไป ในหัวใจสุดโศกศัลย์" คำว่า "โศกศัลย์" ในนี้มีความหมายคล้ายข้อใด
 - ก. เสียใจ
 - ข. ห่วงใย
 - ค. กังวลใจ
 - ง. เศร้าใจ

2. อ่านบทร้อยกรองนี้จบแล้วนักเรียนคิดว่า เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นอันดับแรก

- ก. แม่เปิดยอมาคอยแทนลูก
- ข. นายพรานรู้สึกละอายต่อบาป
- ค. นายพรานเห็นเบ็ดกำลังเล่นน้ำ
- ง. แม่เบ็ดกับลูกชื่นชมในจิตใจมนุษย์

3. ควรเรียงลำดับ (1) - (4) ตามเนื้อความในบทร้อยกรองนี้อย่างไร

- 1. ลูกเบ็ดเล่นน้ำในคลอง
- 2. แม่เบ็ดวิ่งกลาไปหาลูกเบ็ด
- 3. นายพรานเกิดความละอายใจ
- 4. นายพรานถือปืนจ้องจะยิงเบ็ด

ก. 1 2 3 4

ข. 1 4 2 3

ค. 4 3 2 1

ง. 4 2 1 3

4. อะไรคือประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนพาดพิงข้อสรุป

- ก. ความรัก
- ข. ความกตัญญู
- ค. ความเมตตา
- ง. ความละอายใจ

5. จากบทร้อยกรองนี้ นักเรียนเห็นด้วยกับข้อสรุปของผู้เขียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. เห็นด้วย เพราะเมื่อคนทำผิดสักทีตัวควรได้รับคำชมเชย
- ข. เห็นด้วย เพราะการเบียดเบียนซึ่งกันและกันเป็นสิ่งไม่ดี
- ค. ไม่เห็นด้วย เพราะนายพรานไม่ได้ไปเบียดเบียนใคร
- ง. ไม่เห็นด้วย เพราะเบ็ดเป็นอาหารของคนจึงฆ่าได้ไม่บาบ

6. บทร้อยกรองนี้เหมาะที่จะให้ใครอ่าน

- ก. คนที่ชอบเที่ยว
- ข. คนที่ชอบล่าสัตว์
- ค. คนที่ชอบผจญภัย
- ง. คนที่ชอบลักขโมย

7. นิทานเรื่องนี้เหมาะที่จะสอนใคร

- ก. คนโง่
- ข. คนเกเร
- ค. คนขี้ขลาด
- ง. คนใจร้าย

8. นิทานเรื่องนี้ให้คติในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว
- ข. คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้
- ค. เวรย่อมชนะด้วยการไม่จองเวร
- ง. ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย

แบบฝึกหัดชุดที่ 3
การอ่านจับใจความบทความร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
บ้านน้อย

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 9

บ้านเอ๋ยบ้านน้อย
หากเป็นที่รักรวมร่วมจิตใจ
พ่อแม่ลูกห้อมล้อมกันพร้อมหน้า
ถึงจนยากหากประจักษ์รักรินรมย์

แม้จะด้อยราคาที่อาศัย
เหนื่อยจากไหนมาถึงบ้านสราญรมย์
จวนรรจาเร่ร่อนไม่ขึ้นชม
บ้านนั้นสมเป็นสถานวิมานเอ๋ย

ระปะไนย์ นาครทรรพ

1. "สราญรมย์" มีความหมายคล้ายข้อใด
 - ก. ผาสุก
 - ข. อบอวน
 - ค. ปลอดภัย
 - ง. สนุกสนาน
2. "จวนรรจา" มีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. เจรจา
 - ข. ร้องไห้
 - ค. ตื่นเต้น
 - ง. หัวเราะ
3. "สถานวิมาน" จากบทร้อยกรองนี้น่าจะมีลักษณะตรงกับข้อใด
 - ก. บ้านที่ใหญ่โต
 - ข. บ้านที่ทันสมัย
 - ค. บ้านที่สวยงาม
 - ง. บ้านที่ให้ความสุข

4. ข้อความว่า "พ่อแม่ลูกห้อมล้อมกันพร้อมหน้า" แสดงถึงอะไร
 - ก. ความยินดีของทุกคน
 - ข. ความสงบของครอบครัว
 - ค. ความอบอุ่นของครอบครัว
 - ง. ความสนุกสนานของทุกคน

5. คำประพันธ์วรรคใดจากบทร่ายกรองนี้ที่ทำให้ผู้อ่านเชื่อว่าบ้านเป็นเหมือนนิมิตจริง ๆ
 - ก. แม้จะค้อยราค่าที่อาศัย
 - ข. หากเป็นที่รักกรวมร่วมจิตใจ
 - ค. หากจนยากประจักษ์รักชื่อชม
 - ง. เพื่อยจากไหนมาถึงบ้านสราญรมย์

6. ผู้เขียนบทร่ายกรองนี้ต้องการเน้นเรื่องอะไรมากที่สุด
 - ก. ความรื่นเริงของทุกคน
 - ข. ความกตัญญูของลูกต่อพ่อแม่
 - ค. ความสำนึกดีระหว่างพี่ ๆ น้อง ๆ
 - ง. ความรักความผูกพันของทุกคนในบ้าน

7. คำกล่าวใดสอดคล้องกับความหมายของบทร่ายกรองนี้
 - ก. บ้านคือที่พักผ่อน
 - ข. บ้านคือที่อยู่อาศัย
 - ค. บ้านคือสวรรค์ของเราทุกคน
 - ง. บ้านคือที่ที่เราอยู่รวมกันกับพ่อแม่

8. บทร้อยกรองนี้ไม่ได้กล่าวในลักษณะใด

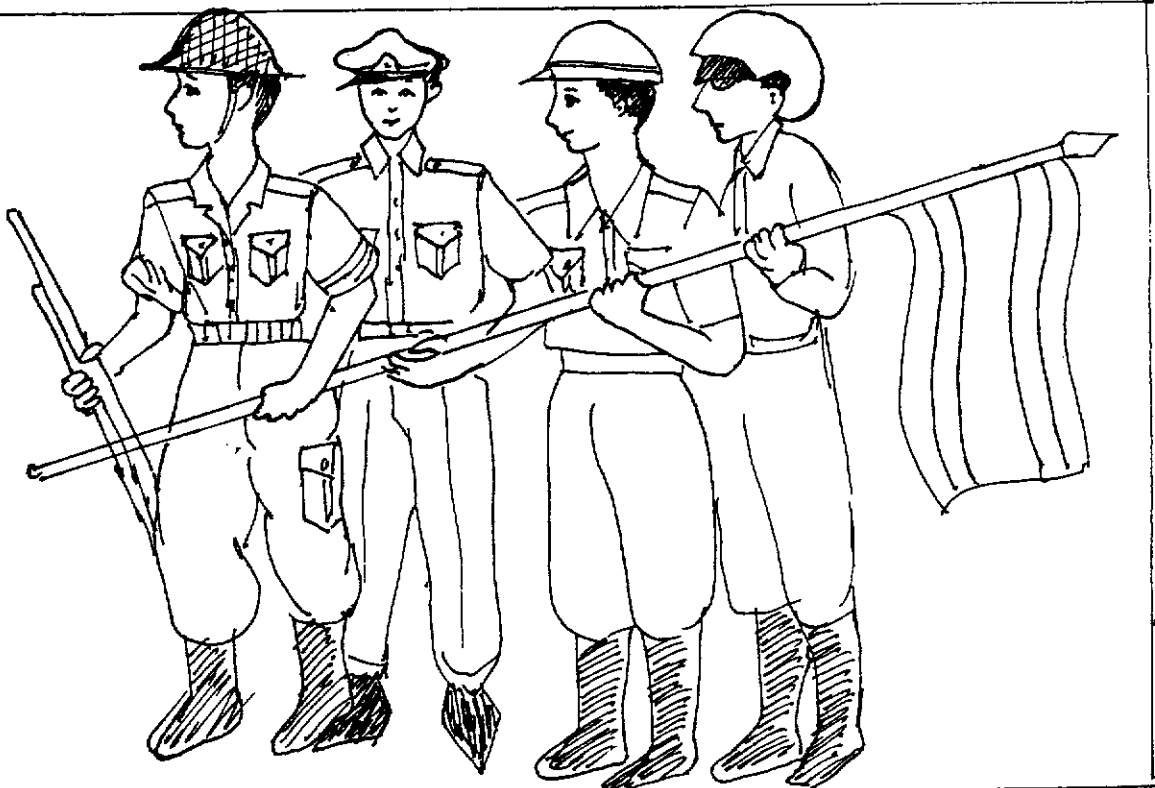
- ก. ชื่นแเนะ
- ข. ให้อัศจรรย์
- ค. เล่าเรื่อง
- ง. บอกเหตุผล

9. อะไรคือปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้บ้านเป็นสุข

- ก. ความรักและความสามัคคี
- ข. ความขยันและการประหยัด
- ค. ความอดทนและการให้อภัย
- ง. ความเสียสละและความเข้าใจกัน

แบบฝึกหัดชุดที่ 4
การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
เมืองไทย

คำชี้แจง อ่านหรือยกรองขึ้นแล้วตอบคำถามข้อ 1 - 9

เรื่อง "เมืองไทย"

สัปดาห์เมืองไทยในวันนี้
 ไทยน้องที่อย่าทะนงหลงผยอง
 เพราะประเทศทั่วไปในแหลมทอง
 ถูกยึดครองด้วยอมิตรคิตทาลาย
 เคยแตกแยกแบ่งปันเป็นก๊กเหล่า
 รวมใจเอาสามัคคีเป็นที่หมาย
 ชีพยอมพลีเพื่อชาติไทยไม่ว่าควาย
 หากดูควายไทยคงพบจุดจบเอย

อนสุรัตน์ ศรีมาลา

1. คำว่า "อมิตร" หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ข้าศึก
 - ข. คนชั่ว
 - ค. คนพาล
 - ง. คนเกเร
2. คำว่า "ทะนง" มีความหมายตรงข้ามกับข้อใด
 - ก. อ่อนแอ
 - ข. อ่อนแอ้ม
 - ค. อ่อนไหว
 - ง. อ่อนหวาน

3. คำว่า "พลี" หมายความว่าอย่างไร

- ก. ต่อสู้
- ข. หินไป
- ค. เสียสละ
- ง. หลีกทาง

4. บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นอันดับแรก

- ก. เตือนคนไทยอย่ามัวหลงตัวเอง
- ข. ขณะนี้พวกศัตรูยึดครองประเทศเรา
- ค. เตือนว่าพวกศัตรูจะยึดครองประเทศ
- ง. รอบ ๆ ประเทศเราถูกพวกศัตรูยึดครองแล้ว

5. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีความรู้สึกอย่างไร

- ก. ห่วงใย
- ข. เสียหาย
- ค. กังวลใจ
- ง. เศร้าใจ

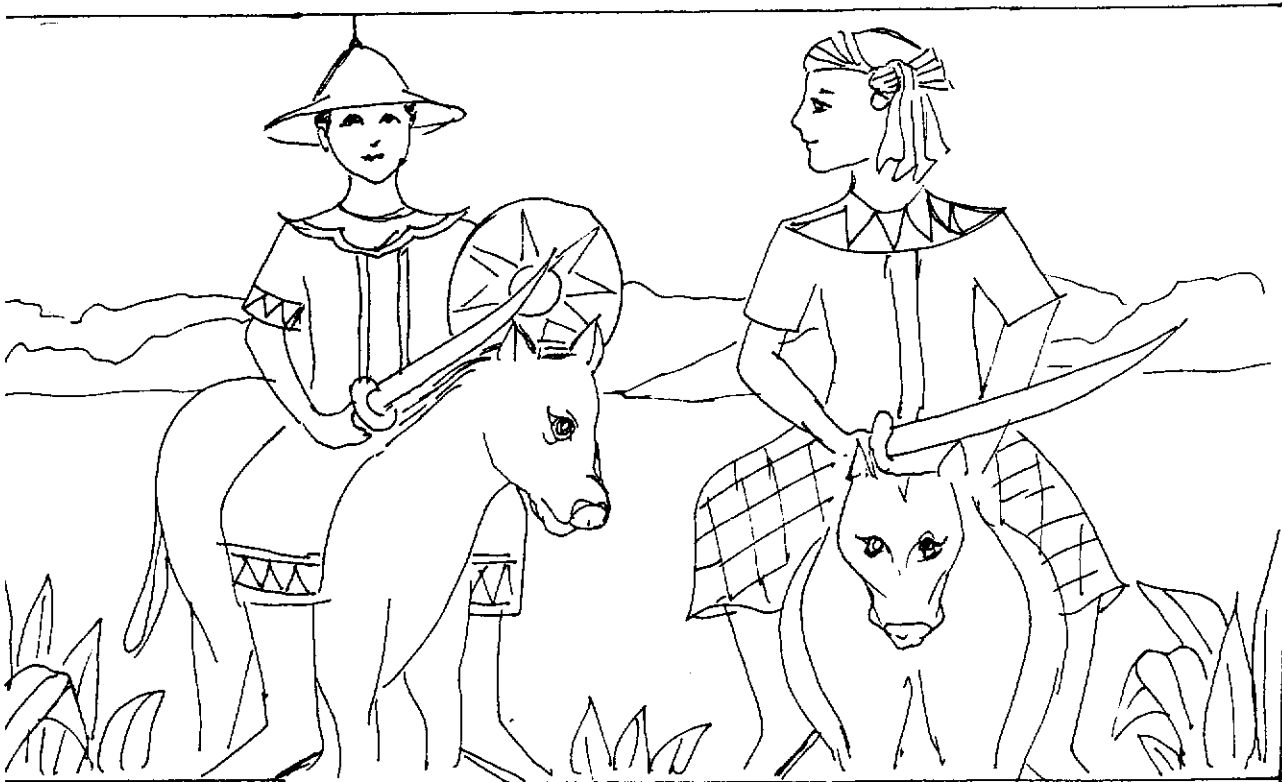
6. บทร้อยกรองนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ชี้แจง
- ข. แนะนำ
- ค. ปลุกใจ
- ง. ปลอบใจ

7. บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร เป็นสำคัญ
- ก. ความหลง
 - ข. ความมั่งง่าย
 - ค. ความแตกแยก
 - ง. ความเห็นแก่ตัว
8. อะไรคือประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนนำเข้ามาสู่ข้อสรุป
- ก. ความแตกแยกทำให้คนที่ดีห่อถอย
 - ข. ความแตกแยกทำให้เกิดความตาย
 - ค. ความแตกแยกทำให้ควบคุมกันไม่อยู่
 - ง. ความแตกแยกจะนำไปสู่ความล่มจมในที่สุด
9. บทร้อยกรองนี้เหมาะสมที่จะเตือนใคร
- ก. คนอวดดี
 - ข. คนหลงผิด
 - ค. คนทะนงตัว
 - ง. คนเห็นแก่ตัว

แบบฝึกหัดชุดที่ 5
การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
เกียรติศักดิ์นักรบไทย

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 7

อะแซหฺนุกี้แม่	ทัฬหฺเลง
เห็นทัฬไทยไปเอย	ย้อท้อ
ไทยน้อยแต่ไปเกรง	ทัฬพม่า
แม่ทัฬยงหน่มพ้อ	อยากรู้จักกัน
หฺนุกี้ให้ล้ามเอื้อน	เอื้อนถาม
อ้าท่านผู้ศัตรูขาม	สยบลี้
ข้าใครจะทราบความ	กำหนด
อายุท่านปี่นี้	มากน้อยเพียงใด

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

- คำว่า "ทัฬหฺเลง" ในบรรทัดที่ 1 ของบทร้อยกรองนี้หมายถึงข้อใด
 - ทัฬมอญ
 - ทัฬพม่า
 - ทัฬชวา
 - ทัฬเขมร
- "เห็นทัฬไทยไปเอย ย้อท้อ" คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด
 - ไม่ยอมสู้
 - ไม่เกรงกลัว
 - ไม่ยอมล่าถอย
 - ไม่ยอมพักเหนื่อย

3. คำประพันธ์ที่หนึ่งกล่าวถึงเรื่องอะไร
 - ก. ความสามัคคีของกองทัพไทย
 - ข. การสู้รบกันระหว่างพม่ากับไทย
 - ค. การเจรจาสงบศึกระหว่างทัพไทยกับทัพพม่า
 - ง. ความชื่นชมของแม่ทัพพม่าที่มีต่อแม่ทัพไทย
4. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองบทที่สองคืออะไร
 - ก. การถามอายุแม่ทัพไทย
 - ข. ความสงสัยแม่ทัพไทยมีคืออะไร
 - ค. ความต้องการทราบถึงความเก่งของแม่ทัพไทย
 - ง. การรับทราบถึงความรับผิดชอบของแม่ทัพของไทย
5. คำประพันธ์ตอนใดที่สะท้อนให้เห็นว่าแม่ทัพไทยมีความเก่งมาก
 - ก. เห็นทัพไทยไปเยง ย่อท้อ
 - ข. อำท่านผู้ศัตรูขาม สยบลี้
 - ค. แม่ทัพยังหนุ่มพ้อ อยากรู้จักกัน
 - ง. อายุท่านป็นี่ มากน้อยเพียงใด
6. บทร้อยกรองตอนที่ยกมานี้กล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ
 - ก. การผูกมิตรกัน
 - ข. การทำสงครามกัน
 - ค. การทำความรู้จักกัน
 - ง. การทำความเคารพกัน

7. บทร้อยกรองทั้งสองบทนี้เน้นเรื่องอะไร

ก. การสู้รบ

ข. การเจรจา

ค. การใช้ยุทธวิธี

ง. การยกย่องชมเชย

แบบฝึกหัดชุดที่ 6
การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง

เมตตาธรรม

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 6

ปรารถนาพาผู้อื่นให้ขึ้นสุข
 ล่วงจากทุกข์ไร้ระทมพันมับนั้น
 แผ่เมตตาอ้นนันททุกวันคืน
 หลับหรือตื่นย่อมชื่นชมสุขสมบูรณ์
 เมตตาธรรมคำจุนเกื้อหนุนโลก
 ลบรอยไศกวิโยคใจมลายสูญ
 ผู้เจริญเมตตาธรรมจักจรรย
 ยิ่งพอกพูนยิ่งเพิ่มผลกุศลธรรม

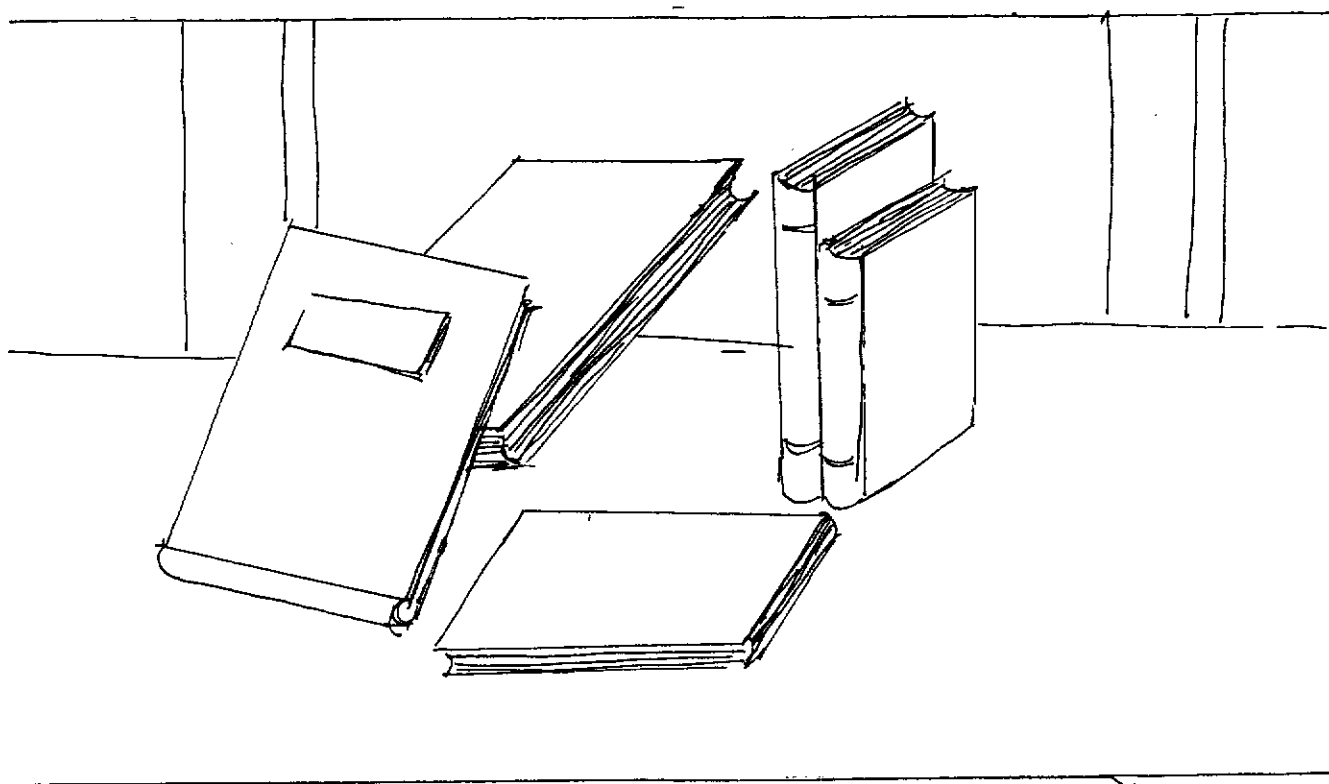
น.ส.พ. บ้านเมือง : 31 สิงหาคม 2529

1. คำว่า "คำจุน" ในบทร้อยกรองนี้ หมายความว่าอย่างไร
 - ก. พยุง
 - ข. ผูกไว้
 - ค. มัดให้แน่น
 - ง. ประคับประคอง
2. คำว่า "จรรย" ในบทร้อยกรองนี้ หมายถึงอะไร
 - ก. สว่าง
 - ข. สดใส
 - ค. รุ่งเรือง
 - ง. แจ่มกระจ่าง

3. บทร้อยกรองนี้ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายประการใดเป็นสำคัญ
 - ก. ให้อรรถาธิบาย
 - ข. ชี้แนวทาง
 - ค. บอกเหตุผล
 - ง. ชี้แจงรายละเอียด
4. ผู้ปฏิบัติตามความหมายของบทร้อยกรองนี้ น่าจะเป็นคนอย่างไร
 - ก. คนดี
 - ข. คนเก่ง
 - ค. คนสวย
 - ง. คนฉลาด
5. นักเรียนเห็นด้วยกับข้อสรุปของผู้เขียนหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ก. เห็นด้วย เพราะเมตตาทำให้สังคมเป็นสุข
 - ข. เห็นด้วย เพราะความเมตตาทำให้ใจมีสุข
 - ค. ไม่เห็นด้วย เพราะเมตตาจะใช้ได้กับคนดี
 - ง. ไม่เห็นด้วย เพราะการเมตตาผู้อื่นบางครั้งก็ทำให้เราได้รับทุกข์
6. อะไรคือปัจจัยสำคัญที่สุดที่ผู้เขียน เน้น ในบทร้อยกรองนี้
 - ก. การให้
 - ข. การยอมรับ
 - ค. ความอดทน
 - ง. ความชื่นชม

แบบฝึกหัดชุดที่ 7
การอ่านจับใจความบทความร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
หนังสือ

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 7

หนังสือคือของรัก	ฉันประจักษ์ในคุณค่า
อ่านเขียนเพียรศึกษา	ค่อยเข้าใจในสิ่งสรรพ
แปลกแท้สิ่งแม่สอน	ว่าเป็นกลอนไพเราะครัน
อันหนึ่งคำกลอนนั้น	ฉันอ่านได้ในหนังสือ
นิทานแม่เคยเล่า	ยามฉันเข้านอนตาปรือ
เห็นครูชูในมือ	เรื่องเดียวกันฉันอ่านเพลิน
เติบโตใหญ่ได้เรียนรู้	สิ่งที่ครูชี้ทางเดิน
หนังสือลือชวณ ชีญ	ให้อ่านเพิ่มเสริมปัญญา
ใครช่างสร้างหนังสือ	เป็นเครื่องมือดีหนักหนา
ความคิดจิตปรีชา	ต่างสมัยได้สื่อสาร
หนังสือลือวิเศษ	พาข้ามเขตแดนกันดาร
ท่องเที่ยวโลกไพศาล	ปลดบจิดใจให้รื่นรมย์
ระปะเนี้ย	นาครพรรพ์

1. คำว่า "ประจักษ์" จากบทร้อยกรองนี้ น่าจะมีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ชื่นชม
- ข. เข้าใจ
- ค. ชาบซึ้ง
- ง. เชื่อถือ

2. คำว่า "กัณดาร" จากบทร้อยกรองนี้มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกับคำในข้อใด
น้อยที่สุด
 - ก. ล้าหลัง
 - ข. แห่งแล้ง
 - ค. ห่างไกล
 - ง. ขาดแคลน

3. ผู้เขียนกล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือในเรื่องใดเป็นอันดับสุดท้าย
 - ก. หนังสือเป็นของรักของเราทุกคน
 - ข. หนังสือช่วยเสริมสร้างปัญญาเราให้ฉลาด
 - ค. หนังสือเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดที่ให้กับผู้อ่าน
 - ง. หนังสือช่วยให้จิตใจเรามีความสุขความเพลิดเพลิน

4. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร
 - ก. ประโยชน์ของหนังสือ
 - ข. ความงามของหนังสือ
 - ค. ความสุขที่ได้จากหนังสือ
 - ง. ความไพเราะจากหนังสือ

5. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับความหมายของบทร้อยกรองนี้
 - ก. รู้ไว้ใช่ว่าใส่บาแบกหาม
 - ข. มีความรู้อยู่กับตัวกลัวอะไร
 - ค. ความรู้คือปราชญ์นั้นรักเรียน
 - ง. เมื่อเลิกให้เรียนวิชาให้หาทรัพย์เมื่อใหญ่

6. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีจุดประสงค์อย่างไร

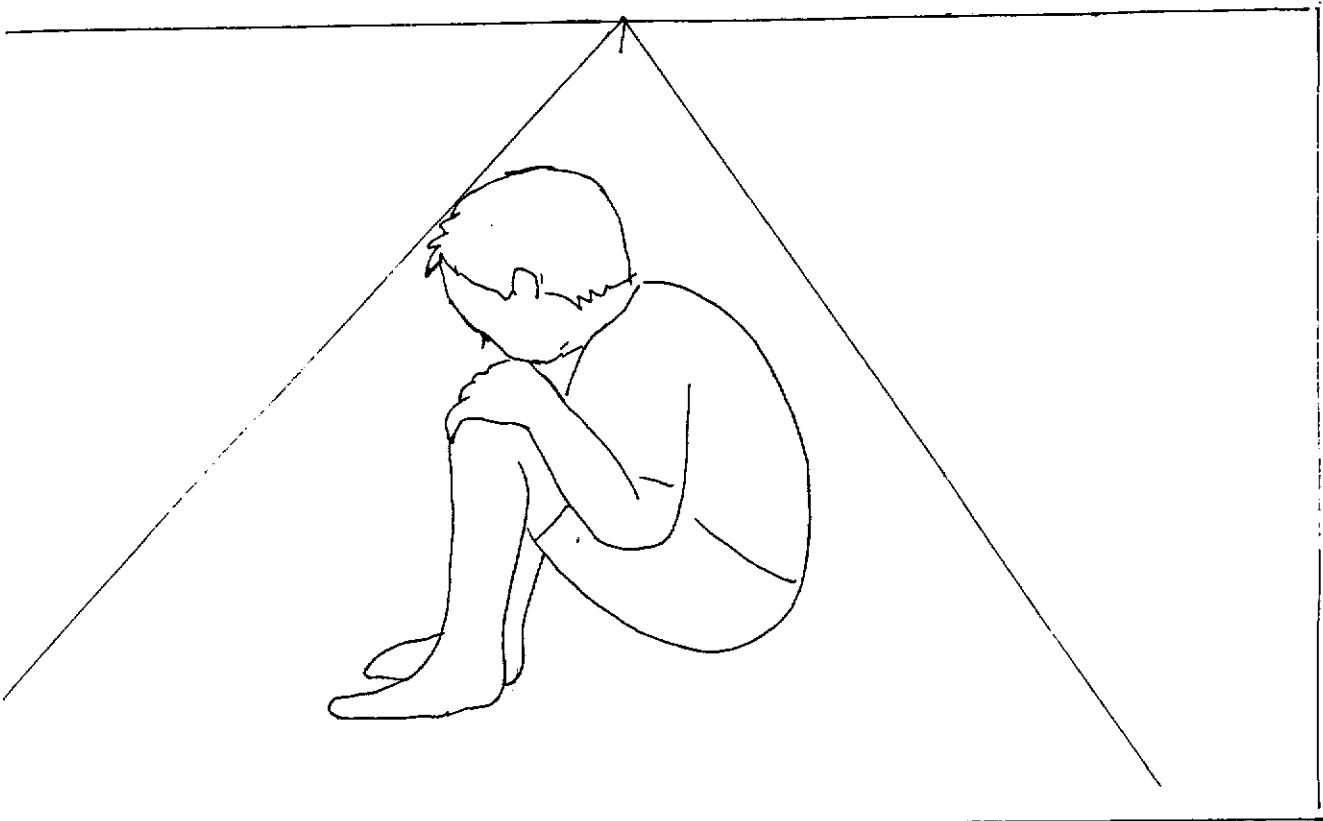
- ก. ชี้แจง
- ข. ตั้งสอน
- ค. ขอร้อง
- ง. แนะนำ

7. ผู้ปฏิบัติตามบทร้อยกรองนี้น่าจะเป็นคนอย่างไร

- ก. ขยัน
- ข. รอบรู้
- ค. เสียสละ
- ง. รับผิดชอบ

แบบฝึกหัดชุดที่ 8
การอ่านจับใจความบทความร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
หลงชีวิต

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 6

หลง เอ๋ยหลงชีวิต	เดินทางผดุงวงงยังหลงหนัก
เหมือนหลงป่า ไม่มีที่พึ่งพัก	จึงประจักษ์ว่าประมาทขาดเข็มทิศ
อัน เข็มทิศชี้หนอนั้น เชื่อได้	เปรียบประจักษ์จรดมาไหนไม่ผิด
จะส่องแสงสว่างไว้ในชีวิต	จงดวงจิตสู่ทางรอดปลอดภัย

ระพีพัฒน์ นาคทรัพย์

1. ข้อความว่า "หลงเอ๋ยหลงชีวิต" ในบทร้อยกรองนี้มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. การหลงทาง
 - ข. การหลงตัวเอง
 - ค. การดำเนินชีวิตที่ผิด
 - ง. การดำเนินชีวิตตามต้องการ
2. จากบทร้อยกรองนี้คำว่า "เดินทางผดุง" น่าจะหมายถึงข้อใด
 - ก. การหลงทาง
 - ข. การทำตามใจตนเอง
 - ค. การเดินทางไม่ตรงจุดหมาย
 - ง. การปล่อยให้ชีวิตไร้จุดหมาย
3. จากบทร้อยกรองนี้คำว่า "เข็มทิศ" มีความหมายคล้ายกับข้อใด
 - ก. ความกตัญญู
 - ข. ความมีสติ
 - ค. ความมีเมตตา
 - ง. ความเอื้อเฟื้อ

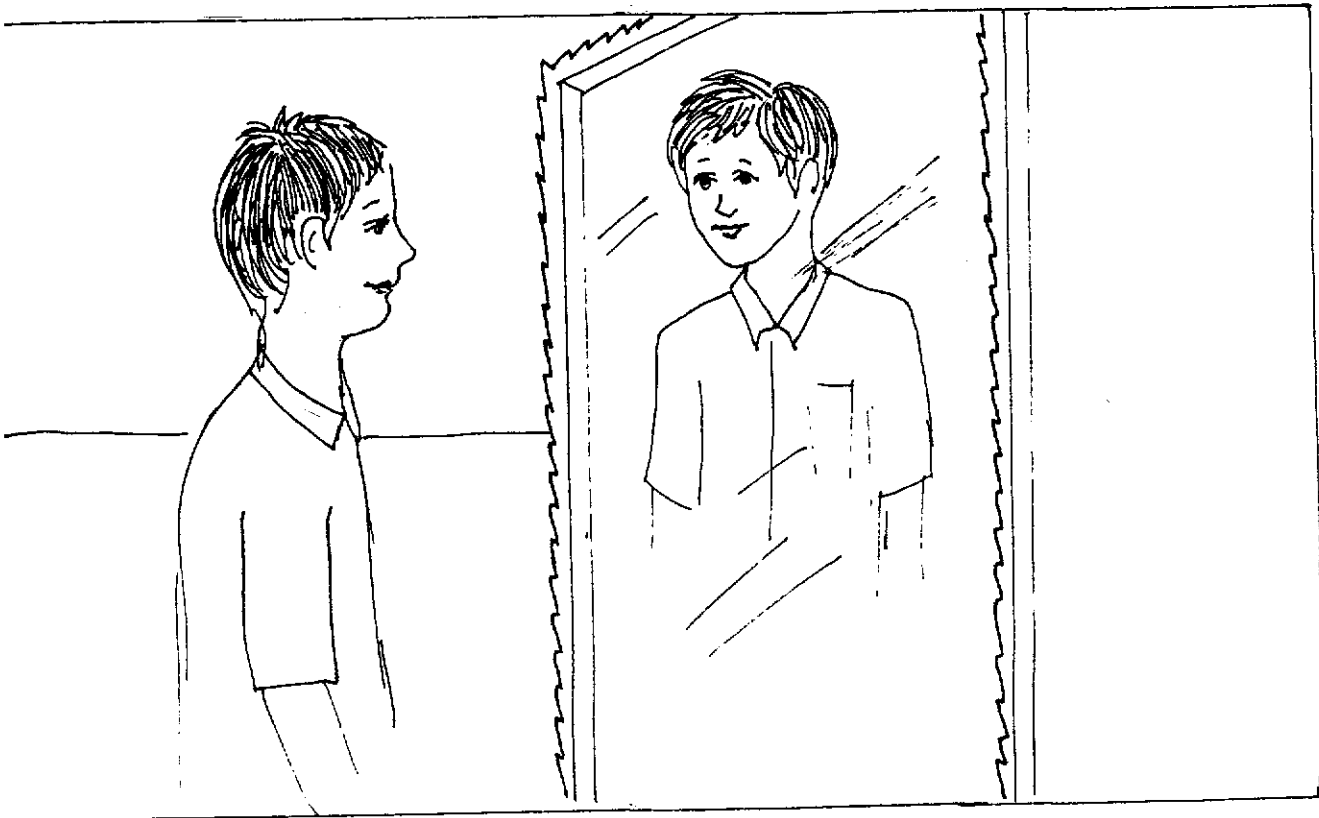
4. บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร
 - ก. การหลงชีวิตในวัยเยาว์
 - ข. การหลงป่าเพราะขาดเข็มทิศ
 - ค. ธรรมชาติช่วยในการดำเนินชีวิต
 - ง. ความประมาทในการดำเนินชีวิต

5. บทร้อยกรองวรรคใดที่ทำให้เชื่อว่าผู้ปฏิบัติตามจะไม่พบกับความผิดหวัง
 - ก. อันเข็มทิศชี้เพือนั้นเชื่อได้
 - ข. จะส่องแสงสว่างให้ในชีวิต
 - ค. เปรียบประจักษ์ธรรมอาไพหนาไม่ผิด
 - ง. จงดวงจิตรู้ทางรอดปลอดภัยเอย

6. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
 - ก. ชี้แจง
 - ข. แนะนำ
 - ค. สั่งสอน
 - ง. เตือนสติ

แบบฝึกหัดชุดที่ 9
การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
กระเจ๊กเงา

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 6

สักวากระเจงเงาเภาไว้อ่อง
สะท้อนภาพภพพร่องของเราได้
ก่อนจะมองคนอื่นเขาให้เข้าใจ
ต้องมองในตัวเราให้เข้าที่
ผลของการวิจัยคล้ายกระจก
ควรหยิบยกข้อบกพร่องตรงถั่วถั่ว
แม้บางครึ่งผลที่ได้อาจไม่มี
ก็ยังดีกว่าไม่ลองส่องดูเลย

สตรีสาร : 21 กุมภาพันธ์ 2531

1. คำว่า "วิจัย" ในบรรทัดที่ 5 ของบทร้อยกรองนี้มีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. บุคคล
 - ข. ค้นคว้า
 - ค. ความหา
 - ง. ใคร่ครวญ
2. คำว่า "ตรง" ในบรรทัดที่ 6 ของบทร้อยกรองนี้หมายถึงข้อใดน้อยที่สุด
 - ก. คิดค้น
 - ข. คิดพบทวน
 - ค. คิดพิจารณา
 - ง. คิดรอบคอบ

3. บทร้อยกรองนี้มีความหมายใกล้เคียงกับคำกล่าวใด
 - ก. คนเป็นพี่พี่แห่งตน
 - ข. ชะตนะแลเ็นคนดี
 - ค. คนของตนเตือนตนให้พ้นผิด
 - ง. คนเตือนตนไม่ได้ใครจะเตือน
4. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร
 - ก. การวิจัย
 - ข. การพิจารณาตน
 - ค. การมองคนอื่น
 - ง. การส่องกระจก
5. บทร้อยกรองนี้เหมาะที่จะสอนใครมากที่สุด
 - ก. คนเกเร
 - ข. คนขี้เกียจ
 - ค. คนรักสบาย
 - ง. คนหลงตัวเอง
6. อะไรคือประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนนำเข้าสู่ข้อสรุป
 - ก. การข่มใจ
 - ข. การยอมรับ
 - ค. การให้อภัย
 - ง. การไม่โกรธ

แบบฝึกหัดชุดที่ 10
การอ่านจับใจความบทความร้อยกรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง

ปัญญาแลประเสริฐกว่าทรัพย์

คำชี้แจง อ่านหรือยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 6

เงินทองทรัพย์สิน	ว้าววาย
โจรลักขโมยขาย	แย่งยื้อ
ซื้อสรรพสิ่งทั้งหลาย	ด้วยทรัพย์สินนั้นแล
แต่มีอาจซื้อได้	สุขแทนนิพพาน
ปัญญาเป็นทรัพย์ล้ำ	เลอเลิศ
เป็นสิ่งอันประเสริฐ	ยิ่งล้ำ
อาจก่อเกียรติช่วยเข็ด	ชูชื่อ
รู้จักนันทนพัน	จากห้วงทุกข์กรรม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

1. คำว่า "สรรพสิ่ง" มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. สิ่งของที่เราเห็น
 - ข. สิ่งของที่มีประโยชน์
 - ค. สิ่งของที่เราชอบมอง
 - ง. สิ่งของต่าง ๆ มากมาย
2. "อาจก่อเกียรติช่วยเข็ด" ในบทร้อยกรองนี้ หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ทำให้มีเงินทองได้
 - ข. ทำให้เป็นคนฉลาด
 - ค. ทำให้ได้พบความสุข
 - ง. ทำให้ได้รับการยกย่อง

3. บทร้อยกรองบทแรกกล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ
 - ก. ความสุขที่แท้จริงอยู่ที่จิตใจ
 - ข. เงินไม่อาจซื้อทุกอย่างได้เสมอไป
 - ค. ถ้ามีเงินมาก ๆ ใจเราก็จะมีความสุขได้
 - ง. เงินซื้อได้ทุกอย่างยกเว้นความสุขที่แท้จริง
4. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองกล่าวถึงเรื่องอะไร
 - ก. คนรวย ๆ ส่วนมากปัญญาดี
 - ข. ปัญญาจะช่วยให้เรามีสุข
 - ค. มีปัญญาประเสริฐกว่ามีทรัพย์
 - ง. มีปัญญาดีทำให้ไม่มีความทุกข์
5. นักเรียนเห็นด้วยกับข้อสรุปของผู้เขียนในโคลงบทที่หนึ่งหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ก. เห็นด้วย เพราะความสุขที่แท้จริงอยู่ที่ใจ
 - ข. เห็นด้วย เพราะความสุขจะมีได้ถ้ามีเงิน
 - ค. ไม่เห็นด้วย เพราะใจจะมีสุขไม่ได้ถ้าขาดเงิน
 - ง. ไม่เห็นด้วย เพราะเงินเท่านั้นที่จะทำให้สังคมยอมรับเราได้
6. ผู้ที่ปฏิบัติตามบทร้อยกรองนี้น่าจะเป็นคนอย่างไร
 - ก. เป็นคนมีธรรมะในใจ
 - ข. เป็นคนทันโลกภายนอก
 - ค. เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี
 - ง. เป็นคนมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต

เฉลยแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัดชุดที่ 1 นิทานเรื่องกระต่ายน้อย

1. ก	6. ข
2. ข	7. ข
3. ข	8. ง
4. ค	9. ข
5. ง	

แบบฝึกหัดชุดที่ 2 เรื่องเปิดน้อย

1. ก	5. ก
2. ค	6. ข
3. ข	7. ง
4. ง	8. ข

แบบฝึกหัดชุดที่ 3 เรื่องบ้านน้อย

1. ก	5. ง
2. ก	6. ง
3. ง	7. ค
4. ค	8. ค

แบบฝึกหัดชุดที่ 4 เรื่อง เมืองไทย

1. ก	6. ค
2. ข	7. ค
3. ค	8. ง
4. ก	9. ค
5. ก	

แบบฝึกหัดชุดที่ 5 เรื่อง เกียรติศักดิ์นักรบไทย

1. ข	5. ข
2. ข	6. ค
3. ง	7. ง
4. ก	

แบบฝึกหัดชุดที่ 6 เรื่อง เมตตาธรรม

1. ก	4. ก
2. ค	5. ข
3. ก	6. ก

แบบฝึกหัดชุดที่ 7 เรื่องหนังสือ

1. ข	5. ข
2. ก	6. ง
3. ง	7. ข
4. ก	

แบบฝึกหัดชุดที่ 8 เรื่องหลงชีวิต

1. ค	4. ค
2. ง	5. ค
3. ข	6. ง

แบบฝึกหัดชุดที่ 9 เรื่องกระเจกเงา

1. ข	4. ข
2. ข	5. ง
3. ง	6. ข

แบบฝึกหัดชุดที่ 10 เรื่องปัญหาแลประเสริฐกว่าทรัพย์สิน

1. ง	4. ค
2. ง	5. ก
3. ง	6. ง

แบบทดสอบ

**วัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
บทร้อยกรอง**

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี คำถามทั้งหมด 30 ข้อ ให้เวลาทำ 60 นาที
 2. คำถามในแบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ คือคำถามแต่ละข้อ ต้องการให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวจาก ก. ข. ค. หรือ ง. เมื่อเลือกได้คำตอบข้อใดแล้ว ให้ทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่างข้อ (0) ต่อไปนี้
- คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ (0)

แม่จ่าลูกเลไปทางไหน ล้วนเยื่อใยความรักประจักษ์ถ้วน
รักของแม่รักแท้ไม่แปรปรวน เป็นรักส่วนธรรมชาติปราชญ์มา

(0) ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีความรู้สึกอย่างไร

- ก. ดีใจ
ข. ภูมิใจ
ค. เสียใจ
ง. เศร้าใจ

คำตอบคือข้อ ข. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับลงบนตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง.

ในกระดาษคำตอบ ดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0		X		

3. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ให้ขีดเส้นทับคำตอบเดิม แล้วทำเครื่องหมายทับตัวอักษรที่เลือกใหม่ เช่น ต้องการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ข. เป็นข้อ ง. ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0		X		X

4. ห้ามขีดเขียนและทำเครื่องหมายใด ๆ ในแบบทดสอบฉบับนี้
5. หากพบข้อใดยากให้เว้นไว้ แล้วทำข้ออื่นต่อไปก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงค่อยย้อนกลับมาทำใหม่ เพราะอาจมีข้อง่ายอยู่ตอนหลังก็ได้
6. ให้นักเรียนกรอกข้อความต่าง ๆ ลงในท้ายกระดาษคำตอบให้เรียบร้อยก่อนที่จะลงมือทำข้อสอบ

แบบทดสอบการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 8

นิทานเล่าว่ายังมีหนึ่งพ่อค้า	เลี้ยงวัวต่างไว้พึ่งพาได้อาศัย
บรรทุกเกลือไปขาย ณ แดนไกล	ขะไปครั้งหนึ่งข้ามห้วยธาร
วัวเดินพลาคพลัดตกในแอ่งน้ำ	กว่าจะกู้ตัวนำจากกละหลาน
เจ้าของใช้เวลาเป็นเนิ่นนาน	เกลือก็พาลละลายหายสิ้นไป
ขึ้นบกวัวรู้สึกเบาบนหลัง	สบายจึงนำช่วยหรือไฉน
นับแต่นั้นบรรทุกเกลือคราใด	พบน้ำในลำธารวัวพาลนอน
เกลือละลายสบายตัวทุกครามา	ฝ่ายพ่อค้าเห็นวัวโง่ตัวก่อน
แก้งไถ่คุ้มเต็มต่างจูงวัวจร	ถึงหัวน้ำวัวก็นอนดังเคยมา
คราวนั้นคุ้มน้ำก็ยิ่งหนัก	เจ้าของมักแก้งวัวจนไม่กล้า
นอนในน้ำนับแต่บัดนั้นมา	นิทานว่าคนโง่เอาเปรียบคน
เขารู้เท่าตามทันในความคด	จึงกำหนดโทษโง่โง่งเป็นผล
สนองกรรมท้าวัวมัวมล	เกิดเป็นคนควรนอนนำพาความดี

นิทานคำกลอน

1. บทร้อยกรองนี้มีความหมายสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร
- ข. ชื่อกินไม่หมด คนกินไม่นาน
- ค. ไม้อ่อนคดง่าย ไม้แก่คดยาก
- ง. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล

2. จากบทร้อยกรองนี้ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายประการใดเป็นสำคัญ

- ก. ให้ข้อคิด
- ข. เล่าเรื่อง
- ค. ชี้แนวทาง
- ง. บอกเหตุผล

3. วิวในเรื่องนี้มีนิสัยอย่างไร

- ก. คื้อรั้น
- ข. ไม่เชื่อ
- ค. เกเร
- ง. มักง่าย

4. ควรตั้งชื่อนิทานเรื่องนี้ว่าอย่างไร

- ก. ชะตากรรม
- ข. กรรมของวิว
- ค. กรรมตามทัน
- ง. กฎแห่งกรรม

5. นิทานเรื่องนี้เหมาะที่จะสอนใครมากที่สุด

- ก. คนพาล
- ข. คนขี้โกง
- ค. คนรักสบาย
- ง. คนชอบแก้ง

6. นิทานเรื่องนี้ให้คติในเรื่องใดมากที่สุด
- ก. อย่าลืบลูกสาวสองคน
 - ข. อย่าหักห้ามพร้าด้วยเข่า
 - ค. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว
 - ง. เวย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร
7. ผู้อ่านเห็นด้วยกับข้อสรุปของนิทานเรื่องนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ก. เห็นด้วย เพราะเจ้าของวัวท้าวทักก่อน
 - ข. เห็นด้วย เพราะวัวเป็นสัตว์จะทำอะไรก็ได้
 - ค. ไม่เห็นด้วย เพราะการกระทำของวัวทำให้พ่อค้าขาดทุน
 - ง. ไม่เห็นด้วย เพราะการกระทำของวัวเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
8. ถ้ามีบุคคลปฏิบัติเหมือนเช่นวัวในนิทานเรื่องนี้สังคมจะเป็นอย่างไร
- ก. เกิดการแตกแยกกัน
 - ข. เกิดการเห็นแก่ตัว
 - ค. เกิดการแก่งแย่งชิงดีกัน
 - ง. เกิดการทะเลาะวิวาทกัน

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9 - 12

ผลไม้รสหวานสด	มีทุกรสกลิ่นหอมหวาน
ตลอดฤดูกาล	เมืองไทยนี้มีพอเพียง
ทุเรียนเงาะมะม่วง	องุ่นพวงมีชื่อเสียง
กล้วยหอมแดงไทยเรียง	สับปะรดมะละกอ
ผลไม้ที่น่ากินนัก	เรารู้จักมากจริงหนอ
หนุ่ยจำอย่ารีรอ	รีบซื้อหามาเร็วไว
ผลไม้ทั้งหลายนั่น	ช่วยผิวพรรณสดแจ่มใส
ร่างกายเจริญวัย	เพิ่มพลังให้แข็งแรง

บทร้อยกรองขณะการประกวด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

9. บทร้อยกรองนี้เน้นเรื่องอะไร

- ก. รสของผลไม้
- ข. ชื่อของผลไม้
- ค. ชนิดของผลไม้
- ง. ประโยชน์ของผลไม้

10. จากบทร้อยกรองนี้ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์ที่ได้จากผลไม้

- ก. ทำให้ตาสวย
- ข. ทำให้ผิวสวย
- ค. ทำให้แข็งแรง
- ง. ทำให้โตเร็ว

11. บทร้อยกรองนี้ควรใช้ในโอกาสใดมากที่สุด
- ก. ไชยฉาขายผลไม้
 - ข. จัดสัปดาห์คุ้มครองผู้บริโภค
 - ค. จัดนิทรรศการสัปดาห์ผลไม้ไทย
 - ง. จัดสัปดาห์แนะนำผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
12. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
- ก. ชี้แจง
 - ข. ชักชวน
 - ค. เสนอแนะ
 - ง. บอกกล่าว

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13 - 16

ความเอ๋ยความหวัง
 พนพลังแรงจิตพิสมัย
 เปรียบประคองประทีปราไร
 ส่องในวิถีชีวิต
 แม้นทุกข์ลำบากยากเข็ญ
 ความหวังยังเป็นเพื่อนสนิท
 ช่วยปลุกช่วยปลดชีวิต
 กอบกิจน้อยใหญ่ได้ดีเอย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

13. บทร้อยกรองนี้มีความหมายขัดแย้งกับคำกล่าวใด

- ก. ชีวิตไม่สิ้นก็เดินไป
- ข. ข้า ๆ ได้พัวสองเล่มงาม
- ค. ทำดีได้ดีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป
- ง. ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

14. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้คือข้อใด

- ก. ชีวิตนี้ยังมีความหวัง
- ข. ความหวังคือกำลังใจ
- ค. ความหวังคือความสำเร็จ
- ง. ความหวังคือแสงสว่างแห่งชีวิต

15. บทร้อยกรองนี้ควรใช้เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นไรมากที่สุด

- ก. กังวล
- ข. ท้อถอย
- ค. เบื่อหน่าย
- ง. เศร้าโศก

16. บทร้อยกรองนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ชี้แจง
- ข. แนะนำ
- ค. เตือนใจ
- ง. สั่งสอน

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17 - 20

สักราชาติธำรงคงเป็นชาติ
ก็เพราะราชธำรงรักอยู่รู้หาย
ครวญเป็นนอมอุทิศชีวิตวาย
ถึงตัวตายชาติอยู่คู่โลกา
ผู้รักชาติยอมตระหนกถึงรักอาตม์
ไม่ประมาทสู้รบหลบปืนผา
ชีวิตรอคอยอดทหารพลาญปัจจา
ใครจะมาหมิ่นไทยเราได้เอ๋ย

ไสว ไชยวงศ์ สยามรัฐรายวัน

17. บทร้อยกรองนี้ให้คิดอย่างไรมากที่สุด

- ก. แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร
- ข. รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เราตาย
- ค. ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย
- ง. ความมานะพยายามนำไปสู่ความสำเร็จ

18. อะไรสำคัญที่สุดในบทร้อยกรองนี้

- ก. ความรัก
- ข. ความสามัคคี
- ค. ความเสียสละ
- ง. ความไม่ประมาท

19. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้ มีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. แนะนำ
- ข. ชักชวน
- ค. ขอร้อง
- ง. เตือนสติ

20. บทร้อยกรองนี้ ผู้เขียนกล่าวเน้นเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. ความรักชาติ
- ข. ความรักเพื่อน
- ค. ความรักตัวเอง
- ง. ความรักราษฎร์

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 21 - 23

คนโกรธบาดสติยัง	ไม่ไหว
เอาชนะโดยไทโส	คอบ้าง
ต่างคนต่างพูดโย	ขี้โกรธ
ความโกรธมีเล็กร้าง	เพราะเกรี้ยวกราดกัน
ผู้ใดข่มจิตด้วย	หมะ
สามารถเอาชนะ	โกรธได้
ผู้โกรธก็อาจละ	ความโกรธ
ที่เลิกโกรธนั้นไซ้	เพราะแพ้คุณธรรม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

21. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้ต้องการเน้นเรื่องอะไร

- ก. ความมีสติ
- ข. ความเมตตา
- ค. ความอดกลั้น
- ง. ความเสียสละ

22. บทร้อยกรองนี้มีความหมายตรงกับคำกล่าวใด

- ก. คนโกรธแล้วมักพูดมาก
- ข. แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร
- ค. อ่อนโยนแต่อย่าอ่อนแอ
- ง. พึงชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ

23. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้ มีจุดประสงค์ประการใดเป็นสำคัญ

- ก. ขอร้อง
- ข. แนะนำ
- ค. สั่งสอน
- ง. ให้ความคิด

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24 - 27

แล้ง

สักวาหน้าแล้งดินแห้งผาก

อีสานถิ่นทุกข์ยากลำบากแสน

ร้างหมอลำไร้เสียงพิณเสียงแคน

ยินแต่เพลงแร้วเค้นมาแทนทด

ถึงแล้งน้ำข้ากสมทนขมขื่น

ชาวอีสานพอกลักสิ้นฝนกาสรด

ขอแต่เพียงหยาดน้ำใจอย่าได้ลด

เพื่อคเหง้าหมดจากพี่น้องผองไทยเอย

สตรีสาร : 27 เมษายน 2529

24. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีความรู้สึกอย่างไร

- ก. เสียใจ
- ข. ห่วงใย
- ค. ห่อเหี่ยว
- ง. กังวลใจ

25. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีจุดประสงค์ประการใด

- ก. ต้องการปลุกใจ
- ข. ต้องการปลอบใจ
- ค. ต้องการชักชวน
- ง. ต้องการขอร้อง

26. บทร้อยกรองนี้ต้องการเน้นความสำคัญของอะไร

- ก. ความกล้า
- ข. ความหวัง
- ค. ความเมตตา
- ง. ความเสียสละ

27. "ร่างหมอลำไร้เสียงพินเสียงแคน" ในวรรคที่ 3 ของบทร้อยกรองนี้เกิดจากสาเหตุใดที่สำคัญ

- ก. ความสิ้นหวัง
- ข. ความลำบาก
- ค. ความยากจน
- ง. ความแห้งแล้ง

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 - 29

บ.หนึ่งถึง บ.สี่	ที่อ่านเขียนเพียรยัน
ร่วมเรียนเล่นด้วยกัน	ภพยังคิดติดตามใจ
บัดนั้นจบบัดนี้	วันเดือนปีได้เปลี่ยนไป
แต่ใจไม่เปลี่ยนไหว	อย่างไรเคยก็ยังคง
เพื่อนรักน้ำใจรู้	ใช้น้ำคูที่ขุ่นลง
ใช้น้ำไขผ่านผง	แต่หนักแน่นดังแผ่นดิน
ผดพลั่งอกภัยเพื่อน	ค่อนข้างเดือนไม่คจिन
พอกล้าพอกลืนกิน	ก็ข่มบ้างอุเบกขา

ศิวกานต์ ปทุมสูตร

28. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีความรู้สึกอย่างไร

- ก. ภูมิใจ
- ข. เสียใจ
- ค. วิดกกังวล
- ง. อาลัยอาวรณ์

29. ข้อความที่ว่า "ใช้น้ำคูที่ขุ่นลง" ในบทร้อยกรองนี้ มีความหมายเหมือนข้อใด

- ก. ใจที่สงบ
- ง. ใจที่มั่นคง
- ค. ใจที่เป็นสุข
- ง. ใจที่ว่างเฉย

คำชี้แจง อ่านพหุຍกรອງนี้แล้วตอบคำถามข้อ 30

คินงูงใช้รหาค	เห็นกัน
นมไก่ไก่สำคัญ	ไก่อู
หมู่โจรต่อโจรทัน	เห็นเล่ห์ กันนา
เชิงปราชญ์ฉลาดกล่าวผู้	ปราชญ์รู้เชิงกัน

โคลงโลกนิติ

30. พหุຍกรອງนี้นำไปใช้ในการใดได้ดีที่สุด

- ก. ขอร้อง
- ข. สั่งสอน
- ค. แนะนำ
- ง. บอกกล่าว

เฉลยแบบทดสอบ

เฉลยแบบทดสอบ

1. ข	16. ค
2. ก	17. ข
3. ข	18. ค
4. ค	19. ง
5. ข	20. ก
6. ค	21. ค
7. ง	22. ง
8. ข	23. ง
9. ง	24. ข
10. ก	25. ง
11. ค	26. ค
12. ข	27. ง
13. ค	28. ง
14. ข	29. ข
15. ข	30. ง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางทิพวรรณ หอมพล

เกิด วันที่ 25 เดือน มกราคม พุทธศักราช 2488

สถานที่เกิด อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 256/1 ซ.มิตรสงเคราะห์ ถ.งามวงศ์วาน

อ.เมือง จ.นนทบุรี โทร 5880515

สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

โทร 5856463

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2508 ม.ศ.4 จากโรงเรียนวิสุทธิศึกษาจังหวัดนครสวรรค์

พ.ศ. 2516 พ.ม.

พ.ศ. 2524 ค.บ. (วิชาเอกภาษาไทย) จากวิทยาลัยครูพระนคร

พ.ศ. 2536 กศ.ม. (วิชาเอกภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร